

UHASSELT

KU LEUVEN

Maastricht University

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

De zorgvolmacht: een empirisch-juridische evaluatie van de toepassing van de zorgvolmacht in een internationale context

Senze Jackers

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Tim WUYTS

De transnationale Universiteit Limburg is een uniek samenwerkingsverband van twee universiteiten in twee landen: de Universiteit Hasselt en Maastricht University.

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be

Universiteit Hasselt

Campus Hasselt:

Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt

Campus Diepenbeek:

Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2021
2022

UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

KU LEUVEN

Maastricht University

Faculteit Rechten

master in de rechten

Masterthesis

De zorgvolmacht: een empirisch-juridische evaluatie van de toepassing van de zorgvolmacht in een internationale context

Senze Jackers

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de rechten, afstudeerrichting rechten

PROMOTOR :

Prof. dr. Tim WUYTS

SAMENVATTING

Deze masterscriptie poogt een antwoord te formuleren op de volgende centrale onderzoeksvraag: *"Hoe zou de implementatie van het Haags Verdrag 2000 in België verbeterd kunnen worden in het licht van de versterking van de autonomie van kwetsbare volwassenen in een internationale context?"*. Deze scriptie houdt een aanbevelend onderzoek. In deze masterscriptie wordt de toepassing van de zorgvolmachten in een internationale context geëvalueerd. Het doel van dit onderzoek is om bij te dragen aan de versterking van de grensoverschrijdende autonomie door de modellen en de praktijk te verbeteren, hierover zal ik trachten enkele aanbevelingen te doen. Er wordt een antwoord op de centrale onderzoeksvraag geformuleerd per toepassing van een rechtsdogmatisch onderzoek en een empirisch onderzoek.

In mijn masterscriptie behandel ik het volgende probleem. De zorgvolmacht is een rechtsfiguur dat sinds de invoering ervan alsmaar populairder is geworden. Door de toenemende migratie is ook het internationale karakter van de bescherming van belang. Tot voor kort was er echter geen garantie dat een zorgvolmacht opgemaakt in België uitwerking zou krijgen in het buitenland. Wanneer bijvoorbeeld een persoon in België woont en een zorgvolmacht opstelt volgens de principes van het Belgisch recht, en vervolgens verhuist naar het buitenland, dan zou het land in kwestie dus mogelijks de Belgische zorgvolmacht niet (geheel) aanvaarden. Dit probleem werd opgelost doordat het Haags Verdrag 2000 in België in werking is getreden op 1 januari 2021.

Het Haags Verdrag 2000 voorziet dat de lastgever een rechtskeuze kan maken voor het recht dat van toepassing is op de zorgvolmacht. De lasthebber kan het recht verkiezen van een van de volgende Staten:

- *hetzij de staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;*
- *hetzij een staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;*
- *hetzij een staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen.*

De door de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat genomen maatregelen worden van rechtswege erkent in alle andere Verdragsluitende staten. Dit brengt met zich mee dat bovenstaande rechtskeuze enkel gewaarborgd is in Staten die partij zijn bij het Verdrag en waar het Verdrag reeds in werking is getreden. Uit het onderzoek zal blijken dat er nog beperkingen/onduidelijkheden zijn opdat de grensoverschrijdende autonomie van de beschermde volwassene kan worden versterkt.

DANKWOORD

Het schrijven van de masterscriptie vormt het sluitstuk van mijn rechtenopleiding aan de Universiteit Hasselt. Ik had het voorrecht om een onderzoek te voeren over een zeer interessant onderwerp, namelijk de zorgvolmacht. Ik wil graag enkele personen bedanken die hebben bijgedragen tot de totstandkoming van deze masterscriptie.

Vooreerst wil ik mijn promotor, prof. Tim Wuyts, graag bedanken voor de uitstekende begeleiding gedurende het schrijven van deze scriptie. Zonder zijn goede tips, constructieve feedback en ondersteuning gedurende het gehele proces had ik deze masterscriptie niet kunnen schrijven.

Daarnaast bedank ik mijn ouders die steeds voor mij klaar stonden tijdens het schrijven van deze masterscriptie. Ik wil hen ook bedanken voor de kans die zij mij hebben gegeven om na mijn professionele bachelor rechtspraktijk nog een schakelprogramma en een master rechten te kunnen volgen. Ook mijn vriendinnen stonden steeds voor mij klaar en wisten mij goed te motiveren. Verder wil ik graag mijn vriend bedanken voor het bieden van een luisterend oor en het zorgen voor de nodige ontspanning. Tot slot bedank ik Marie-Thérèse voor het nalezen van mijn masterscriptie op taalfouten.

Senze Jackers,
Bilzen, 13 mei 2022

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	1
DANKWOORD	3
LIJST VAN AFKORTINGEN	7
INLEIDING	9
HOOFDSTUK 1: ONDERWERP	9
HOOFDSTUK 2: PROBLEEMSTELLING.....	9
HOOFDSTUK 3: ONDERZOEKSVRAGEN	12
HOOFDSTUK 4: GEHANTEERDE METHODOLOGIE	13
HOOFDSTUK 5: OPBOUW VAN HET ONDERZOEK.....	14
DEEL I. ZORGVOLMACHT, LASTGEVINGSOVEREENKOMST EN BUITENGERECHTELIJKE BESCHERMINGSMAATREGEL	17
HOOFDSTUK 1: DEFINITIES	17
Afdeling 1. Buitengerechtelijke bescherming	17
Afdeling 2. Lastgeving	17
Afdeling 3. Zorgvolmacht	18
HOOFDSTUK 2: WETTELIJK KADER	19
Afdeling 1. Inleiding	19
Afdeling 2. Buitengerechtelijke bescherming	21
§1. Rechtsgrond.....	21
§2. Ratio legis.....	21
§3. Toepassingsgebied	22
§4. Verhouding tot rechterlijke bescherming	28
Afdeling 3. Gemeenrechtelijke lastgeving	29
§1. Rechtsgrond.....	29
§2. Ratio legis.....	29
§3. Toepassingsgebied	30
§4. Verhouding tot buitengerechtelijke bescherming	31
§5. Beëindiging	32
Afdeling 4. Buitengerechtelijke bescherming als bijzondere vorm van lastgeving.....	33
§1. Grond-en vormvoorwaarden	33
§2. Rechtsgevolgen voor de lastgever	35
§3. Beëindiging	36
HOOFDSTUK 3: TUSSENBSLUIT	37
DEEL II. HAAGS VERDRAG 2000	39
HOOFDSTUK 1: HAAGS VERDRAG 2000 EN ZIJN DOELSTELLINGEN.....	39
Afdeling 1. Inleiding	39
Afdeling 2. Doelstellingen	42
Afdeling 3. Definities	43
§1. Volwassenheid.....	44
§2. Bekwaamheid en stoornis	44
§3. Volwassenen	45
Afdeling 4. Achtergrond	45

Afdeling 5. Toepassingsgebied	46
Afdeling 6. Bevoegdheid	49
Afdeling 7. Toepasselijk recht en rechtskeuze	49
Afdeling 8. Erkenning en tenuitvoerlegging	50
HOOFDSTUK 2: VERHOUDING MET GEHANDICAPTENVERDRAG.....	51
Afdeling 1. Inleiding Gehandicaptenverdrag	51
Afdeling 2. Gehandicaptenverdrag en zijn verhouding met het Haags Verdrag 2000	53
§1. Preambules	53
§2. Aantal lidstaten die partij zijn bij de Verdragen	53
§3. Fundamenteel recht om te worden ondersteund	53
§4. Relatie tussen het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag.....	54
§5. Toekomst	56
HOOFDSTUK 3: TUSSENBSLUIT	57
DEEL III. IMPLEMENTATIE HAAGS VERDRAG 2000 IN BELGIË	59
HOOFDSTUK 1: ZORGVOLMACHTEN OPGESTELD VÓÓR 1 JANUARI 2021	60
Afdeling 1. Toepasselijk recht	60
Afdeling 2. Kwalificatieprobleem.....	61
HOOFDSTUK 2: ZORGVOLMACHTEN OPGESTELD NA 1 JANUARI 2021.....	65
Afdeling 1. Toepasselijk recht	65
Afdeling 2. Rechtskeuze	66
§1. Rechtsdogmatisch onderzoek.....	66
§2. Empirisch onderzoek	68
Afdeling 3. Wijze waarop de zorgvolmacht wordt uitgeoefend.....	70
Afdeling 4. Erkenning en tenuitvoerlegging	71
HOOFDSTUK 3: MODELCLAUSULES EN DE ELI-CHECKLIST	72
Afdeling 1. Achtergrond ELI-checklist.....	73
Afdeling 2. Empirisch onderzoek.....	74
Afdeling 3. Inhoudsanalyse.....	75
HOOFDSTUK 4: TUSSENBSLUIT	83
CONCLUSIE	87
BIBLIOGRAFIE	91
BIJLAGEN.....	99

LIJST VAN AFKORTINGEN

Oud Burgerlijk Wetboek   oud BW

WIPR   Wetboek van Internationaal Privaatrecht

Haags Verdrag 2000   Verdrag van 's Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen

Gehandicaptenverdrag   VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

Hcch   Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht

INLEIDING

HOOFDSTUK 1: ONDERWERP

1. Met de wet van 17 maart 2013¹ werd er een juridisch kader gecreëerd voor de lastgeving als instrument voor vermogensbescherming van meerderjarige onbekwamen, bij voorrang op een rechterlijke bescherming. Een meerderjarige wilsbekwame persoon kan via een lastgevingsovereenkomst (zorgvolmacht) de bevoegdheid tot het beheer van zijn vermogen toekennen aan andere wilsbekwame meerderjarigen, voor het geval hij zelf onbekwaam zou worden, en dit zonder dat daartoe een rechterlijke tussenkomst noodzakelijk is.² Door de zorgvolmacht kan de lasthebber de wilsbekwame zelf vertegenwoordigen bij het beheer van het vermogen. De lasthebber kan het vermogen niet louter beheren, maar kan er ook over beschikken: verkopen, herbeleggen, onder bepaalde voorwaarden zelfs schenken en zelf initiatieven nemen.³

2. De zorgvolmacht is sinds de invoering ervan alsmear populairder geworden. Het aantal geregistreerde zorgvolmachten, conform artikel 490 oud BW, bedroeg op 1 augustus 2019 reeds meer dan 126.000.⁴ In 2020 werd er al een totaal van 210.000 zorgvolmachten bereikt. Het aantal Belgen dat een zorgvolmacht laat opmaken, is het voorbije jaar dus weer opnieuw sterk gestegen.⁵ Steeds meer burgers willen reeds vooraf zelf de persoon kiezen die hun vermogen zal beheren op het ogenblik dat zij daar zelf niet meer toe in staat zullen zijn. Tevens willen zij zelf de richtlijnen geven over de wijze waarop dit vermogen moet beheerd worden en dit zonder dat hinderlijk geachte procedures moeten worden gevolgd of machtigingen moeten worden verleend door de vrederechter.⁶

HOOFDSTUK 2: PROBLEEMSTELLING

3. Voorafgaand aan de wet van 17 maart 2013⁷ was er op Europees en internationaal vlak al heel wat beweging wat betreft de juridische bescherming van kwetsbare meerderjarigen. Reeds in 1999 kon er in de aanbeveling van de Raad van Europa principes gelezen worden waaraan een beschermingsmaatregel voor kwetsbare meerderjarigen zou moeten voldoen. Er werd de nodige aandacht besteed aan de principes van noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit, opdat een beschermingsmaatregel de persoonlijke autonomie van de kwetsbare meerderjarige zo voor mogelijk zou vrijwaren.⁸

---

¹ Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013, 38132.

² D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 31.

³ J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in C. DE WULF (ed.), *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 164.

⁴ S. VERSCHUREN, "Steeds meer Belgen laten een zorgvolmacht opmaken. Daarmee duidt u iemand aan die uw zaken beheert op de dag dat u daar niet meer toe in staat bent", *De Tijd*, 1 augustus 2019.

⁵ X, "Recordaantal zorgvolmachten geregistreerd in 2020", www.vlaamse-ouderenraad.be/actualiteit/welzijn-zorg/recordaantal-zorgvolmachten-geregistreerd-2020 (consultatie 15 maart 2021).

⁶ J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in C. DE WULF (ed.), *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 193.

⁷ Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013, 38132.

⁸ Recommendation (99)4 on principles concerning the legal protection of incapable adults.

4. Hierna vaardigde de Raad van Europa een nieuwe aanbeveling (2009)¹¹ uit die Staten ertoe aanzet om lastgeving als een instrument van vermogensbescherming te omkaderen en deze privaatrechtelijke maatregel voorrang te verlenen op rechterlijke statuten.⁹ De aanbeveling accentueert vanuit het respect voor de autonomie van het rechtssubject de principes van subsidiariteit en noodzakelijkheid, onder meer door de voortzetting van een eerder verleende lastgeving, en dus ook van de bevoegdheden van de door de lastgever aangeduide lasthebber zelfs nadat de lastgeving wilsonbekwaam is geworden.¹⁰ Bovendien stelt De Raad van Europa in zijn aanbeveling dat zij tot doel heeft om een grotere eenheid tussen zijn lidstaten tot stand te brengen. Dit door de goedkeuring van gemeenschappelijke regels in juridische aangelegenheden te bevorderen. Ook stelt de Raad van Europa dat de zelfbeschikking essentieel is voor de eerbiediging van de mensenrechten en de waardigheid van ieder mens. Voortbouwend op de beginselen van subsidiariteit en noodzaak en deze aan te vullen met de beginselen inzake zelfbeschikking, beveelt de Raad van Europa regeringen van lidstaten aan het zelfbeschikkingsrecht van bekwame volwassenen te bevorderen door wetgeving in te voeren over doorlopende volmachten en wilsverklaringen of door bestaande wetgeving aan te passen.¹¹

5. De wetgeving inzake meerderjarige beschermde personen werd door de wetgever geconformeerd aan de aanbeveling van 2009 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa.¹² De lidstaten die deel uitmaken van de Raad van Europa willen hun burgers stimuleren om zelf maatregelen te treffen voor de dag dat een falend wilsvermogen het hen niet meer mogelijk maakt persoon deel te nemen aan het rechtsverkeer. Hierop volgend is in ons land in de artikelen 489, 490, 490/2 en 490/2 BW met ingang van 1 september 2014 een buitengerechtelijke bescherming ingevoerd.¹³

6. Door de toenemende migratie is ook het internationale karakter van de bescherming van belang. De stijging van de levensverwachting, in combinatie met het grotere gemak waarmee mensen kunnen reizen om bijvoorbeeld te profiteren van een milder klimaat, speelt ook een rol. De complexiteit van de internationale effecten van dergelijke maatregelen ligt niet alleen aan het feit dat de materie op diverse wijze is geregeld in de verschillende landen, maar ook aan het bijzondere karakter van de lastgeving als buitengerechtelijke beschermingsmaatregel.¹⁴

7. Tot voor kort was er echter geen garantie dat een zorgvolmacht opgemaakt in België uitwerking zou krijgen in het buitenland. Wanneer bijvoorbeeld een persoon in België woont en een zorgvolmacht opstelt volgens de principes van het Belgisch recht, en vervolgens verhuist naar het buitenland, dan zou het land in kwestie dus mogelijks de Belgische zorgvolmacht niet (geheel)

---

⁹ Recommendation (2009)11 concerning continuing powers of attorney and advance directives for incapacity; W. PINTENS, "A new Recommendation of the Council of Europe on Continuing Powers of Attorney for Incapacity" in A. BÜCHLER en M. MÜLLER-CHEN (ed.), *Festschrift für Ingeborg Schwenzler zum 60. Geburtstag*, Bern, Stämpfli Verlag, 2011, (1399) 1399-1413.

¹⁰ Recommendation (2009)11 concerning continuing powers of attorney and advance directives for incapacity.

¹¹ *Ibid.*

¹² *Ibid.*

¹³ T. VAN HALTEREN, *La protection des personnes majeures vulnérables et mineures. Redéfinition du concept de capacité juridique au regard de celui du discernement*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2018, 157; A. WYLLEMAN, "Buitengerechtelijke bescherming" in P. SENAËVE, F. SWENNEN en G. VERSCHULDEN (ed.), *Meerderjarige beschermde personen*, Brugge, die Keure, 2014, 25.

¹⁴ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.FAM.* 2020, 280.

aanvaarden.¹⁵ Voor de zorgvolmachten opgesteld vóór 1 januari 2021 moeten we teruggrijpen naar de regels van het Wetboek Internationaal Privaatrecht (hierna: WIPR).

Zo bepaalt oud artikel 35, §1 lid 1 WIPR dat de bescherming van de meerderjarige onbekwame personen wordt beheerd door het recht van staat op wiens grondgebied die persoon zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip waarop een beschermingsmaatregel wordt genomen.¹⁶ Voornoemd artikel bepaalt dus dat er geen mogelijkheid is om een rechtskeuze op te nemen in een zorgvolmacht.

8. Zoals eerder vermeld (*supra*, nr. 7) heeft dit tot gevolg dat een zorgvolmacht, die geheel in overeenstemming met het Belgisch recht werd verleden, mogelijks geen uitwerking krijgt, voor zover de lastgever op het tijdstip waarop hij onbekwaam wordt, zijn gewone verblijfplaats niet meer in België heeft.¹⁷ Op wetgevend vlak zijn hier dan ook initiatieven genomen om dit op te lossen. Aan deze onzekerheid werd tegemoetgekomen doordat het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassene in werking is getreden in België (hierna: Haags Verdrag 2000).¹⁸

Conform nieuw artikel 35, §2 WIPR wordt de bescherming van een persoon, die ouder is dan achttien jaar wat betreft de persoon of zijn goederen, beheerst door het Haags Verdrag 2000.¹⁹ Het Haags Verdrag 2000 bepaalt dat er een mogelijkheid is om een rechtskeuze op te nemen in de zorgvolmacht. De rechtskeuze moet uitdrukkelijk en schriftelijk gebeuren voor:

- hetzij de staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;
- hetzij een staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;
- hetzij een staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen.²⁰

9. De door de autoriteiten van een Verdragsluitende Staat genomen maatregelen worden van rechtswege erkent in alle andere Verdragsluitende staten.²¹ Dit brengt met zich mee dat bovenstaande rechtskeuze enkel gewaarborgd is in Staten die partij zijn bij het Verdrag en waar het Verdrag reeds in werking is getreden. Een zorgvolmacht die in België is opgesteld zal dus worden erkend door de volgende landen: Oostenrijk, België, Cyprus, de Tsjechische Republiek, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Letland en Portugal, Monaco en Zwitserland, Schotland.²²

Het spreekt voor zich dat indien een land zoals bijvoorbeeld Spanje, geen partij is bij het verdrag, niet zal overgaan tot de erkenning van de in België opgemaakte zorgvolmacht. Stel dat een persoon bijvoorbeeld een onroerend goed bezit in Spanje, dan zal die persoon bij onbekwaamheid voor het

---

¹⁵ B. BEAZAR, "De zorgvolmacht: een internationale update in 2021", www.sherpalaw.be/nieuws/de-zorgvolmacht-een-internationale-update-in-2021 (consultatie 15 maart 2021).

¹⁶ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 35.

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ Wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS* 22 maart 2019, 2019040797.

¹⁹ Art. 35, §2 WIPR.

²⁰ *Ibid.*, art. 15, tweede lid.

²¹ Art. 25 Verdrag.

²² *Ibid.*; X, "Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71> (consultatie 22 maart 2022).

beheer van dit Spaans goed geen beroep kunnen doen op de Belgische zorgvolmacht. Dit omdat Spanje niet is toetreden tot het Verdrag.²³

HOOFDSTUK 3: ONDERZOEKSVRAGEN

10. Deze scriptie zal trachten een antwoord te formuleren op de volgende centrale onderzoeksvraag: *"Hoe zou de implementatie van het Haags Verdrag 2000 in België verbeterd kunnen worden in het licht van de versterking van de autonomie van kwetsbare volwassenen in een internationale context?"*

11. Om een antwoord te kunnen formuleren op de centrale onderzoeksvraag worden de volgende subonderzoeksvragen gehanteerd:

- *"Wat is een lastgevingsovereenkomst en zorgvolmacht?"*
- *"Waarom heeft België het Haags Verdrag 2000 geratificeerd en wat zijn de doelstellingen van dit Verdrag?"*
- *"Hoe is het Haags Verdrag in het Belgische recht geïmplementeerd wat betreft de uitvoering van de zorgvolmachten in het buitenland? En welke regeling is van toepassing ingeval het Haags Verdrag niet van toepassing is?"*
- *"Hoe anticipeert de rechtspraak op de uitvoering van de Belgische zorgvolmacht in het buitenland en worden de aangehaalde doelstellingen in de praktijk bereikt?"*
- *"In welke mate beantwoorden de modelclausules in de zorgvolmacht aan de ELI-checklist?"*

---

²³ X, "Vermogensplanning. Buitenland: Belgische zorgvolmacht nu geldig?", https://ondernemingsdatabank.indicator.be/vermogensplanning/buitenland__belgische_zorgvolmacht_nu_geldig_VLVMVMAR_EU25010801/topArt (consultatie 7 december 2021).

HOOFDSTUK 4: GEHANTEERDE METHODOLOGIE

12. Deze scriptie houdt een aanbevelend onderzoek in. Aanbevelende onderzoeksvragen trachten te bepalen wat het gewenste recht is of hoe het recht zou moeten zijn.²⁴ Ik zal in mijn masterscriptie de toepassing van de zorgvolmachten in een internationale context evalueren en nagaan in welke mate die doelstellingen in de praktijk worden bereikt. Het doel van dit onderzoek is om bij te dragen aan de versterking van de grensoverschrijdende autonomie door de modellen en de praktijk te verbeteren, hierover zal ik trachten enkele aanbevelingen te doen.

13. Om op de centrale onderzoeksvraag een optimaal antwoord te formuleren, wordt er in deze scriptie gebruik gemaakt van 2 onderzoeksmethodes.

Ten eerste wordt er een *rechtsdogmatisch onderzoek* gedaan. Om van start te gaan met het rechtsdogmatisch onderzoek ben ik vertrokken vanuit een algemene oriëntatie. Daarbij ben ik eerst op zoek gegaan naar basisliteratuur zoals handboeken en leerboeken. Op die manier kon ik het onderwerp plaatsen in zijn ruimere context. Na de algemene oriëntatie ben ik vervolgens overgegaan naar het zoeken van specifieke en bronnen. Ik heb zowel nationale als internationale bronnen geconsulteerd.²⁵ Tijdens het raadplegen van mijn bronnen ben ik ook steeds selectief te werk gegaan. Ik heb mezelf steeds de vraag gesteld welke informatie relevant is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen, en welke juist niet.

Ten tweede wordt er een *empirisch onderzoek* gedaan. Dit empirisch onderzoek werd *enerzijds* uitgevoerd aan de hand van diepte-interviews. Het doel van deze diepte-interviews is nagaan in welke mate de doelstellingen in de praktijk worden bereikt. Meer bepaald zal ik nagaan wat de eerste bevindingen zijn van de notarissen over het rechtskeuzebeding die de grensoverschrijdende autonomie mogelijk maakt. Voor dit onderzoek werden viertig notarissen in Limburg gecontacteerd. Echter heb ik maar van enkele notarissen een antwoord gekregen. Vele notarissen gaven aan niet echt in aanraking te komen met een internationale situatie. Hieronder volgen enkele antwoorden van de notarissen:

"Tot mijn spijt wil ik U meedelen dat ik verkies niet te willen ingaan op Uw verzoek, mede omwille van het feit tot op heden nog niet geconfronteerd ben met het de opmaak van grensoverschrijdende een zorgvolmacht, of de buitengerechtelijke bescherming."

"Ik heb in mijn persoonlijke praktijk weinig klanten gehad waarvoor een buitenlands element te pas kwam kijken, zodat een rechtskeuzebeding zich niet opdrong of nuttig zou geweest zijn."

"Wij nemen nooit een rechtskeuzebeding op in onze zorgvolmachten."

²⁴ L. KESTEMONT, P. SCHOUKENS, K. HENDRICKX en E. TERRY (red.), *Rechtswetenschappelijk schrijven*, Acco, Leuven, 2017, 32.

²⁵ *Ibid.*, 14

"Ik moet eerlijk toegeven dat wij er in de praktijk niet bijilstaan dat de zorgvolmacht ook voor een rechtshandeling in het buitenland gebruikt zou kunnen worden. Wij nemen dan ook geen rechtskeuze op."

Uiteindelijk heb ik met 3 notarissen een diepte-interview afgenomen, en heeft één notaris mij de antwoorden op de vragen van het diepte-interview gestuurd in bijlage (wegens drukte).

Er kan dan ook al worden geconcludeerd dat de notarissen in de praktijk niet veel te maken hebben met een internationale situatie, en dat zij zelfs terughoudend zijn om de internationale situatie aan te pakken.

Anderzijds werd er de methode van de inhoudsanalyse toegepast. In de masterscriptie worden verschillende modelclausules van de zorgvolmacht geanalyseerd. Meer bepaald wordt onderzocht in welke mate de notariële praktijk rekening houdt met de ELI-checklist bij de ontwikkeling van de modellen. Ik kwam al snel tot de vaststelling dat er een beperkt aantal modellen gepubliceerd is. Hierdoor heb ik dan ook beroep gedaan op de geïnterviewde notarissen om mij een modelclausule van de zorgvolmacht toe te sturen. Ik heb zelf drie modelclausules kunnen consulteren en heb gebruik gemaakt van één modelclausule van een geïnterviewd notaris.

HOOFDSTUK 5: OPBOUW VAN HET ONDERZOEK

De masterscriptie is opgebouwd uit drie delen:

DEEL I. ZORGVOLMAGT, LASTGEVINGSOVERENKOMST en BUITENGERECHTELIJKE BESCHERMINGSMAATREGEL omvat een omschrijving van enkele relevante begrippen. Vervolgens zullen deze begrippen worden gesitueerd binnen het recht. Dit deel beoogt de eerste subonderzoeksvraag te beantwoorden.

Hoofdstuk 1 geeft een omschrijving van de begrippen 'buitengerechterlijke bescherming', 'lastgeving' en 'zorgvolmacht'.

Hoofdstuk 2 geeft het wettelijk kader weer van voornoemde begrippen.

DEEL II. HAAGS VERDRAG 2000 omvat uiteraard een toelichting van het Haags Verdrag 2000. In dit deel wordt er onderzocht in welke mate de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt. Dit deel beoogt de tweede subonderzoeksvraag te beantwoorden en omvat twee hoofdstukken.

Hoofdstuk 1 geeft weer wat het Haags Verdrag 2000 precies inhoudt en welke doelstellingen het Verdrag voor ogen heeft.

Hoofdstuk 2 omschrijft de verhouding tussen het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag.

DEEL III. IMPLEMENTATIE HAAGS VERDRAG 2000 IN BELGIË gaat verder in op de implementatie van het Haags Verdrag 2000 in de Belgische rechtsorde. Dit deel doet verder ook nog een empirisch onderzoek naar de bevindingen uit de notariële praktijk. Dit deel beoogt de derde, vierde en vijfde onderzoeksvraag te beantwoorden.

Hoofdstuk 1 gaat in op de regels die van toepassing zijn vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000.

Hoofdstuk 2 gaat in op de regels die van toepassing zijn na de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000.

Hoofdstuk 3 doet een inhoudsanalyse van verschillende modelclausules. Er wordt *enerzijds* onderzocht of de modellen voldoende rekening houden met de versterking van de grensoverschrijdende autonomie. *Anderzijds* wordt er onderzocht of de modellen al dan niet in overeenstemming zijn met de ELI-checklist.

DEEL I. ZORGVOLMACHT, LASTGEVINGSOVEREENKOMST EN BUITENGERECHTELIJKE BESCHERMINGSMAATREGEL

14. Alvorens de centrale onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is het van belang om de begrippen zorgvolmacht, lastgevingsovereenkomst en een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel voorafgaandelijk duidelijk af te bakenen (hoofdstuk 1). Dit zorgt ervoor dat de lezer een duidelijk beeld krijgt van wat er precies wordt bedoeld met voornoemde begrippen. Vervolgens zullen de rechtsfiguren worden gesitueerd binnen het recht (hoofdstuk 2). Dit inleidend deel beantwoordt de eerste subonderzoeksvraag: "*Wat is een lastgevingsovereenkomst en zorgvolmacht?*"

HOOFDSTUK 1: DEFINITIES

Afdeling 1. Buitengerechtelijke bescherming

15. De buitengerechtelijke bescherming geeft de mogelijkheid voor de persoon om zelf een regeling uit te werken voor het geval hij of zij later, wegens een gezondheidstoestand, niet meer in staat zou zijn om zijn of haar belangen van vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen. De buitengerechtelijke bescherming zorgt ervoor dat niet enkel de bewindvoerder, maar ook de vrederechter wordt uitgeschakeld. In principe wordt alle gerechtelijke tussenkomst, verslaggeving of controle uitgesloten.²⁶

Afdeling 2. Lastgeving

16. De begrippen lastgeving en volmacht worden vaak, ten onrechte, door elkaar gebruikt.²⁷ De wetgever heeft zelf in artikel 1984 oud BW de lastgeving en volmacht gelijkgeschakeld als een handeling waarbij een persoon aan een ander de macht geeft om iets voor de lastgever en in zijn naam te doen.

17. De lastgevingsovereenkomst is een dienstenovereenkomst waarbij een persoon (de lasthebber) in hoofdzaak belast wordt om rechtshandelingen te stellen voor een ander (lastgever), hetzij in zijn naam en voor zijn rekening (onmiddellijke vertegenwoordiging), hetzij enkel voor zijn rekening (middellijke vertegenwoordiging).²⁸ De twee wezenlijke bestanddelen van de lastgeving zijn dus *ten eerste* de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de lasthebber, en *ten tweede* de

---

²⁶ J. NOLF, "Buitengerechtelijke bescherming: uw betere bescherming, *VIP* 2016, afl. 1, (31) 31.

²⁷ E. DE NOLF en E. EVERTS, "De nieuwe regeling inzake onbekwaamheid: kunnen meerderjarige wilsonbekwamen een huwelijkscontract aangaan, schenken en testeren?", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 7, 154.

²⁸ V. SAGAERT, B. TILLEMANN en A.L. VERBEKE, *Vermogensrecht in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 467.

bevoegdheid om in naam en voor rekening van zijn lastgever een of meer rechtshandelingen te stellen.²⁹

18. De lastgeving wordt omschreven als een consensueel contract, dat zowel schriftelijk als mondeling tot stand kan komen.³⁰ Wanneer de lastgeving mondeling tot stand komt, kan de aanvaarding worden afgeleid uit de uitvoering van de opdracht. Een lastgeving kan zelfs stilzwijgend tot stand komen.³¹

Afdeling 3. Zorgvolmacht

19. Nauw verbonden, maar te onderscheiden, aan het begrip van de lastgevingsovereenkomst is het begrip (zorg)volmacht. De (zorg)volmacht heeft aan de ene kant een ruimere betekenis en aan de andere kant een veel beperktere betekenis dan de lastgeving.³²

In de *ruime zin* is de volmacht het bewijs van de vertegenwoordigingsmacht van de lasthebber ten aanzien van derden. Dit moet dus worden onderscheiden van de lastgeving, die de onderlinge rechtsverhouding tussen de lastgever en zijn lasthebber definieert.³³

In zijn *beperkte betekenis* is de (zorg)volmacht het instrumentum van de lastgeving. De lasthebber heeft dit instrumentum nodig opdat hij kan optreden ten aanzien van derden. In deze zin kan de volmacht worden omschreven als een juridisch instrument waarbij de lasthebber ten aanzien van derden kan aantonen dat hij in naam en voor rekening van een welbepaalde lastgever optreedt.³⁴ Zo kan dus elke burger die (nog) wilsbekwaam is, op maat van wat hij wenst, voor zijn bescherming en vertegenwoordiging op vermogensrechtelijk vlak een regeling uitwerken voor de periode wanneer hij wilsongeschikt zou worden. Deze bescherming wordt gerealiseerd via de figuur van de lastgeving.³⁵

20. Het geven van een volmacht zorgt er dus voor dat de lasthebber bevoegd is om de lastgever te vertegenwoordigen. De rechten en de plichten van de lasthebber vloeien voort uit de onderliggende overeenkomst. Deze overeenkomst bepaalt bijgevolg of, wanneer en op welke manier de lasthebber van de volmacht gebruik moet maken.³⁶

21. Bij dit alles opgemerkt dat in het Belgisch recht het onderscheid tussen de lastgeving en de (zorg)volmacht louter theoretisch is en dat in de praktijk de tweedeling veel minder uitgesproken is.

---

²⁹ C. PAULUS, "Enkele facetten van lastgeving" in J.H. HERBOTS (ed.), *Bijzondere overeenkomsten. Actuele problemen*, Antwerpen, Kluwer, 1980, (327) 329-330.

³⁰ V. SAGAERT, B. TILLEMEN en A.L. VERBEKE, *Vermogensrecht in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 46.

³¹ *Ibid.*, 303.

³² A. L. VERBEKE en B. TILLEMEN (ed.), *Bijzondere overeenkomsten in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 303.

³³ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 11.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 31.

³⁶ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 11.

In de praktijk blijkt de gewoonte te bestaan om niet én een lastgevingsovereenkomst én een volmacht op te maken, maar enkel een volmacht. Ondanks dat de volmacht in principe slechts een efficiënt bewijsmiddel is in verhouding tot de derde-contractant, zorgt de volmacht naast een bewijs van de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de lasthebber, ook voor een bewijs van de onderliggende lastgevingsverhouding indien beide partijen het document hebben ondertekend.³⁷

HOOFDSTUK 2: WETTELIJK KADER

Afdeling 1. Inleiding

22. De wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid is in werking getreden op 1 september 2014.³⁸ Deze wet hertekent het beschermingsstatuut van meerderjarige personen die wegens hun gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat zijn hun belangen van vermogensrechtelijke of niet-vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen, evenals voor meerderjarige personen die zich in staat van verkwisting bevinden.³⁹ Na een overgangperiode werd er definitief een einde gesteld aan de veelheid van statuten voor personen met een verstandelijke beperking. Er bestaat geen voorlopig bewind, verlengde minderjarigheid, gerechtelijke onbekwaam verklaring, of bijstand door een gerechtelijk raadsman meer. Voor deze personen geldt voortaan, vanaf hun meerderjarigheid, de wet van 17 maart 2013.⁴⁰ Bovendien werd er met deze wet een maatregel inzake buitengerechtelijke bescherming ingevoegd, namelijk de zorgvolmacht.⁴¹

Hoewel voornoemde wet een aanzienlijke vooruitgang inzake de humane behandeling van kwetsbare personen mogelijk heeft gemaakt, heeft de praktijk na de inwerkingtreding ervan niettemin aanleiding gegeven tot een aantal punten van kritiek. Zo zou de wet onder meer een overtallige werklust met zich meebrengen, er zou nog te veel beroep worden gedaan op professionele bewindvoerders, in de praktijk blijken sommige bepalingen niet toepasbaar,...⁴²

23. Om tegemoet te komen aan de gegeven kritiek, werd voornoemde wet van 17 maart 2013 aangepast door de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie. Deze wet trad in werking op 1 maart 2019.⁴³ Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven in het kader van de buitengerechtelijke bescherming. Deze wijzigingen werden

---

³⁷ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 11; V. SAGAERT, B. TILLEMEN en A.L. VERBEKE, *Vermogensrecht in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2013, 45.

³⁸ Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013, 38132.

³⁹ Art. 488/1 en 488/2 oud BW.

⁴⁰ J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in C. DE WULF (ed.), *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 163-164.

⁴¹ *Parl. St.* Kamer 2018-19, nr. 54-3303/008, 7.

⁴² *Ibid.*

⁴³ Wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *BS* 31 december 2018, 106560.

doorgevoerd met het oog op een vereenvoudiging, vermindering van de werklust, verduidelijking en een efficiëntere werking van het bewind en dit in het belang van de beschermde persoon.⁴⁴

Ten eerste wordt met de wet van 21 december 2018 het toepassingsgebied van de buitengerechterlijke bescherming verruimd naar de persoon, dit was voordien beperkt tot het beheer over de goederen.⁴⁵ Er kan voortaan in één volmacht in een volledige juridische bescherming over zowel de goederen als de persoon worden voorzien.⁴⁶ Hierdoor kan er in de zorgvolmacht ook worden bepaald in welk rusthuis de lastgever wenst opgenomen te worden of kan een regeling getroffen worden in verband met de patiëntenrechten.⁴⁷ De uitbreiding van de buitengerechterlijke bescherming naar lastgevingen met betrekking tot de persoon is slechts van toepassing op lastgevingen verleend na 1 maart 2019. Voor de andere lastgevingen met betrekking tot de persoon blijft het gemeen recht van toepassing.⁴⁸

Ten tweede wordt er verduidelijkt dat de buitengerechterlijke bescherming niet enkel betrekking kan hebben op de vertegenwoordigingshandelingen met betrekking tot de goederen, maar ook op de handelingen van beheer zoals het innen van inkomsten en het betalen van facturen. Bijgevolg kan voortaan alles in een zorgvolmacht worden geregeld, uitgezonderd wat betreft hoogstpersoonlijke handelingen en onverminderd bijzondere wetgeving die er bestaat rond bepaalde wilsverklaringen zoals bijvoorbeeld de euthanasie, die voorrang heeft.⁴⁹

Ten derde brengt de wet van 21 december 2018 ook nog wijzigingen met zich mee wat betreft de registratie van de zorgvolmacht. Voortaan moeten naast de zorgvolmacht en de wijziging van de beginselen opgenomen in de zorgvolmacht, ook de beslissing tot de beëindiging van de zorgvolmacht worden geregistreerd.⁵⁰ Voordien kon die beslissing niet worden geregistreerd wat door sommige auteurs vreemd werd bevonden, aangezien de registratie net bedoeld is om de vrederechter toe te laten na te gaan of er al dan niet een volmacht voorhanden was en wat die dan precies inhield.⁵¹

24. De wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen brengt opnieuw enkele wijzigingen aan in het eengemaakte beschermingsstatuut.⁵² Door deze wet worden er een aantal nieuwe procedures ingevoerd die hieronder zullen worden toegelicht. *Ten eerste* wordt er in het Gerechtelijk Wetboek een procedure ingeschreven voor de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse beschermingsmaatregelen met betrekking tot een meerderjarige.⁵³ *Ten tweede* wordt

---

⁴⁴ *Parl. St. Kamer 2018-19, nr. 54-3303/008, 7.*

⁴⁵ T.WUYTS, "Recente ontwikkelingen inzake bewindvoering en zorgvolmachten" in I. BOONE (ed.), *Personen-en familierecht*, Brugge, die Keure, 2020, 47.

⁴⁶ Art. 489 oud BW.

⁴⁷ *Parl. St. Kamer 2018-19, nr. 54-3303/008, 7.*

⁴⁸ T.WUYTS, "Recente ontwikkelingen inzake bewindvoering en zorgvolmachten", in I. BOONE (ed.), *Personen-en familierecht*, Brugge, die Keure, 2020, 48.

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ Art. 490, eerste lid oud BW; art. 490, vierde lid oud BW; art. 490, laatste lid oud BW.

⁵¹ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 157, nr. 301.

⁵² Wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS 22 maart 2019, 2019040797.*

⁵³ Art. 1252/1-1252/6 Ger.W.

er een procedure van overleg voorafgaand aan de plaatsing in België van een volwassene in een instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden en de plaatsing naar aanleiding van dat overleg evenals een procedure voor de plaatsing van een volwassene in een instelling of op een plaats waar bescherming kan worden geboden in een land, partij bij dit verdrag, ingeschreven.⁵⁴ Om dit voorafgaand overleg tot plaatsing te faciliteren, werd een nieuwe Centrale Autoriteit bij de Federale Overheidsdienst Justitie opgericht.⁵⁵

Voor grensoverschrijdende situaties tilt de wet van 10 maart 2019 de toepasselijke verwijzingsregels naar een hoger, internationaal niveau.⁵⁶ Na een lang parcours treedt het Haags Verdrag 2000 in werking op 1 januari 2021.⁵⁷ Vanaf 1 januari 2021 kan er dus gekozen worden welk recht van toepassing is op de bescherming van een onbekwame persoon of zijn goederen (*infra*, nr. 132).

Afdeling 2. Buitengerechtelijke bescherming

§1. Rechtsgrond

25. De rechtsfiguur van de buitengerechtelijke bescherming wordt geregeld in de artikelen 489-490/2 oud BW. De bepalingen van de buitengerechtelijke bescherming zijn van toepassing van zodra de lastgever zich in een toestand bevindt zoals omschreven in artikel 488/1 of 488/2 oud BW, wat hierna verder wordt toegelicht (*infra*, nr. 29 e.v.).⁵⁸ Indien de lastgever zich niet in een toestand bevindt zoals omschreven in de artikelen 488/1 en 488/2 oud BW zullen de gemeenrechtelijke regels inzake lastgeving integraal en uitsluitend van toepassing zijn (*infra*, nr. 40 e.v.).⁵⁹

§2. Ratio legis

26. De buitengerechtelijke bescherming omkadert de lastgeving die wordt uitgevoerd op een tijdstip waarop de lastgever zich in een toestand bevindt van wilsonbekwaamheid (art 488/1 oud BW) of verkwisting (art 488/2 oud BW). De lastgever moet uitdrukkelijk de bedoeling hebben dat de lastgeving doorloopt of aanvat op een tijdstip waarop hij of zij wilsonbekwaam wordt of in een staat van verkwisting verkeert.⁶⁰

---

⁵⁴ Art. 499/7, § 1, vierde tot zevende lid oud BW; art. 499/11, tweede lid oud BW.

⁵⁵ Art. 1252/9-1252/10 Ger.W.

⁵⁶ Wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS 22 maart 2019*, 2019040797.

⁵⁷ Door de wet van 2020 werd dit echter uitgesteld naar een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 2021; Wet 20 december 2020 houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, *BS 24 december 2020*, 93772.

⁵⁸ Art. 490/1, §1 oud BW; G. VERSCHELDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2021, 543.

⁵⁹ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 13.

⁶⁰ Art. 490, eerste lid oud BW.

Met de invoering van een buitengerechtigde bescherming is het de bedoeling van de wetgever om de tussenkomst van de rechter zo lang mogelijk uit te stellen en indien mogelijk zelfs te vermijden. Om te vermijden dat het mechanisme van het bewind (rechtelijke bescherming) zou moeten worden toegepast, bestaat er de mogelijkheid om via een lastgeving zelf iemand aan te duiden die de opdracht krijgt het vermogen te beheren. Aangezien de rechter tijdens een lastgeving in principe niet gaat tussenkomen, wordt er gesproken van een buitengerechtigde bescherming.⁶¹ In tegenstelling tot de rechterlijke bescherming rijst er dus bij de buitengerechtigde bescherming de vraag welke bescherming van toepassing is op de meerderjarige persoon alvorens de rechter is tussengekomen.⁶²

27. De wetgever beoogt met de buitengerechtigde bescherming rechtszekerheid te creëren, misbruiken van de lasthebbers zo veel mogelijk te voorkomen, de burger te sensibiliseren en aan te zetten tot zelfbeschikking, een grotere rol toe te bedelen aan het sociaal netwerk en de werklust van de vrederechters te verminderen.⁶³ Ook de lidstaten van de Raad van Europa willen hun burgers aanmoedigen om zelf maatregelen te treffen voor de dag dat een falend wilsvermogen het hen niet meer mogelijk maakt persoonlijk deel te nemen aan het rechtsverkeer.⁶⁴

§3. Toepassingsgebied

i. Materieel toepassingsgebied

28. Zoals vermeld (*supra*, nr. 23) werd met de wet van 21 december 2018⁶⁵ het toepassingsgebied van de buitengerechtigde bescherming verruimd naar de persoon, dit was voordien beperkt tot het beheer over de goederen.⁶⁶ De zorgvolmacht kan dus voortaan bepalen in welk rusthuis de lastgever zou willen worden opgenomen indien nodig of een regeling treffen met betrekking tot de uitoefening van de patiëntenrechten.⁶⁷

De buitengerechtigde bescherming is daarenboven niet enkel van toepassing op daden van vertegenwoordiging die betrekking hebben op de goederen, maar ook op daden van beheer zoals bedoel in artikel 494, g) oud BW.⁶⁸

ii. Personeel toepassingsgebied

---

⁶¹ K. ROTTHIER, *Bewind over meerderjarige onbekwamen: Handleiding voor de familiebewindvoerder*, Brugge, Die Keure, 2014, 31.

⁶² F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 208.

⁶³ T. WUYTS, "Opent de nieuwe wet over het bewind nieuwe mogelijkheden inzake familiaal vermogensbeheer?" in C. DECLERCK en W. PINTENS (ed.), *Patrimonium 2014*, die Keure, 2014, (263) 266.

⁶⁴ T. VAN HALTEREN, *La protection des personnes majeures vulnérables et mineures. Redéfinition du concept de capacité juridique au regard de celui du discernement*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2018, 157.

⁶⁵ Wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *BS* 31 december 2018.

⁶⁶ Art. 489 oud BW; T. WUYTS, "Recente ontwikkelingen inzake bewindvoering en zorgvolmachten" in I. BOONE (ed.), *Personen-en familierecht*, Brugge, die Keure, 2020, 47.

⁶⁷ Toelichting bij het wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *Parl. St.* Kamer 54-3303/008, 7.

⁶⁸ Art. 489 oud BW.

29. De buitengerechtelijke bescherming is slechts van toepassing op beschermde personen. Twee categorieën van meerderjarigen worden buitengerechtig beschermd: op grond van hun gezondheidstoestand of op grond van verkwisting.⁶⁹

Ten eerste kan iemands gezondheidstoestand een beschermingsmaatregel rechtvaardigen. Luidens artikel 488/1 oud BW kan de meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat is zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn belangen van vermogensrechtelijke of niet-vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen, onder bescherming worden geplaatst, indien en voor zover de bescherming van zijn belangen dit vereist.⁷⁰ De wetgever heeft er bewust voor gekozen om het begrip gezondheidstoestand niet te definiëren, zodat het begrip mee kan evolueren met de medische wetenschap. Om te vermijden dat bepaalde personen onterecht wel of niet zouden worden beschermd, wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de fysieke en geestelijke gezondheidstoestand. Het gaat erom dat de meerderjarige niet in staat is om een bewuste en vrije wil te vormen dan wel te uiten, ongeacht de fysieke of psychische oorzaak ervan.⁷¹

De lasthebber draagt de verantwoordelijkheid om dit kantelmoment zorgvuldig in het oog te houden voor zover zijn lastgeving pas aanvangt op dit tijdstip⁷² of ingeval het mandaat niet verder loopt na dit kantelmoment.⁷³ Uit de wet blijkt zelfs dat deze beoordeling tegenstelbaar is aan derden te goeder trouw, dit wilt zeggen dat derden er vanuit mogen gaan dat de voorwaarden vervuld zijn opdat geldig van de lastgeving gebruik kan worden gemaakt.⁷⁴ Bij afwezigheid van duidelijke afspraken of bij onduidelijkheid kan ook aan de bevoegde rechter gevraagd worden om een oordeel te vellen over dit kantelmoment.⁷⁵ Het is dan aan de bevoegde rechter om te oordelen of een persoon zich in een dergelijke staat bevindt. Wanneer dit het geval is, besluit de bevoegde rechter dat, op verzoek of ambtshalve, de regels van buitengerechtelijke bescherming van toepassing zijn (conform artikel 490/1, §2 oud BW), dan wel of een rechterlijke beschermingsmaatregel moet worden opgelegd (conform artikel 492 oud BW).⁷⁶

Ten tweede is de buitengerechtelijke bescherming ook van toepassing op personen in staat van verkwisting.⁷⁷ Luidens artikel 488/2 oud BW kan over de goederen een beschermingsmaatregel worden bevolen voor meerderjarige personen die zich in staat van verkwisting bevinden, indien en voor zover de bescherming van hun belangen dit vereist.⁷⁸ In de toelichting bij het wetsvoorstel kan er een definitie worden gevonden van het begrip verkwisting. De wetgever valt hiervoor terug op de

---

⁶⁹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsels, Intersentia, 2021, 205.

⁷⁰ Art. 488/2 oud BW.

⁷¹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsels, Intersentia, 2021, 206.

⁷² Art. 490/1, §3 oud BW.

⁷³ Art. 2003 oud BW.

⁷⁴ Art. 490/1, §3 oud BW.

⁷⁵ T. WUYTS, "Hoofdstuk 1. Zorgvolmacht" in T. WUYTS, K. ROTTIER (ed.), *Handboek bescherming wilsonbekwamen: zorgvolmachten en bewind na de wet van 21 december 2018*, Mechelen, Kluwer, 2020, 60.

⁷⁶ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenden*, Mechelen, Kluwer, 2019, 13.

⁷⁷ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsels, Intersentia, 2021, 207.

⁷⁸ *Ibid.*

rechtspraak.⁷⁹ Het begrip duidt op de zekere en gebruikelijke neiging tot verspilling van het eigen vermogen. Het moet gaan om een gedragspatroon dat aan de hand van nauwkeurige en ondubbelzinnige feiten moet worden bewezen. Het moet vaststaan dat de te beschermen persoon verkeert in een toestand waarin het gevaar voor abnormale, onbeheerste en voor zijn vermogen schadelijke handelingen reëel en niet louter accidenteel is.⁸⁰ Die verspilling moet bovendien worden afgeleid uit buitensporige uitgaven die de gebruikelijke inkomsten van de persoon overschrijden en het kapitaal aantasten. Het komt toe aan de verzoeker om dit te bewijzen.⁸¹ Het komt toe aan de feitenrechter om een soeverein oordeel te vellen, met inachtneming van de reeds verzamelde bewijselementen, of bijkomende daden van onderzoek noodzakelijk zouden zijn.⁸² Ten slotte mag er geen enkele verantwoording bestaan voor deze uitgaven. Dit zijn bijvoorbeeld uitgaven die geen enkele noodzaak of nut vertonen.⁸³

Net zoals hierboven vermeld komt het toe aan de lasthebber om het tijdstip te beoordelen waarop de lastgever komt te verkeren in een toestand van verkwisting. Uit de wet blijkt dat deze beoordeling tegenstelbaar is aan een derde te goeder trouw.⁸⁴ Ook hier is het de taak van de bevoegde rechter, wanneer de vraag aan hem wordt voorgelegd, om te oordelen of een persoon zich in zo een staat bevindt. Indien dat het geval is, dan besluit de bevoegde rechter dat de regels van de buitengerechtelijke bescherming van toepassing zijn (conform artikel 490/1, §2 oud BW), dan wel of een rechterlijke beschermingsmaatregel moet worden opgelegd (conform artikel 492 oud BW).⁸⁵

30. De wetgever heeft gepoogd om het statuut van verkwister op te heffen, maar zette toch uiteindelijk niet door omdat de Raad van State oordeelde dat er hierdoor een verschil in behandeling rijst tussen enerzijds, personen die zich in staat van verkwisting bevinden en die wegens hun gezondheidstoestand beschermingsmaatregelen kunnen genieten en, anderzijds, verkwisters, voor wie hun gezondheidstoestand niet langer aangevoerd kan worden om hen een beschermingsregeling toe te kennen.⁸⁶

31. Er dient opgemerkt te worden dat de rechtsleer stelt dat er in de praktijk geen toepassing wordt gemaakt van de buitengerechtelijke bescherming bij verkwisting, nu een verkwister per definitie nood heeft aan bescherming tegen zichzelf.⁸⁷ Meerdere auteurs nemen aan dat het aangewezen is dat de rechter in zo een geval een bewind, en dus rechterlijke bescherming, oplegt waarbij de aangeduide lasthebber optreedt als bewindvoerder.⁸⁸ Op zich tast de buitengerechtelijke

---

⁷⁹ *Parl. St.* Kamer 2010-11, nr. 1009/001, 35-36.

⁸⁰ Cass. 2 april 1976, *Arr. Cass.* 1976, 389, *Pas.* 1976, I, 852 en *RW* 1976-77, 222.

⁸¹ Zie bv. Antwerpen 11 april 2002, *RW* 2004-05, 438.

⁸² Cass. 2 april 1976, *Arr. Cass.* 1976, 389, *Pas* 1976, I, 852 en *RW* 1976-77, 222.

⁸³ Zie bv. Antwerpen 11 april 2002, *RW* 2004-05, 438.

⁸⁴ Art. 490/1, §3 oud BW.

⁸⁵ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 8.

⁸⁶ MvT, *Parl. St.* Kamer 2017-18, nr. 54-3303/001, 7 en 170.

⁸⁷ J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, (163) 167.

⁸⁸ F. DEGUEL, "La loi du 17 mars 2013 réformant les régimes d'incapacité et instaurant un nouveau statut de protection conforme à la dignité humaine: vers une simplification?", *TBBR* 2013, (290) 293; F. SWENNEN, "De meerderjarige beschermde personen (Deel I)", *RW* 2013-14, (563) 569; A. VAN DEN BROECK, "De

bescherming de juridische handelingsbekwaamheid van de lastgever niet aan. Indien de lastgever zichzelf dreigt te verarmen of het voorwerp dreigt uit te maken van misbruiken door derden, dringt zich een rechterlijke beschermingsmaatregel op.⁸⁹

iii. Aanvang van de lastgeving

32. De bepalingen van de buitengerechterlijke bescherming voorzien in twee verschillende lastgevingen. *Ten eerste* kan een lastgeving worden afgesloten waarvan de uitvoering reeds aanvangt op een tijdstip waarop de lastgever nog wilsbekwaam is. *Ten tweede* kan een lastgeving worden afgesloten onder de opschortende voorwaarde van het wilsonbekwaam worden van de lastgever.⁹⁰

Dit kantelmoment moet nauwkeurig worden bepaald door de contractspartijen aan de hand van bijvoorbeeld de neerlegging van een attest van de huisarts of van twee aangeduide geneesheren bij een vertrouwenspersoon of ter griffie.⁹¹ Er kan ook steeds de vaststelling door de vrederechter worden geëist conform artikel 490/1, §2 oud BW. Het tijdstip van de aanvang van de lastgeving moet uitdrukkelijk worden vermeld in de lastgevingsovereenkomst.⁹² Er dient opgemerkt te worden dat de bepaling van het moment, wanneer de lastgever wilsonbekwaam is geworden, in de praktijk voor de nodige moeilijkheden kan zorgen indien er geen duidelijke afspraken worden gemaakt hieromtrent.⁹³

Voorbeeld modelclausule onmiddellijke inwerkingtreding van de lastgeving⁹⁴:

"Hoewel onderhavige lastgeving bedoeld is als buitengerechterlijke beschermingsmaatregel met name om te voorzien in het beheer van het vermogen van de lastgever wanneer hijzelf in de toekomst niet meer in staat zou zijn zijn belangen van vermogensrechtelijke aard zelfstandig waar te nemen, komen de comparanten overeen dat deze lastgeving vanaf heden mag aangewend worden en dat de lasthebber met ingang van heden het beheer mag waarnemen van het vermogen van de lastgever en in zijn naam en voor zijn rekening de hierna bepaalde rechtshandelingen mag verrichten. De lasthebber verbindt zich er echter toe, zolang de lastgever wilsbekwaam is, hem vooraf in te lichten over alle rechtshandelingen die hij zich voorneemt te stellen en die geen handelingen zijn van gewoon of dagelijks beheer. Laatstgenoemde verplichting in hoofde van de lasthebber neemt een einde wanneer de lasthebber van oordeel is dat de lastgever niet meer beschikt over voldoende begripsvermogen en wilsbekwaamheid. Deze toestand wordt door de lasthebber naar eigen inzichten beoordeeld, zonder dat hij in dit verband tot enige verantwoording tegenover om het even wie

---

buitengerechterlijke vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen in rechtsvergelijkend perspectief", *TEP* 2014, (74) 93, nr. 51.

⁸⁹ T. WUYTS, "Hoofdstuk 1. Zorgvolmacht" in T. WUYTS, K. ROTTIER (ed.), *Handboek bescherming wilsonbekwamen: zorgvolmachten en bewind na de wet van 21 december 2018*, Mechelen, Kluwer, 2020, 55-56.

⁹⁰ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 13-14.

⁹¹ *Ibid.*, 14.

⁹² *Ibid.*, 14.

⁹³ *Ibid.*, 14.

⁹⁴ C. DE WULF, "De nieuwe wettelijke regeling inzake beschermde personen. De wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus", *T.Not.* 2013, p. 277, nr. 47, p. 282, nr. 50.

gehouden is. Ten aanzien van derden en tussenkomende notarissen moet de lasthebber geen enkel bewijs leveren dat aan bovenstaande verplichtingen is voldaan. Het optreden van de lasthebber op grond van onderhavige volmacht die geregistreerd werd in het centraal register volstaat op zich als bewijs dat alle verplichtingen werden nageleefd.”

33. De vraag rijst echter of het noodzakelijk is om de lasthebber te laten tussenkomen om de volmacht uitdrukkelijk te aanvaarden, dan wel dat de lastgeving ook kan worden beschouwd als een eenzijdig document waarbij er geen tussenkomst is van de lasthebber.

34. PINTENS en DE BIE zijn van oordeel dat artikel 490 oud BW de lastgeving kwalificeert als een overeenkomst tussen de lastgever en de aangestelde lasthebber, die meteen kennisneemt van de toevertrouwde opdracht en deze ook aanvaardt onder de beschreven voorwaarden en modaliteiten.⁹⁵ Om die reden stellen PINTENS en DE BIE dat een dergelijke werkwijze de voorkeur verdient, aangezien de onmiddellijke kennisname en aanvaarding door de lasthebber de kans op een correcte uitvoering van de lastgeving verhoogt.⁹⁶

Deze wetsbepaling sluit volgens hen niet uit dat de lastgeving ook kan worden beschouwd als een eenzijdig document, dat uitgaat van de lastgever, waarbij de lasthebber niet mee verschijnt en pas in een latere fase de opdracht en de daaraan verbonden voorwaarden aanvaardt.⁹⁷ De totstandkoming van de overeenkomst vereist dan een latere, uitdrukkelijke aanvaarding of een uitvoering van de lastgeving.⁹⁸ Deze latere aanvaarding is niet onderworpen aan formaliteiten, behoudens als er een machtiging wordt gegeven voor persoonlijke aangelegenheden, in bepaalde specifieke geregelde materies binnen het domein van patiëntenrechten, waar de lasthebber de lastgeving wel uitdrukkelijk moet aanvaarden.⁹⁹ Zo is er vereist dat de aanwijzing geschiedt bij een gedagtekend en door de patiënt en de vertegenwoordiger ondertekend bijzonder schriftelijk mandaat waaruit de toestemming van laatstgenoemde blijkt.¹⁰⁰

Ook WUYTS is van mening dat de lastgeving ook als een eenzijdig document, uitgaande van de lastgever, kan worden opgevat en de overeenkomst pas later tot stand komt, namelijk op het tijdstip van uitdrukkelijke aanvaarding door de lasthebber of door de uitvoering van de lastgeving.¹⁰¹

35. Hoewel PINTENS, DE BIE en WUYTS van mening zijn dat de lastgeving ook kan worden beschouwd als een eenzijdig document, wordt er evenwel in de rechtsleer door meerdere auteurs aanbevolen om de aanvaarding door de lasthebber uitdrukkelijk op te nemen in de overeenkomst of

---

⁹⁵ W. PINTENS en D. DE BIE, “Een model van lastgeving voor de buitengerechtelijke bescherming van wilsonbekwamen”, *T.Not.* 2020, 354.

⁹⁶ *Ibid.*, 354.

⁹⁷ *Ibid.*, 354.

⁹⁸ W. PINTENS en D. DE BIE, “Een model van lastgeving voor de buitengerechtelijke bescherming van wilsonbekwamen”, *T.Not.* 2020, 354; Art. 1985, tweede lid oud BW.

⁹⁹ W. PINTENS en D. DE BIE, “Een model van lastgeving voor de buitengerechtelijke bescherming van wilsonbekwamen”, *T.Not.* 2020, 354.

¹⁰⁰ Art 14, §1, derde lid Wet 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, *BS* 26 september 2002, 43179.

¹⁰¹ T. WUYTS, “Een kritische doorlichting van (modellen inzake) zorgvolmachten”, in G. VERSCHULDEN (ed.), *Rechtskroniek van het Notariaat. Deel 37*, Herentals, Knops Publishing, 2020, 23.

lastgevingsakte.¹⁰² Volgens BAEL is het aangeraden om de lasthebber(s) te laten tussenkomen bij een lastgevingsovereenkomst met een bijzonder doel om een buitengerechterlijke bescherming tot stand te brengen. Door het aanvaarden van de lastgevingsovereenkomst door de lasthebber, is er meer zekerheid dat de lasthebber bereid is om de opdracht te aanvaarden en zich ook uitdrukkelijk akkoord verklaard met de in de lastgevingsovereenkomst opgenomen principes.¹⁰³ Ook VERSTRAETE is van mening dat de lasthebber en hun opvolgers de lastgeving uitdrukkelijk dienen te aanvaarden om twijfel over de totstandkoming van de zorgvolmacht te vermijden.¹⁰⁴

Mijns inziens kan een lastgeving zeker ook worden beschouwd als een eenzijdig document, uitgaande van de lastgever, waarbij de lastgeving pas tot stand komt op het tijdstip van uitdrukkelijke aanvaarding door de lasthebber of door de uitvoering van de lastgeving. Al ben ik, net zoals BAEL en VERSTRAETE, van mening dat het aan te raden is om de lasthebber in de lastgevingsovereenkomst op te nemen, en dus ook te betrekken bij het ondertekenen van de lastgeving, om de hierna volgende redenen. *Ten eerste* is een lastgeving een contract en dit veronderstelt nog steeds een wederzijds akkoord. *Ten tweede* zorgt een uitdrukkelijke aanvaarding door de lasthebber voor meer rechtszekerheid. De lasthebber weet wat er van hem wordt verwacht bij het uitvoeren van zijn opdracht(en).

iv. Beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit

36. Bij een buitengerechterlijke bescherming ligt de nadruk op de autonomie en de emancipatie van de beschermde persoon. Elke beschermingsmaatregel moet dan ook de toets van subsidiariteit en proportionaliteit doorstaan.¹⁰⁵ Het beginsel van subsidiariteit duidt op het feit dat de buitengerechterlijke bescherming, die minder ingrijpend is en meer autonomie toelaat aan de te beschermen persoon, voorrang moet krijgen op de rechterlijke bescherming.¹⁰⁶ Er wordt slechts een rechterlijke beschermingsmaatregel opgelegd wanneer en voor zover de wettelijke of buitengerechterlijke bescherming niet volstaat.¹⁰⁷ Wat betreft het beginsel van proportionaliteit is het van belang dat de noodzaak van de beschermingsmaatregel afgemeten wordt aan de concrete beschermingsbehoefte. Er kan gesteld worden dat de bescherming niet verder mag reiken dan wat nodig is.¹⁰⁸ Mijns inziens is dit laatste een positief gegeven aangezien de bescherming dan op zo een manier kan worden aangepast, zodat het aan ieders noden kan voldoen.

---

¹⁰² J. BAEL, "De buitengerechterlijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen" in J. BAEL (ed.), *Rechtskroniek voor het Notariaat. Deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 226, nr. 96; J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 169; W. PINTENS en D. DE BIE, "Een model van lastgeving voor de buitengerechterlijke bescherming van wilsonbekwamen", *T.Not.* 2020, 354.

¹⁰³ J. BAEL, "De buitengerechterlijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen" in J. BAEL (ed.), *Rechtskroniek voor het Notariaat. Deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 226, nr. 96.

¹⁰⁴ J. VERSTRAETE, "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 169.

¹⁰⁵ V. VANDERHULST, "De meerderjarige beschermde persoon als erfgerechtigde: notariële aandachtspunten bij de uitoefening van het keuzerecht", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 8, (182) 186.

¹⁰⁶ E. DE NOLF en E. EVERTS, "De nieuwe regeling inzake onbekwaamheid: kunnen meerderjarige wilsonbekwamen een huwelijkscontract aangaan, schenken en testeren?", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 7, (154) 154.

¹⁰⁷ Art. 490/1, §2, derde lid BW.; S. MOSSELMANS en A. VAN THIENEN, "Bescherming en bewind voor meerderjarigen in het licht van de wet van 17 maart 2013" in *Actualia familierecht 2014-15*, Brugge, die Keure, 2015, 87.

¹⁰⁸ E. DE NOLF en E. EVERTS, "De nieuwe regeling inzake onbekwaamheid: kunnen meerderjarige wilsonbekwamen een huwelijkscontract aangaan, schenken en testeren?", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 7, (154) 154.

§4. Verhouding tot rechterlijke bescherming

37. Het komt toe aan de rechter om, indien mogelijk, de voorkeur te geven aan de uitvoering van de buitengerechterlijke bescherming.¹⁰⁹ Een rechterlijke beschermingsmaatregel kan maar pas worden bevolen wanneer en in de mate dat de vrederechter vaststelt dat dit noodzakelijk is en dat de bestaande buitengerechterlijke bescherming niet volstaat.¹¹⁰

Ook de wetgever heeft een voorkeur voor de buitengerechterlijke bescherming.¹¹¹ Door het steeds ouder worden van de bevolking, enerzijds, en de gevolgen van de vergrijzing, anderzijds, worden mensen alsmaar meer en meer geconfronteerd met problemen inzake wilsonbekwaamheid. Het wordt daarom ook als prioritair beschouwd dat burgers zelf de nodige regelingen treffen. In die zin wordt de rechterlijke bescherming beschouwd als een vangnet, een maatregel voor wie zelf niets heeft geregeld.¹¹²

38. Het essentiële verschil met de rechterlijke bescherming is gelegen in het feit dat de buitengerechterlijke bescherming in beginsel geen invloed heeft op de bekwaamheid van de lastgever-beschermde persoon. De lastgever-beschermde persoon blijft principieel bekwaam om zelf juridisch op te treden, terwijl de rechterlijke bescherming een onbekwaamverklaring inhoudt.¹¹³ Zolang de lastgever dus nog voldoende gezond van geest is, blijft hij of zij bekwaam om zelf alle handelingen te stellen. Een informele bescherming die niet ingrijpt op de juridische handelingsbekwaamheid van de betrokken persoon gaat dus voor op een rechterlijke bescherming.¹¹⁴

39. Bovendien kan een rechterlijke beschermingsmaatregel samen met een buitengerechterlijke bevolen worden.¹¹⁵ Zolang de buitengerechterlijke beschermingsmaatregel verenigbaar is met de rechterlijke beschermingsmaatregel blijkt ze van toepassing.¹¹⁶ Om rechtsonzekerheid te vermijden wordt bepaald dat de vrederechter, in voorkomend geval, de voorwaarden bepaalt waaronder de lastgeving verder kan worden uitgevoerd.¹¹⁷

De vrederechter kan tevens ook een gecombineerd regime bevelen ingeval hij wordt gevat of zichzelf vat hetzij om uitspraak te doen over de toepassing van de regels inzake buitengerechterlijke

---

¹⁰⁹ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 11.

¹¹⁰ Art. 492 oud BW.

¹¹¹ MvT, *Parl.St.* Kamer, nr. 53-1009/001, 6, 9, 21, 33 en 37.

¹¹² C. CASTELEIN en J. DIERYNCK, *Vermogensplanning voor en door beschermde personen. De nieuwe regeling na de wet van 17 maart 2013*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 17.

¹¹³ E. DE NOLF en E. EVERTS, "De nieuwe regeling inzake onbekwaamheid: kunnen meerderjarige wilsonbekwamen een huwelijkscontract aangaan, schenken en testeren?", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 7, 92.

¹¹⁴ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 11.

¹¹⁵ Art. 490/1, §2, derde lid oud BW)

¹¹⁶ T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 12.

¹¹⁷ Art. 492 oud BW.

bescherming of over de uitvoering van de lastgeving, hetzij om uitspraak te doen over de organisatie van een rechterlijke beschermingsmaatregel.¹¹⁸

Afdeling 3. Gemeenrechtelijke lastgeving

40. De buitengerechtelijke bescherming is in wezen een gemeenrechtelijke lastgeving.¹¹⁹

§1. Rechtsgrond

41. De gemeenrechtelijke lastgeving heeft als rechtsgrond de artikelen 1984 tot 2010 oud BW. Zo bepaalt artikel 1984 oud BW: "*een lastgeving of volmacht is een handeling, waarbij een persoon aan een ander de macht geeft om iets voor de lastgever en in zijn naam te doen*". Luidens artikel 490/2, § 1 oud BW is het gemeen recht inzake de lastgeving¹²⁰ steeds van toepassing op een volmacht die een buitengerechtelijke bescherming organiseert, behoudens andersluidende wettelijke bepalingen.

§2. Ratio legis

42. Het beheer van iemands vermogen wordt beschouwd als een persoonlijke aangelegenheid. Het is de eigenaar van de vermogensbestanddelen (geld, onroerend goed,...) die geheel zelfstandig beslist wat daarmee gebeurt, zonder inmenging van wie dan ook. Dit gebeurt zolang de eigenaar wilsbekwaam is. Vanaf het moment dat de eigenaar wilsonbekwaam wordt, wordt het beslissingsrecht uitgeoefend door iemand anders.¹²¹

Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de lastgeving waarbij een wilsbekwame meerderjarige persoon (lastgever) een regeling uitwerkt voor het geval hij later, omwille van zijn gezondheidstoestand, zijn vermogensrechtelijke en persoonsgebonden beslissingen zelf niet meer behoorlijk kan waarnemen en deze bevoegdheid toekent aan een andere wilsbekwame meerderjarige persoon (lasthebber).¹²²

43. Zoals het Grondwettelijk Hof bevestigt in een arrest van 17 mei 2018 is het vereist dat de lasthebber rekenschap en verantwoording dient af te leggen aan de lastgever van de uitvoering van zijn lastgeving.¹²³ Maar wanneer de lastgever wilsonbekwaam is geworden, kan er moeilijk sprake zijn van een dergelijke controle van de lasthebber. Bovendien kan de lasthebber dan ook geen

---

¹¹⁸ Art. 490/1, §2, oud BW; Art. 490/2, §2, oud BW; Art. 1238 Ger.W.; T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 12.

¹¹⁹ Art. 490/2, §2, eerste lid oud BW.

¹²⁰ Art. 1984-2010 oud BW.

¹²¹ K. ROTTHIER, *Bewind over meerderjarige onbekwamen: Handleiding voor de familiebewindvoerder*, Brugge, Die Keure, 2014, 31.

¹²² A. VAN MOERKERCKE, "De zorgvolmacht: hoe gedetailleerd moet dat zijn?", *VIP* 2019, 14-15.

¹²³ Art. 1993 BW.; GwH 17 mei 2018, *RW* 2017-18, 1720

rekenschap en verantwoording meer afleggen ten aanzien van de lastgever.¹²⁴ Deze kwetsbaarheid werd opgevangen door de buitengerechterlijke bescherming dat tot doel heeft om het gebrek aan toezicht door de lastgever op te vangen.¹²⁵

§3. Toepassingsgebied

44. Het voorwerp van een lastgeving bestaat uit het stellen van rechtshandelingen door de lasthebber in naam en voor rekening van de lastgever.¹²⁶ Zowel patrimoniale als extrapatrimoniale rechtshandelingen kunnen het voorwerp van een lastgeving uitmaken. Echter gelden er voor enkele rechtshandelingen bijzondere wettelijke voorschriften of is het voor bepaalde rechtshandelingen zelfs verboden om als vertegenwoordiger op te treden (bv. de opmaak van een testament).¹²⁷

45. De wetgever maakt voor de lastgeving een onderscheid tussen *enerzijds* een bijzondere en algemene lastgeving¹²⁸ en *anderzijds* de lastgeving in algemene bewoordingen en uitdrukkelijke bewoordingen.

De lastgeving is algemeen wanneer ze betrekking heeft op alle zaken van de lastgever. De lastgeving is bijzonder wanneer zij het stellen van één of meer welomschreven rechtshandelingen met betrekking tot één of meer bepaalde zaken van de lastgever tot voorwerp heeft.¹²⁹ Dit onderscheid heeft dus geen betrekking op de aard van de rechtshandelingen die de lasthebber mag stellen, maar wel op het aantal aangelegenheden waarin hij kan optreden.¹³⁰

Zowel bij een algemene als bij een bijzondere lastgeving rijst de vraag hoever de vertegenwoordigingsbevoegdheid van de lasthebber reikt met betrekking tot de handelingen of de zaken die het voorwerp van de lastgeving uitmaken, met andere woorden welke de aard is van de rechtshandelingen die de lasthebber met betrekking tot een of meer rechtshandelingen van de lastgever mag stellen.¹³¹ Een antwoord op deze vraag is terug te vinden in de artikelen 1988 en 1989 oud BW.

Luidens artikel 1988, eerste lid oud BW omvat een lastgeving in algemene bewoordingen uitgedrukt alleen daden van beheer. Daden van beheer zijn handelingen die tot doel hebben het vermogen op een normale wijze te besturen en het vruchten te doen opbrengen, zonder het bestaan ervan in gevaar te brengen of de samenstelling ervan te wijzigen.¹³² Voor de daden van beschikking, waarmee

---

¹²⁴ T. WUYTS, "Recente ontwikkelingen inzake bewindvoering en zorgvolmachten" in I. BOONE, (ed.), *Personen- en familierecht*, Brugge, die Keure, 2020, 68.

¹²⁵ *Ibid.*, 69.

¹²⁶ A. L. VERBEKE en B. TILLEMANN (ed.), *Bijzondere overeenkomsten in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 302.

¹²⁷ *Ibid.*, 302.

¹²⁸ Art. 1987 oud BW.

¹²⁹ Art. 1987 oud BW.

¹³⁰ H. DE PAGE en R. DEKKERS, *Traité élémentaire de droit civile belge*, V, Brussel, Bruylant, 1975, 390-391.

¹³¹ *Ibid.*

¹³² H. DE PAGE en R. DEKKERS, *Traité élémentaire de droit civile belge*, V, Brussel, Bruylant, 1962, 924-926.

de handelingen worden bedoeld waarbij het goed wordt aangetast of de samenstelling van het vermogen wordt gewijzigd, heeft de lasthebber een uitdrukkelijke lastgeving nodig.¹³³

§4. Verhouding tot buitengerechtelijke bescherming

46. De regels van de buitengerechtelijke bescherming treden pas in werking op het moment van de wilsonbekwaamheid van de lastgever. De rechtsleer is het er over eens dat een lastgeving vóór de wilsonbekwaamheid van de lastgever slechts een gemeenrechtelijke lastgeving is en dat ze pas na de wilsonbekwaamheid van de lastgever gekwalificeerd wordt als een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel.¹³⁴

47. De vraag rijst nu of de buitengerechtelijke bescherming uitsluit dat er terug kan worden gegrepen naar de gemeenrechtelijke lastgeving om te anticiperen op een latere onbekwaamheid of kan een gewone volmacht ook dienen als beschermingsinstrument?¹³⁵ Hierna wordt uitgeklaard hoe het regime van de gemeenrechtelijke lastgeving zich verhoudt tot het regime van de buitengerechtelijke bescherming.

Het beschermingsregime in de artikelen 489 e.v. oud BW is op twee soorten lastgeving van toepassing. *Ten eerste* betreft het lastgevingen waarvan de uitvoering reeds vóór de wilsonbekwaamheid van de lastgever wordt aangevat en die als doel hebben om ook daarna te worden gebruikt. *Ten tweede* beogen voornoemde wetsbepalingen de volmachten die onder de opschortende voorwaarde van wilsonbekwaamheid worden verleend.¹³⁶ Voor beide soorten lastgeving vormen de artikelen 489 e.v. oud BW een *lex specialis*¹³⁷. Zij zijn weliswaar onderworpen aan het gemene recht in de artikelen 1984-2010 BW, maar slechts in de mate dat het nieuwe regime hier niet van afwijkt.¹³⁸

De wilsonbekwaamheid van de lastgever maakt aanvankelijk geen beëindigingsgrond uit, maar bij de introductie van een bijzonder lastgevingsregime voor kwetsbare meerderjarigen werd artikel 2003 oud BW herschreven.¹³⁹ Voornoemd wetsartikel bepaalt dat de lastgeving eindigt *enerzijds* ingeval de lastgever wegens zijn gezondheidstoestand niet in staat is om zelf zijn belangen behoorlijk waar te nemen of in een staat van verkwisting komt te verkeren, en *anderzijds* wanneer de lastgeving niet voldoet aan de eisen van het bijzondere regime in de artikelen 490 en 490/1, §1 oud BW.¹⁴⁰ Dit is het geval wanneer de lastgeving niet tot doel heeft om een buitengerechtelijke bescherming tot stand

---

¹³³ Art. 1988, tweede lid oud BW.

¹³⁴ Zie o.a. C. CASTELEIN en J. DIERYNCK, *Vermogensplanning voor en door beschermde personen. De nieuwe regeling na de wet van 17 maart 2013*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 20.; T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, afl. 10, 285.

¹³⁵ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 79.

¹³⁶ *Ibid.*, 79.

¹³⁷ *Ibid.*, 79.

¹³⁸ Art. 490/2, §1, eerste lid oud BW.

¹³⁹ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 79.

¹⁴⁰ *Ibid.*, 79.

te brengen, niet is geregistreerd of wanneer de lasthebber tot een uitgesloten categorie behoort.¹⁴¹ Er kan dus gesteld worden dat lastgevingen, die bedoeld zijn om voort te duren na wilsonbekwaamheid of om op dat moment in werking te treden, onderworpen zijn aan de gemeenrechtelijke regels in de artikelen 1984-2010 BW, maar slechts in de mate dat het nieuwe regime hier niet van afwijkt.¹⁴²

§5. Beëindiging

48. Luidens artikel 2003, eerste lid van het oud BW eindigt de lastgeving:

1° door herroeping van de volmacht van de lasthebber door de lastgever;

2° door opzegging van de lastgeving door de lasthebber;

3° door de dood of het kennelijk onvermogen, hetzij van de lastgever, hetzij van de lasthebber.

De algemene lastgevingen eindigen in beginsel van rechtswege op het ogenblik dat de lastgever komt te verkeren in een toestand zoals bedoeld in de artikelen 488/1 of 488/2 oud BW.¹⁴³ Hiervan kan worden afgeweken indien dit uitdrukkelijk werd bedongen in een contract van discretionair vermogensbeheer, een hypothecair mandaat of een burgerlijk maatschap.¹⁴⁴

De wetgever was dus van oordeel dat de handelingsonbekwaamheid van de lasthebber steeds een einde zou moeten maken aan de lastgeving.¹⁴⁵ Dit onderscheidt zich met de beëindiging van de buitengerechtigde bescherming (*infra, nr. 60*) waar de beëindiging daarvan niet noodzakelijk leidt tot de beëindiging van de lastgeving.

---

¹⁴¹ F. SWENNEN, "De meerderjarige beschermde personen (deel I)", *RW* 2013-14, (563) 571.

¹⁴² *Ibid.*

¹⁴³ Art. 2003, tweede lid oud BW.

¹⁴⁴ *Ibid.*, derde lid oud BW.

¹⁴⁵ *Ibid.*, derde lid oud BW.

Afdeling 4. Buitengerechtelijke bescherming als bijzondere vorm van lastgeving

49. Wanneer een burger een buitengerechtelijke bescherming wenst te organiseren, dient hij of zij gebruik te maken van een lastgeving die voldoet aan de voorwaarden van artikel 490 oud BW.¹⁴⁶ Opdat de lastgeving haar rechtskracht behoudt na het intreden van de wilsongeschiktheid van de lastgever moeten er dus een aantal voorwaarden worden voldaan. Deze voorwaarden zullen hieronder worden toegelicht.

§1. Grond-en vormvoorwaarden

i. Wilsbekwame meerderjarige persoon

50. Een *eerste voorwaarde* opdat de volmacht haar rechtskracht behoudt, betreft de vereiste dat de lastgever een wilsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige persoon is waarvoor geen enkele beschermingsmaatregel werd getroffen in de zin van artikel 492/1 oud BW en dus met andere woorden niet onder bewind is geplaatst.¹⁴⁷ In het geval de persoon in kwestie onder bewind is geplaatst, kan er geen lastgevingsovereenkomst worden gesloten met het doel om een buitengerechtelijke bescherming te regelen.¹⁴⁸ Het is de taak van de lasthebber om rechtshandelingen te stellen in naam en voor rekening van de lastgever.¹⁴⁹ Op de notaris rust de verantwoordelijkheid om te gaan controleren of de verschenen partijen wel wilsbekwaam zijn¹⁵⁰ en derhalve niet onder een rechterlijke bescherming werden geplaatst¹⁵¹ conform artikel 492/1 oud BW en de lasthebber geen persoon is zoals bedoeld in artikel 496/6 oud BW.¹⁵²

ii. Doel: buitengerechtelijke bescherming

51. Een *tweede voorwaarde* vereist dat de lastgeving georganiseerd wordt met tot doel om een buitengerechtelijke bescherming te voorzien.¹⁵³ Enkele auteurs stellen dat het bijzonder doel ook duidelijk kan afgeleid worden uit de registratie. Dit omdat de specifieke regeling van de buitengerechtelijke bescherming niet geldt wanneer de lastgeving niet werd geregistreerd in het centraal register.¹⁵⁴ Om duidelijk te laten blijken dat de lastgeving tot doel heeft een

---

¹⁴⁶ A. WYLLEMAN, "Buitengerechtelijke bescherming" in P. SENAËVE, F. SWENNEN en G. VERSCHULDEN (ed.), *Meerderjarige beschermde personen*, Brugge, die Keure, 2014, (23) 28.

¹⁴⁷ Art. 490, eerste lid oud BW; G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2021, 543.

¹⁴⁸ J. BAEL, "De buitengerechtelijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen", *Rechtskroniek voor het Notariaat deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 188.

¹⁴⁹ S. MOSSELMANS en A. VAN THIENEN, "Bescherming en bewind voor meerderjarigen. Commentaar bij de wet van 17 maart 2013", *T.Fam.* 2014, nr. 3, 64.

¹⁵⁰ Vred. Tubize 7 februari 2019, *T.Vred.* 2019, 254.

¹⁵¹ Zie bv. Vred. Antwerpen 31 mei 2018, *T.Vred.* 2019, 258.

¹⁵² T. WUYTS, "Een kritische doorlichting van (modellen inzake) zorgvolmachten" in G. VERSCHULDEN, *Rechtskroniek van het Notariaat. Deel 37*, Herentals, Knops Publishing, 2020, 24.

¹⁵³ Art. 490, eerste lid oud BW; J. BAEL, "De buitengerechtelijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen", *Rechtskroniek voor het Notariaat deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 189.

¹⁵⁴ Art. 490, eerste lid oud BW; E. DE NOLF, "De volmacht in het kader van de buitengerechtelijke bescherming van onbekwamen: welke mogelijkheden biedt de nieuwe wet inzake successieplanning?", *Nieuwsbrief Notariaat*

buitengerechterlijke bescherming te regelen, is het mijns inziens dan ook aangewezen om dit uitdrukkelijk weer te geven in de lastgevingsovereenkomst zelf.¹⁵⁵

52. Echter is het niet vereist dat de lastgeving enkel tot doel heeft om een buitengerechterlijke bescherming te voorzien. De volmacht kan ook worden gebruikt in de periode voordat de lastgever zich in een toestand van wilsonbekwaamheid bevindt.¹⁵⁶

Deze doelstelling kan bijvoorbeeld als volgt worden omschreven in de akte:

*“Deze lastgeving heeft tot doel, in overeenstemming met de artikelen 489 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, een buitengerechterlijke bescherming tot stand te brengen voor het geval dat de lastgever niet meer in staat is zijn belangen van persoonlijke en/of vermogensrechtelijke aard zelf naar behoren waar te nemen”.*¹⁵⁷

iii. Registratieverplichting

53. De *derde voorwaarde* houdt in dat de lastgevingsovereenkomst die in het bijzonder tot doel heeft om een buitengerechterlijke bescherming te regelen, moet worden geregistreerd.¹⁵⁸ Hieruit kan er worden afgeleid dat de lastgeving dan ook niet mondeling kan geschieden, maar wel schriftelijk dient te gebeuren.¹⁵⁹

54. Volgens de wetgever kan de registratie gebeuren tot op het tijdstip waarop de lastgever zich in de toestand bevindt zoals bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 oud BW.¹⁶⁰ Hieruit volgt dus dat de lastgevingsovereenkomst kan worden geregistreerd zolang de lastgever nog wilsbekwaam is en zich niet in een toestand bevindt waarin hij onder bewind zou kunnen worden geplaatst.¹⁶¹

55. De wetgever bepaalt niet wie deze kan laten registreren. In de eerste plaats zijn dit uiteraard de lastgever en de lasthebber zelf.¹⁶² Hiernaast is het ook mogelijk dat derden (bv. advocaat) die in het bezit zijn van de lastgevingsovereenkomst deze laten registreren.¹⁶³ Ingeval de lastgevingsovereenkomst niet op verzoek van de lastgever zelf werd geregistreerd, moet uit de

---

2014, afl. 18, (1) 2; N. GEELHAND DE MERXEM, “De beschermde personen en de successieplanning: wat biedt de nieuwe wet?”, *TEP* 2014, afl. 1, (16) 23.

¹⁵⁵ *Ibid.*, 191.

¹⁵⁶ *Ibid.*, 191.

¹⁵⁷ W. PINTENS en D. DE BIE, “Een model van lastgeving voor de buitengerechterlijke bescherming van wilsonbekwamen”, *T.Not.* 2020, 357.

¹⁵⁸ Art. 490, eerste lid oud BW.

¹⁵⁹ G. VERSCHULDEN, *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2021, 544.

¹⁶⁰ Verslag namens de Commissie voor de Justitie, *Parl. St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1009/010, 36.

¹⁶¹ J. BAEL, “De buitengerechterlijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen”, *Rechtskroniek voor het Notariaat deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 191.

¹⁶² ¹⁶² T. WUYTS, *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 15.

¹⁶³ Art. 490, tweede lid oud BW.

overeenkomst blijken dat deze werd afgesloten met het oog om een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel te treffen.¹⁶⁴

56. De registratie van de lastgeving is echter een dwingende bepaling. Met andere woorden is deze registratie van de lastgeving in het centraal register van de federatie van notarissen dus niet louter een publiciteitsmaatregel, maar een grondvereiste voor het bestaan van een buitengerechtelijke bescherming.¹⁶⁵

57. Het verzoek tot registratie kan op twee manieren gebeuren, namelijk:

- door de neerlegging van een voor eensluidend verklaard afschrift van de lastgevingsovereenkomst op de griffie van het vredegerecht van de verblijfplaats van de lastgever en subsidiair van de woonplaats van de lastgever;
- ofwel door de tussenkomst van de notaris die de notariële lastgevingsovereenkomst heeft opgesteld.¹⁶⁶

De lasthebber kan best het bewijs van registratie bewaren, aangezien hij dit later nodig zal hebben om aan te tonen dat de volmacht effectief werd geregistreerd indien hierom gevraagd wordt.¹⁶⁷

§2. Rechtsgevolgen voor de lastgever

58. Een *eerste gevolg* voor de lastgever is dat zodra de lastgever zich in een situatie bevindt zoals bedoeld in de artikelen 488/1 en 488/2 oud BW zijn de regels van de buitengerechtelijke bescherming van toepassing.¹⁶⁸ Zij beogen enkel in te grijpen op de contractuele verhouding die bestaat tussen de lastgever en de lasthebber. De bescherming is aldus gericht tegen misbruiken van de lasthebber op een ogenblik dat de lastgever niet meer in staat is om deze te controleren.¹⁶⁹

Een *tweede gevolg* is dat de buitengerechtelijke bescherming op zich de handelingsbekwaamheid van de lastgever niet aantast. De beschermde persoon is in beginsel nog steeds juridisch bekwaam om zelf rechtshandelingen te stellen.¹⁷⁰

---

¹⁶⁴ Art. 490, eerste lid oud BW.

¹⁶⁵ C. CASTELEIN en J. DIERYNCK, *Vermogensplanning voor en door beschermde personen. De nieuwe regeling na de wet van 17 maart 2013*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 30; J. BAEL, "De buitengerechtelijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen", *Rechtskroniek voor het Notariaat deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, 190.

¹⁶⁶ Art. 490, tweede lid BW.

¹⁶⁷ L. DE FEYTER en E. DE NOLF, "Enkele praktische aandachtspunten bij de redactie van een zorgvolmacht, in het bijzonder in relatie met een Belgische bancaire instelling", *VIP 2017*, afl. 3, (4) 5.

¹⁶⁸ Art. 490/1, §1 oud BW.

¹⁶⁹ T. WUYTS, "Hoofdstuk 1. Zorgvolmacht" in T. WUYTS, K. ROTTIER (ed.), *Handboek bescherming wilsonbekwamen: zorgvolmachten en bewind na de wet van 21 december 2018*, Mechelen, Kluwer, 2020, 55.

¹⁷⁰ T. WUYTS, "Hoofdstuk 1. Zorgvolmacht" in T. WUYTS, K. ROTTIER (ed.), *Handboek bescherming wilsonbekwamen: zorgvolmachten en bewind na de wet van 21 december 2018*, Mechelen, Kluwer, 2020, 55.

59. *Een derde gevolg* houdt in dat de lasthebber de lastgever zo veel mogelijk en in verhouding tot diens begripsvermogen bij de uitoefening van zijn opdracht moet betrekken.¹⁷¹ Vervolgens moet de lastgever bij de uitvoering van zijn opdracht op regelmatige tijdstippen en ten minste eenmaal per jaar overleg plegen met de lastgever en, in voorkomend geval, de door de lastgever aangewezen persoon.¹⁷² Verder voorziet de wetgever ook in de mogelijkheid om een lasthebber ad hoc aan te stellen indien de belangen van de lasthebber in strijd zijn met die van de lastgever.¹⁷³ De vrederechter kan dit ambtshalve of op verzoek van de lastgever of iedere belanghebbende doen.¹⁷⁴

60. *Een vierde gevolg* houdt in dat aangezien de lastgeving in principe onbezoldigd is, het van belang is dat de gelden en de goederen van de lastgever volledig en duidelijk worden afgescheiden van het persoonlijk vermogen van de lasthebber.¹⁷⁵

§3. Beëindiging

61. De buitengerechtelijke beschermingsmaatregel neemt een einde in de volgende gevallen:

- 1° ingeval niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden bedoeld in de artikelen 488/1 (toestand van wilsonbekwaamheid) en 488/2 oud BW (toestand van verkwisting);
- 2° door de registratie van de opzegging van de lastgeving door de lasthebber overeenkomstig artikel 490, vijfde lid oud BW;
- 3° door de registratie van de herroeping van de lastgeving door de lastgever overeenkomstig artikel 490, vijfde lid oud BW;
- 4° door het overlijden van de lastgever of van de lasthebber of door diens plaatsing onder een rechterlijke beschermingsmaatregel, overeenkomstig artikel 492/1 oud BW;
- 5° door een beslissing van de vrederechter genomen overeenkomstig artikel 490/2, §2 of artikel 490/1, § 2, derde lid oud BW.¹⁷⁶

Er dient opgemerkt te worden dat ingeval °1 van toepassing is, er geen einde wordt gemaakt aan de lastgeving zelf. Indien de lastgever zich bevindt in een staat van wilsonbekwaamheid of verkwisting, dan kan gebruik worden gemaakt van de zorgvolmacht. Hierin zit dus het verschil met de beëindiging van een gemeenrechtelijke lastgeving (*supra*, nr. 48).

---

¹⁷¹ Art. 490/2, §1, tweede lid oud BW.

¹⁷² Art. 490/2, §1, derde lid oud BW.

¹⁷³ Art. 490/2, §1, vierde lid oud BW.

¹⁷⁴ *Ibid.*

¹⁷⁵ C. DE WULF, "Het oude en het nieuwe recht in verband met de bruikbaarheid van volmachten wanneer de lastgever feitelijk wilsonbekwaam is geworden", *T.Not.* 2015, afl. 2, (81) 100.

¹⁷⁶ Art. 490/2, §3 oud BW.

HOOFDSTUK 3: TUSSENBSLUIT

62. Opdat er een antwoord kan worden geformuleerd op de centrale onderzoeksvraag is het van belang om de begrippen 'zorgvolmacht', 'lastgevingsovereenkomst' en 'buitengerechtelijke beschermingsmaatregel' te definiëren en vervolgens te situeren binnen het recht. In het eerste deel wordt de eerste subonderzoeksvraag beantwoord: "*Wat is een lastgevingsovereenkomst en zorgvolmacht?*"

63. Sinds 1 september 2014 is het mogelijk om binnen een wettelijk kader voor zichzelf een buitengerechtelijke bescherming te organiseren. Het *begrip buitengerechtelijke bescherming* kan worden gedefinieerd als een maatregel zonder de tussenkomst van een rechter. Door het invoeren van een buitengerechtelijke bescherming is er de mogelijkheid gecreëerd voor personen om zelf een regeling uit te werken voor het geval hij of zij later, wegens een gezondheidstoestand, niet meer in staat zou zijn om zijn of haar belangen waar te nemen.

Om een buitengerechtelijke bescherming te kunnen organiseren moet er gebruik worden gemaakt van een lastgevingsovereenkomst. De *lastgevingsovereenkomst* is een dienstenovereenkomst waarbij een persoon (de lasthebber) in hoofdzaak belast wordt om rechtshandelingen te stellen voor een ander (lastgever), hetzij in zijn naam en voor zijn rekening (onmiddellijke vertegenwoordiging), hetzij enkel voor zijn rekening (middellijke vertegenwoordiging). Nauw verbonden, maar te onderscheiden, aan het begrip van de lastgevingsovereenkomst is het *begrip (zorg)volmacht*. De (zorg)volmacht betekent in *ruime zin* het bewijs van de vertegenwoordigingsmacht van de lasthebber ten aanzien van derden. In zijn *beperkte betekenis* is de (zorg)volmacht een juridisch instrument waarbij de lasthebber ten aanzien van derden kan aantonen dat hij in naam en voor rekening van een welbepaalde lastgever optreedt.

64. In de wet van 21 december 2018 worden er een aantal wijzigingen doorgevoerd om tegemoet te komen aan de kritiek (*supra*, nr. 23). *Eenzijds* werd met de wet van 21 december 2018 het toepassingsgebied van de buitengerechtelijke bescherming verruimd naar de persoon, dit was voordien beperkt tot het beheer over de goederen. *Anderzijds* wordt er verduidelijkt dat de buitengerechtelijke bescherming niet enkel betrekking kan hebben op de vertegenwoordigingshandelingen met betrekking tot de goederen, maar ook op de handelingen van beheer. Voortaan kan dus alles in een zorgvolmacht worden geregeld, uitgezonderd wat betreft hoogstpersoonlijke handelingen en onverminderd bijzondere wetgeving die er bestaat rond bepaalde wilsverklaringen zoals euthanasie, die voorrang heeft.

65. Voor grensoverschrijdende situaties tilt de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen de toepasselijke verwijzingsregels naar een hoger, internationaal niveau. Meer bepaald is het vanaf 1 januari 2021 mogelijk om een rechtskeuze te doen in een zorgvolmacht

DEEL II. HAAGS VERDRAG 2000

66. Nadat de verschillende begrippen duidelijk zijn afgebakend en het wettelijk kader is geschetst, is het van belang om verder in te gaan op het Haags Verdrag 2000. In dit deel wordt de tweede subonderzoeksvraag beantwoord namelijk: "*Waarom heeft België het Haags Verdrag 2000 geratificeerd en wat zijn de doelstellingen van dit Verdrag?*"

Meer specifiek wordt er nagegaan in welke mate de doelstellingen van de ratificatie van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt. De ratificatie van het Haags Verdrag 2000 zou moeten leiden tot de versterking van de grensoverschrijdende autonomie, d.i. een doelstelling die nog meer wordt beklemtoond sinds het Verdrag van 13 december 2006 inzake de bescherming van personen met een handicap (hierna: Gehandicaptenverdrag).¹⁷⁷

Het tweede deel van deze masterproef vangt aan met een *eerste hoofdstuk* waarin het Haags Verdrag 2000 verder wordt toegelicht. In het *tweede hoofdstuk* wordt de link gelegd met het Gehandicaptenverdrag.

HOOFDSTUK 1: HAAGS VERDRAG 2000 EN ZIJN DOELSTELLINGEN

Afdeling 1. Inleiding

67. Het Haags Verdrag 2000 werd opgesteld door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht (hierna: HcCH), ook wel het belangrijkste orgaan genoemd dat zich bezighoudt met de bevordering van instrumenten van internationaal privaatrecht.¹⁷⁸ Het Haags Verdrag 2000 is een poging om een coherent mechanisme te creëren om de grensoverschrijdende bescherming van volwassenen en hun eigendommen mogelijk te maken wanneer zij niet meer in staat zijn om hun eigen belangen te beschermen.¹⁷⁹ Het Haags Verdrag 2000 vermijdt conflicten tussen de rechtsstelsels van de Verdragsluitende partijen op het gebied van jurisdictie, toepasselijk recht, erkenning en tenuitvoerlegging van maatregelen ter bescherming van volwassenen.¹⁸⁰

68. Het Haags Verdrag 2000 is slechts voor dertien Staten van kracht. Wat de Europese Unie betreft, zijn met name slechts tien lidstaten partij bij het Verdrag: Oostenrijk, België, Cyprus, de Tsjechische Republiek, Estland, Finland, Frankrijk, Duitsland, Letland en Portugal. Buiten de Unie is

---

¹⁷⁷ Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in België van 13 december 2006, <https://www.vaph.be/sites/default/files/documents/vn-conventie/vn-conventie.pdf>. (hierna: Gehandicaptenverdrag)

¹⁷⁸ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 4.

¹⁷⁹ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 4.

¹⁸⁰ HcCH, "Protection of adults section", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/adults/> (consultatie 9 mei 2022).

het Verdrag alleen van kracht voor Monaco en Zwitserland. Het Verdrag is ook van kracht in het Verenigd Koninkrijk, maar tot nu toe alleen met betrekking tot Schotland.¹⁸¹

Er werden al verschillende redenen aangevoerd om het beperkte aantal ratificaties van het Haags Verdrag 2000 te verklaren, waaronder het feit dat sommige Staten de wens hebben uitgedrukt om eerst hun wetgeving inzake de bescherming van volwassenen te herzien en pas daarna te overwegen om zich bij het Haags Verdrag 2000 aan te sluiten nadat zij deze herziening hebben doorgevoerd.¹⁸² Het ontbreken van uniformiteit kan in de praktijk leiden tot:

- het ondermijnen van de doeltreffendheid van de bescherming die aan volwassenen in grensoverschrijdende zaken wordt geboden;
- een nadelige invloed hebben op het vermogen van de volwassenen in kwestie om zich van de ene staat naar de andere te verplaatsen en/of hun bezittingen over te dragen, en de rechten van volwassenen op vrij verkeer op de interne markt, hetgeen discriminatie tot gevolg heeft;
- en een bedreiging vormen voor de veiligheid van de transacties die door de betrokken volwassenen en/of hun vertegenwoordigers met derden zijn aangegaan.¹⁸³

69. Het Permanent Bureau van de Conferentie heeft aanzienlijke inspanningen geleverd om de ratificatie van het Haags Verdrag 2000 te bevorderen. Vooral toen het in 2018 samen met de Europese Commissie een conferentie over de internationale bescherming van volwassenen organiseerde.¹⁸⁴ Bovendien zal ook de Secretaris-Generaal van de Hcch een bijzondere commissie bijeenroepen om de uitvoering te evalueren. Dit is ook daadwerkelijk gebeurd in 2019 waarbij vragenlijsten zijn verspreid onder de Staten die partij zijn met betrekking tot hun ervaring met het Verdrag tot dusver. De speciale commissie zal naar verwachting in 2022 bijeenkomen.¹⁸⁵

70. In de diepte-interviews is er aan de notarissen gevraagd waarom zij denken dat er zo veel EU-landen het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd. De respondenten hebben hier elk hun eigen mening over.¹⁸⁶

Respondent 1:

"Misschien omdat ze hun eigen wetten eerst willen laten gelden, minder invloed van Europa... De bedoeling was om een eengemaakte Europa te hebben, maar iedereen heeft toch zijn eigen wetten. Dus misschien was het toch moeilijk te implementeren in een bepaalde wetgeving. Bij ons is het blijkbaar wel gelukt."

¹⁸¹ X, "Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71> (consultatie 25 april 2022).

¹⁸² P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 10.

¹⁸³ *Ibid.*, 10.

¹⁸⁴ *Ibid.*, 10.

¹⁸⁵ *Ibid.*, 10.

¹⁸⁶ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

Respondent 2:

"Ik weet het niet, maar ik denk dat de politieke noodzaak het niet toestaat. De noodzaak voor een grensoverschrijdend aspect is er niet echt. Ik denk dat het daarom zo weinig wordt geratificeerd. Veel landen zeggen 'we steken onze energie in iets anders' aangezien het maar voor een paar mensen van toepassing kan zijn."

Respondent 3:

"Geen flauw idee. Wij hebben zorgvolmachten gekopieerd van de Fransen. Dat is een goed idee gebleken. Misschien is er weinig ratificatie omdat ook weinig landen zo een zorgvolmacht kennen. Spanje kent het wel, dus dan begrijp ik het ook eigenlijk niet goed waarom ze het niet geratificeerd hebben."

Respondent 4:

"Angst om te veel autonomie te verliezen."

Mijns inziens is de oorzaak van het beperkt aantal ratificaties van het Haags Verdrag 2000 gelegen in het feit dat veel lidstaten de zorgvolmacht niet kennen in hun eigen rechtstelsel. Hierdoor zijn zij dan ook terughoudend met het ratificeren van het Haags Verdrag 2000, omdat zij eerst hun eigen interne recht willen aanpassen. Stel nu dat Portugal in hun interne recht geen zorgvolmacht kent en zij wel het Haags Verdrag 2000 hebben geratificeerd. Volgens het Haags Verdrag 2000 kan de Belgische zorgvolmacht dan worden uitgevoerd in Portugal. Echter kent Portugal de zorgvolmacht dus niet, bijgevolg zullen zij tegen de cliënten zeggen dat ze naar de rechtbank zullen moeten gaan en er een bewindvoerder zal worden aangesteld. Dit is natuurlijk niet wat de cliënten voor ogen hebben, zij willen dat hun Belgische zorgvolmacht ook kan worden gebruikt in het buitenland.

71. Vervolgens is er in diepte-interviews dan ook gevraagd op welke manier er tegemoet kan worden gekomen aan het beperkt aantal ratificaties van het Haags Verdrag 2000. De antwoorden van de respondenten worden hieronder weergegeven.¹⁸⁷

Respondent 1:

"Ik denk door het belang ervan te laten inzien, door voorbeelden uit de praktijk. Het probleem is dat je te maken hebt met verschillende rechtstelsels, verschillende interpretaties. Dus dan kan er wel gezegd worden van: 'kijk doordat je dit doet, sluit je al die misinterpretaties uit en dat zorgt dan weer voor rechtszekerheid'. Ik denk dat dat het grote voordeel is dat je rechtszekerheid kunt krijgen."

---

¹⁸⁷ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

Respondent 2:

"Dat is een moeilijke vraag. Je kan de noodzaak niet creëren, natuurlijk. Het is sowieso een vooruitgang voor die paar mensen, je hebt iets nuttig gedaan voor die paar mensen."

Respondent 3:

"Ik zou het op Verordeningniveau voorzien. Anders is het aan de Europese Commissie om die zaken te verbeteren. Alles wat te maken heeft met zorg, familie, gezinnen, huwelijksvermogensrecht, nalatenschappen... dat is allemaal gelukt. Dus het is niet dat er voor de familiale thema's geen raakvlak bestaat. Waarom zou Europa niet onmiddellijk implementeren in een Verordening, dan is het vanaf de eerste keer in heel Europa geregeld. En dan moet je niet wachten totdat iedere lidstaat die zaken heeft goedgekeurd."

Afdeling 2. Doelstellingen

72. De preambule van het Verdrag geeft een opsomming van de doelstellingen van het Verdrag.¹⁸⁸ Het Verdrag heeft tot doel:

- *te voorzien in de bescherming in internationale situaties van volwassenen die vanwege een stoornis of onvoldoende persoonlijke capaciteiten niet in staat zijn hun belangen te behartigen;*
- *conflicten te vermijden tussen de rechtsstelsels van de ondertekenende staten ten aanzien van de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bescherming van volwassenen;*
- *te herinneren aan het belang van internationale samenwerking voor de bescherming van volwassenen;*
- *te bevestigen dat de belangen van de volwassene en de eerbiediging van zijn of haar waardigheid en onafhankelijkheid voorop dienen te staan.*¹⁸⁹

Om conflicten tussen de rechtstelsels te vermijden stelt het Haags Verdrag 2000 dat de maatregelen, genomen ter bescherming van de volwassene, van kracht moeten blijven in een andere Verdragsluitende Staat. Evenzo stelt het Verdrag uniforme regels vast die bepalen welk recht van toepassing is op het bepalen van het bestaan, de omvang en de wijze van uitoefening van dergelijke bevoegdheden. Zo vermijdt het Haags Verdrag 2000 tegenstrijdige beslissingen en conflicten tussen rechtstelsels.¹⁹⁰

¹⁸⁸ HccH, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>, 11 (consultatie 3 mei 2022).

¹⁸⁹ Parl. St. Kamer 2018-19, nr. 54-3422/001, 7.

¹⁹⁰ HccH, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>, 11 (consultatie 3 mei 2022)

Het Haags Verdrag 2000 zorgt daardoor voor een grotere rechtszekerheid en voorspelbaarheid. Dit is zeer belangrijk in een situatie waarin de betrokken volwassene niet meer in staat is zijn handelingsbekwaamheid uit te oefenen wegens een beperking of ontoereikendheid.¹⁹¹

73. In de diepte-interviews is er de vraag gesteld of de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de notariële praktijk.¹⁹² Één van de respondenten is van mening dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt. Zo stelt deze respondent dat het voor de cliënten met een ouderdom, die in het buitenland willen gaan wonen, tal van voordelen oplevert wanneer er een rechtskeuzebeding kan worden opgenomen. Het één andere respondent stelt dan weer dat hij niet echt op de hoogte is van de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000. Hij wil daarom ook geen standpunt innemen of de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 al dan niet worden bereikt. Eén van de respondenten heeft bovendien nog duidelijk aangegeven dat het bereiken van de doelstellingen in het Haags Verdrag 2000 afhangt van het aantal landen dat partij is bij het Haags Verdrag 2000. Volgens de respondent zijn de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 maar zo succesvol als het aantal landen dat partij is. Bovendien stelt deze respondent ook dat Spanje, Frankrijk en Italië de landen zijn die wij het meeste nodig hebben. Helaas is Spanje voor ons dus een grote lacune, aangezien zij geen partij zijn bij het Haags Verdrag 2000. Ik sluit mij volledig aan bij de mening van deze laatste respondent. De doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden slechts bereikt ten aanzien van de dertien lidstaten die partij zijn bij het Haags Verdrag 2000.¹⁹³

Afdeling 3. Definities

74. Zoals hierna zal blijken (*infra*, nr. 82) is het Haags Verdrag 2000 in internationale situaties van toepassing op de bescherming van volwassenen die vanwege een stoornis in of ontoereikendheid van hun persoonlijke vermogens niet in staat zijn hun belangen te behartigen.¹⁹⁴

75. Vooraleer er een uiteenzetting volgt van de verdragsbepalingen van het Haags Verdrag 2000 (*infra*, nr. 82 e.v.) worden er eerst enkele definities uitgewerkt. Het gaat om de definities die door het Haags Verdrag 2000 worden gehanteerd en verder zijn verduidelijkt in de rechtsleer. Er wordt eerst een definitie gegeven van het begrip volwassenheid (§1). Vervolgens worden de begrippen bekwaamheid en stoornis toegelicht (§2). Tot slot wordt toegelicht wat er wordt bedoeld met volwassenen (§3).

---

¹⁹¹ *Ibid.*

¹⁹² Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

¹⁹³ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

¹⁹⁴ Art. 1, eerste lid Verdrag.

§1. Volwassenheid

76. Alle rechtsstelsels voorzien in een concept van volwassenheid als een punt waarop een persoon wordt beschouwd als een volwaardige juridische speler, die rechten geniet en uitoefent en op grond van gelijkheid met anderen die een gelijkaardige leeftijd hebben, onderworpen worden aan verplichtingen. Voor de toepassing van het Haags Verdrag 2000 wordt er aangenomen dat de meerderjarigheid begint op een leeftijd van achttien jaar.¹⁹⁵ Dit ligt volledig in lijn met het Belgische recht aangezien artikel 488 oud BW bepaalt dat de meerderjarigheid is vastgesteld op de volle leeftijd van achttien jaren. Op die leeftijd is men bekwaam tot alle handelingen van het burgerlijk leven.¹⁹⁶

§2. Bekwaamheid en stoornis

77. De term bekwaamheid wordt in vele rechtsstelsels gebruikt in verband met volwassenen zoals bedoeld in het Haags Verdrag 2000. Het begrip bekwaamheid kan twee betekenissen hebben. *Ten eerste* gaat het over de handelingsbekwaamheid. Dit wilt zeggen dat voornoemd persoon bekwaam is om rechten te dragen en uit te oefenen. *Ten tweede* gaat het over een geestelijk vermogen. Dit gaat kortweg over de besluitvormingsvaardigheden van de persoon in kwestie. Wanneer er gesproken wordt over een 'onbevoegdheid', dan wordt voornoemd persoon niet meer beschouwd als een volwaardige juridische speler.¹⁹⁷ In het Belgisch recht wordt er een onderscheid gemaakt tussen *ten eerste* de handelingsbekwaamheid en *ten tweede* de rechtsbekwaamheid. Handelingsbekwaamheid is de bevoegdheid om rechten en plichten zelf en zelfstandig uit te oefenen, terwijl rechtsbekwaamheid de bevoegdheid inhoudt om titularis te zijn van rechten en plichten.¹⁹⁸ In het kader van de buitengerechtigde bescherming wordt de term bekwaamheid in het Belgische recht omschreven als de bevoegdheid om rechten en plichten zelf en zelfstandig uit te oefenen.¹⁹⁹

78. Wanneer een persoon niet over de vereiste bevoegdheid beschikt om een beslissing te nemen, zullen anderen voor hem optreden. Dit geldt ook wanneer een persoon leidt aan een stoornis waardoor hij niet meer in staat is om zelf beslissingen te nemen. Ook hier is het zo dat een persoon die lijdt aan enige stoornis niet meer beschouwd wordt als een volwaardige juridische speler.²⁰⁰ Dit ligt volledig in lijn met het Belgische recht aangezien artikel 488/1 oud BW bepaalt dat de meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat is zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn belangen zelf behoorlijk waar te nemen, onder bescherming kan worden geplaatst.

---

¹⁹⁵ Art. 2, eerste lid Verdrag; A. KEENE, "Fundamental Definitions" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 4-5.

¹⁹⁶ Art. 488 oud BW.

¹⁹⁷ A. KEENE, "Fundamental Definitions" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 4-5.

¹⁹⁸ I. CLAEYS en T. TANGHE, "Hoofdstuk 4. Geldigheids(gebreken)" in *Algemeen contractenrecht*, Mortsels, Intersentia, 2021, 167.

¹⁹⁹ Art. 491, eerste lid, e) oud BW.

²⁰⁰ A. KEENE, "Fundamental Definitions" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 6.

§3. Volwassenen

79. Wat betreft de terminologie kan er worden opgemerkt dat het oud BW spreekt over meerderjarige personen²⁰¹ en beschermde personen²⁰², terwijl het Haags Verdrag 2000 dus verwijst naar "the protection of adults", vertaald als de bescherming van volwassenen.²⁰³

80. KEENE stelt dat het begrip 'volwassene', in het licht van het Haags Verdrag, een persoon is die de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en die vanwege een stoornis of ontoereikendheid van zijn persoonlijke vermogens niet in staat is hun belangen te beschermen.²⁰⁴ Wat betreft het Belgische recht kan opnieuw verwezen worden naar *enerzijds* artikel 488 oud BW (*supra*, nr. 76) en *anderzijds* naar artikel 488/1 oud BW (*supra*, nr. 78)

De betekenis van volwassene kan zich in verschillende contexten voordoen. Het kan gaan om een persoon die, op grond van de relevante nationale wetgeving, geacht wordt bescherming nodig te hebben, of een persoon ten aanzien waarvan een tussenkomst op grond van de relevante nationale wetgeving gerechtvaardigd kan zijn, of een persoon ten aanzien van wie op grond van die nationale wetgeving een beschermende maatregel is genomen.²⁰⁵ Verder kan het ook nog gaan om personen die vanaf hun geboorte of op zeer jonge leeftijd aan een stoornis lijden, of over ouderen die geleidelijk aan hun autonomie aan het verliezen zijn, of over slachtoffers van ongevallen of mislukte medische ingrepen.²⁰⁶ Vanwege deze aandoening kan het vereist zijn dat de volwassene ondersteuning nodig heeft om zijn rechtsbevoegdheid te kunnen uitoefenen. Volwassenen die bescherming nodig hebben bezitten een fundamenteel recht om te worden ondersteund bij de uitoefening van hun rechtsbevoegdheid.²⁰⁷

Afdeling 4. Achtergrond

81. Door de mobiliteit van individuen en hun vermogen gelegen over de grenzen heen doet er zich vaak een internationale situatie voor. Naarmate internationaal reizen veel makkelijk wordt, nemen veel mensen met een pensioengerechtigde leeftijd de beslissing om het laatste deel van hun leven in het buitenland door te brengen.²⁰⁸ Wanneer volwassenen zelf vooraf een regeling treffen voor hun zorg en/of vertegenwoordiging, in het geval zij niet meer in staat zijn om hun eigen

---

²⁰¹ Art. 489 e.v. oud BW.

²⁰² Art. 494, a) oud BW.

²⁰³ Art. 1, eerste lid Verdrag.

²⁰⁴ Art. 2 eerste lid Verdrag; A. KEENE, "Fundamental Definitions" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 4-5.

²⁰⁵ A. KEENE, "Fundamental Definitions" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 7.

²⁰⁶ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 8.

²⁰⁷ *Ibid.*, 8.

²⁰⁸ P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012, <https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 5.

belangen te behartigen, is het van belang dat dergelijke regelingen in het buitenland worden erkend.²⁰⁹

Bijgevolg is het voor grensoverschrijdende situaties belangrijk dat er duidelijke regels worden opgesteld met betrekking tot de autoriteiten die bevoegd zijn om de nodige maatregelen te nemen om de persoon of de eigendommen van de beschermde volwassene te beschermen.²¹⁰ In het kader van de internationaal privaatrechtelijke regels is er sprake van een gebrek aan uniformiteit. Door middel van het Haags Verdrag 2000 is er dan ook enige harmonisatie gekomen. Het Haags Verdrag 2000 zorgt voor een alomvattend geheel van regels om de bescherming van volwassenen in grensoverschrijdende situaties te verbeteren, met inbegrip van regels inzake bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen en samenwerking tussen autoriteiten.²¹¹

Afdeling 5. Toepassingsgebied

82. Het Haags Verdrag 2000 is in internationale situaties van toepassing op de bescherming van volwassenen die vanwege een stoornis in of ontoereikendheid van hun persoonlijke vermogens niet in staat zijn hun belangen te behartigen.²¹² Een internationale situatie doet zich voor wanneer één Staat bij de situatie betrokken is.²¹³

83. De tekst van het Verdrag bevat twee feitelijke elementen. *Het eerste element* is die van "stoornis in of ontoereikendheid van de persoonlijke vermogens". Het Verdrag is dus niet van toepassing op de bescherming van volwassenen die het slachtoffer zijn van extern geweld, zoals huiselijk geweld.²¹⁴ Dergelijke personen moeten volgens de Commissie beschermd worden door politimaatregelen.²¹⁵ De volwassenen die bedoeld worden in het Verdrag zijn zij die fysiek of mentaal onbekwaam zijn, die lijden aan een ontoereikendheid van hun persoonlijke vermogens, evenals oudere personen die lijden aan een stoornis van diezelfde vermogens, in het bijzonder personen die lijden aan de ziekte van Alzheimer.²¹⁶ De ontoereikendheid of de stoornis van de persoonlijke vermogens van de volwassenen dient in die mate te zijn dat zij "niet in staat zijn hun belangen te behartigen". Dit is het *tweede element* van de definitie en moet ruimer worden geïnterpreteerd. De tekst spreekt over de belangen die samenhangen met het vermogen van de volwassene, dat hij/zij vanwege zijn/haar fysieke of mentale gesteldheid wellicht niet goed kan beheren, maar ook in het algemeen zijn/haar persoonlijke -en gezondheidsbelangen.²¹⁷

---

²⁰⁹ *Ibid.*, 5.

²¹⁰ *Ibid.*, 9.

²¹¹ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 10.

²¹² Art. 1, eerste lid Verdrag.

²¹³ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 47.

²¹⁴ *Ibid.*, 46.

²¹⁵ A. KEENE, "Hague 35, Overview and measures of protection" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 101.

²¹⁶ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 46.

²¹⁷ *Ibid.*, 47.

84. Een volwassene wordt door het Verdrag gedefinieerd als: "een persoon die de leeftijd heeft bereikt van 18 jaar".²¹⁸ Echter is het Verdrag ook van toepassing op beschermingsmaatregelen met betrekking tot een volwassene die, op het moment dat de maatregelen worden genomen, nog geen 18 jaar had bereikt.²¹⁹ Deze laatste bepaling is echter zeer belangrijk. Als deze bepaling niet werd opgenomen dan zou het niet mogelijk zijn geweest om in de andere Verdragsluitende Staten de maatregelen te erkennen die tijdens de minderjarigheid van het kind zijn genomen krachtens het Verdrag van 1996, dat niet van toepassing is op personen ouder dan 18 jaar. Evenmin zouden zij kunnen worden erkend onder het Haags Verdrag 2000, omdat die maatregelen waren genomen voor hun achttiende verjaardag. Dus dankzij artikel 2, tweede lid is, het nieuwe Verdrag van toepassing op de erkenning in de andere Verdragsluitende Staten van deze voorgaande maatregelen, ingeval het kind de leeftijd van 18 bereikt.²²⁰

85. Het Haags Verdrag 2000 is echter niet van toepassing na het overlijden van de beschermde persoon. Zo kan het Verdrag dus niet worden gebruikt om bijvoorbeeld de erkenning van bevoegdheid tot vertegenwoordiging na overlijden van de volwassene te waarborgen. Echter is het mogelijk om toepassing te maken van sommige bepalingen van het Verdrag na overlijden, in zoverre het gelinkt kan worden aan handelingen of maatregelen die zijn genomen tijdens het leven van de volwassene, zoals het organiseren van de begrafenis, of het ontbinden van lopende contracten, zoals een huurcontract van een woning.²²¹

86. Het Haags Verdrag 2000 specificeert verder nog de soorten beschermingsmaatregelen die door het Verdrag worden overwogen.²²² De omschrijving van de beschermingsmaatregelen is bewust ruim genomen om onnodige discussies over de precieze kwalificatie van een bepaalde beschermingsmaatregel te vermijden.²²³ De maatregelen omvatten bijvoorbeeld de vaststelling van de arbeidsongeschiktheid, de instelling van een beschermingsregime voor de volwassene, de aanwijzing en functies van een persoon die de volwassene vertegenwoordigt als beheerder van het vermogen van de volwassene.²²⁴ Doordat de beschermende maatregelen verschillen per rechtsstelsels is deze lijst van beschermingsmaatregelen slechts illustratief.²²⁵ Het is mogelijk dat bepaalde beschermingsmaatregelen onbekend zijn in het ene of andere rechtsstelsel. Dit brengt niet met zich mee dat zij beschikbaar zijn voor iedere autoriteit met bevoegdheid krachtens het Verdrag, maar gewoon dat zij door zo'n autoriteit kunnen worden genomen indien de wet die van toepassing is krachtens het Verdrag daarin voorziet en dat zij in dat geval zullen vallen binnen het toepassingsgebied van het Verdrag.²²⁶

---

²¹⁸ Art. 2, eerste lid Verdrag.

²¹⁹ Art. 2, tweede lid Verdrag.

²²⁰ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 48.

²²¹ *Ibid.*, 48-49.

²²² Art. 3 Verdrag.

²²³ A. KEENE, "Hague 35, Overview and measures of protection" en R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 103.

²²⁴ Art. 3 Verdrag.

²²⁵ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 49.

²²⁶ *Ibid.*, 49.

87. Ondanks het uitgebreide artikel 3 van het Haags Verdrag 2000, zijn er ook bepaalde zaken uitgesloten van het toepassingsgebied:

- onderhoudsverplichtingen;
- de sluiting, de nietigverklaring of de ontbinding van een huwelijk of van een daarmee gelijk te stellen relatie, alsmede de scheiding van tafel en bed;
- huwelijksvermogensregimes of soortgelijke regimes die van toepassing zijn op met het huwelijk gelijk te stellen relaties;
- trusts of erfopvolging;
- sociale zekerheid;
- overheidsmaatregelen van algemene aard op het gebied van gezondheidszorg;
- maatregelen, met betrekking tot een persoon genomen op grond van door die persoon begane strafbare feiten;
- beslissingen inzake het recht op asiel en inzake toelating;
- maatregelen uitsluitend gericht op de openbare veiligheid.²²⁷

Anders dan de lijst van artikel 3 waarin het bijwoord "met name" is gebruikt, is deze lijst wel volledig. Iedere maatregel gericht op de bescherming van de persoon of het vermogen van een volwassene, die niet is uitgesloten door artikel 4, valt onder het toepassingsgebied.²²⁸

88. Concluderend kan er gesteld worden dat een volwassene onder het toepassingsgebied van het Verdrag valt wanneer:

- de volwassene lijdt aan een materiële beperking of ontoereikendheid. Deze beperking of ontoereikendheid kan permanent of tijdelijk zijn;²²⁹
- de beperking of ontoereikendheid moet de volwassene dan niet in staat stellen zijn belangen te beschermen. Die belangen kunnen heel ruim worden opgevat en omvatten bijvoorbeeld het beheer van de eigendommen en zaken van de volwassene, hun eigen gezondheid en welzijn en de belangen van degenen voor wie de volwassene verantwoordelijkheid draagt.²³⁰

---

²²⁷ Art. 4 Verdrag.

²²⁸ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 52.

²²⁹ A. KEENE, "Hague 35, Overview and measures of protection" in R. FRIMSTON (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 101.

²³⁰ *Ibid.*, 102.

Afdeling 6. Bevoegdheid

89. Door gebruik te maken van de zorgvolmacht is het de bedoeling van de lastgever om juist te vermijden dat zijn familie bij zijn of haar wilsonbekwaamheid naar de rechter moet gaan om een beschermingsmaatregel op te leggen. Bijgevolg zijn de bevoegdheidsregels in het Haags Verdrag 2000 voor een zorgvolmacht niet zo relevant.²³¹

Wel moeten volgens BODVIN en WOLTERS twee andere punten onder de aandacht worden gebracht.²³² *Ten eerste* bevatten de meeste recente modellen van de zorgvolmacht een verklaring van voorkeur van bewindvoerder als vangnet voor het geval de rechter toch een beschermingsmaatregel zal moeten opleggen.²³³ *Ten tweede* zijn de autoriteiten, die krachtens de bepalingen van het Haags Verdrag 2000 bevoegd zijn om een beschermingsmaatregel te nemen, ook bevoegd om de aan de lasthebber verleende bevoegdheden in te trekken of te wijzigen indien de lasthebber ze niet uitoefent op een wijze die de lastgever of zijn eigendommen voldoende beschermt. Als de rechter overweegt om de zorgvolmacht in te trekken of te wijzigen, moet hij zoveel mogelijk rekening houden met het toepasselijk recht.²³⁴

Afdeling 7. Toepasselijk recht en rechtskeuze

90. Het is de algemene regel dat de Verdragsluitende Staten, bij de uitoefening van de rechtsmacht, hun eigen recht toepassen.²³⁵ Hierdoor wordt de taak van de autoriteit vergemakkelijkt daar zij het recht toepast dat zij het beste kent. Bovendien is hun tenuitvoerlegging vlotter aangezien zij conform het recht van deze Staat zijn.²³⁶ Het tweede lid van artikel 13 van het Verdrag voorziet enige flexibiliteit aan de vaststelling van het recht dat van toepassing is. De Verdragsluitende Staten kunnen echter, in het belang van de volwassene, het recht van een andere Staat waarmee de beschermde persoon een wezenlijke band heeft, toepassen of daarmee rekening houden.²³⁷

91. Een uitzondering op deze algemene regel betreft de vertegenwoordigingsbevoegdheden. Wanneer een volwassene vooraf een regeling heeft getroffen voor zijn/haar zorg en/of vertegenwoordiging, wanneer hij niet meer in staat is om zijn belangen te behartigen, moet de vraag naar de geldigheid van deze regelingen in de nieuwe verblijfplaats worden opgelost.²³⁸ Krachtens

---

²³¹ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 17.

²³² *Ibid.*, 17.

²³³ Art. 496, eerste lid oud BW.

²³⁴ Art. 16 Verdrag

²³⁵ Art. 13, eerste lid Verdrag; P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012, <https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 6.

²³⁶ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 75.

²³⁷ Art. 13, tweede lid Verdrag; P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 75.

²³⁸ Art. 15, eerste lid Verdrag; P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012,

het Haags Verdrag 2000 kan de beschermde volwassene het recht aanwijzen dat moet worden toegepast op "het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van de bevoegdheden die worden uitgeoefend door een persoon die de volwassene vertegenwoordigt".²³⁹ Het eerste lid van artikel 15 van het Verdrag vereist dat het gekozen recht uitdrukkelijk schriftelijk is aangewezen.²⁴⁰

92. De beschermde volwassene kan ervoor kiezen de wetten aan te wijzen van:

- een Staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;
- een Staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;
- een Staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen.²⁴¹

93. Deze bepaling geeft aan de beschermde volwassene de mogelijkheid om het recht van verschillende Staten aan te wijzen om de volmacht wegens onbekwaamheid te regelen, door de verschillende aspecten ervan op te delen, zodat zij ieder voor zich beheerst kunnen worden door het recht van verschillende Staten. Volgens de Bijzondere Commissie leek dat rechtvaardig in de situatie waar de volwassene vermogens bezit in verschillende Staten.²⁴²

94. Door middel van bovenstaande rechtskeuze is het mogelijk om de zorgvolmacht te erkennen in Verdragsluitende Staten, waardoor de beschermde volwassene meer zekerheid krijgt dat de eerder gemaakte afspraak voor het beheer van zijn/haar zaken in andere Verdragsluitende Staten zullen worden nageleefd.²⁴³

Afdeling 8. Erkenning en tenuitvoerlegging

95. Het Verdrag bepaalt dat de maatregelen van bescherming die gericht zijn tegen de persoon of het vermogen van een volwassene die in een Verdragsluitende Staat zijn opgenomen, van rechtswege zullen worden erkend in alle andere Verdragsluitende Staten.²⁴⁴ Met erkenning van rechtswege wordt bedoeld dat het niet vereist is om een procedure in te stellen om een dergelijke erkenning te verkrijgen, zolang de persoon die van de maatregel afhankelijk is geen stappen onderneemt voor tenuitvoerlegging.²⁴⁵ Opdat zo een erkenning kan worden verkregen dient er uiteraard bewijs van een maatregel te worden voorgelegd.²⁴⁶

<https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 6.

²³⁹ *Ibid.*

²⁴⁰ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 79.

²⁴¹ Art. 15, tweede lid Verdrag.

²⁴² P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 80.

²⁴³ P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012,

<https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 6.

²⁴⁴ Art. 22, eerste lid Verdrag.

²⁴⁵ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 85.

²⁴⁶ *Ibid.*

Er zijn slechts beperkte gronden waarop de erkenning kan worden geweigerd:

- indien de maatregel is genomen door een autoriteit waarvan de bevoegdheid niet gebaseerd was op of niet in overeenstemming was met een van de in de bepalingen van hoofdstuk II bedoelde gronden;
- indien de maatregel, behoudens in een spoedeisend geval, is genomen in het kader van een gerechtelijke of administratieve procedure, zonder dat de volwassene in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord, zulks met schending van fundamentele beginselen van procesrecht van de aangezochte Staat;
- indien de erkenning kennelijk in strijd is met de openbare orde van de aangezochte Staat, of in strijd is met een bepaling van het recht van die Staat, die dwingend van toepassing is, ongeacht het recht dat anders van toepassing zou zijn;
- indien de maatregel onverenigbaar is met een maatregel die naderhand is genomen in een niet-Verdragsluitende Staat die ingevolge de artikelen 5 tot en met 9 bevoegd zou zijn geweest, en deze latere maatregel voldoet aan de vereisten voor erkenning in de aangezochte Staat;
- indien de in artikel 33 bedoelde procedure niet in acht is genomen.²⁴⁷

HOOFDSTUK 2: VERHOUDING MET GEHANDICAPTENVERDRAG

Afdeling 1. Inleiding Gehandicaptenverdrag

96. Het Gehandicaptenverdrag²⁴⁸ is op 3 mei 2008 in werking getreden en heeft 185 Staten die partij zijn en 164 ondertekenaars.²⁴⁹ In 2009 werd het Gehandicaptenverdrag door België geratificeerd.²⁵⁰

Het Gehandicaptenverdrag is het eerste bindende mensenrechteninstrument dat is gericht op personen met een handicap met als doel het volledige en gelijke genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid te bevorderen, te beschermen en te verzekeren, en om respect voor hun inherente waardigheid te bevorderen.²⁵¹

Personen met een handicap worden door het Gehandicaptenverdrag omschreven als: "*personen met een langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuigelijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving*".²⁵²

---

²⁴⁷ Art. 22, tweede lid Verdrag; P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 86-87.

²⁴⁸ Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in België van 13 december 2006, <https://www.vaph.be/sites/default/files/documents/vn-conventie/vn-conventie.pdf>.

²⁴⁹ UN, "Convention on the rights of persons with disabilities", <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> (consultatie 9 mei 2022).

²⁵⁰ Wet 13 mei 2009 houdende de instemming met het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en met het Facultatief Protocol bij dat Verdrag, BS 22 juli 2009, 2010000494.

²⁵¹ Art. 1 Gehandicaptenverdrag.

²⁵² *Ibid.*

97. Het Gehandicaptenverdrag bevestigt het recht van personen met een handicap om overal als persoon erkend te worden door de wet²⁵³ en dat zij op voet van gelijkheid met anderen in alle aspecten van het leven handelingsbekwaam zijn. Dit noodzaakt de Staten een verhoogde aandacht te geven voor de autonomie van de andersvaliden.²⁵⁴

Het Comité van de Verenigde Naties voor de rechten van personen met een handicap heeft verklaard dat onder handelingsbekwaamheid wordt verstaan: “*de sleutel tot toegang tot zinvolle deelname aan de samenleving*”. Het begrip wordt door het Verdrag opgevat als bestaande uit twee onderdelen. Het *eerste onderdeel* betreft het hebben van wettelijk rechten en voor de wet als rechtspersoon te worden erkend. Het *tweede onderdeel* betreft de bekwaamheid om te handelen naar die rechten en die handelingen door de wet te laten erkennen.²⁵⁵

98. Het Gehandicaptenverdrag stelt een basislijn van verplichtingen vast, evenals enkele normen om de verdere verbetering van de mensenrechten voor de beschermde groep te waarborgen.²⁵⁶ Zo zullen de Staten zich er dan ook toe verbinden om geschikte maatregelen te nemen die andersvaliden ondersteunen in hun beslissingsproces (supported decision-making) en hen pas een wettelijke vertegenwoordiger opleggen van zodra dergelijke ondersteuning niet volstaat (substituted decision-making).²⁵⁷ Dit betekent dus dat een beschermingsmaatregel niet automatisch de handelingsbekwaamheid van de beschermde personen mag beperken of uitsluiten.²⁵⁸ Op grond van het Gehandicaptenverdrag moet elke staatstussenkomst betreffende de bescherming van meerderjarigen noodzakelijk, ondergeschikt en evenredig blijven.²⁵⁹ Zij is erop gericht de meerderjarige zo weinig mogelijk beperkingen tot deelname aan het rechtsverkeer op te leggen.²⁶⁰

99. Hierna wordt geanalyseerd hoe de regels van het internationaal privaatrecht van het Haags Verdrag 2000 kunnen worden geïnterpreteerd in het licht van de huidige bescherming van de mensenrechten, waardoor het Haags Verdrag 2000 een actueel instrument voor Staten wordt.²⁶¹

---

²⁵³ Art. 12, eerste lid Gehandicaptenverdrag.

²⁵⁴ Art. 12, tweede lid Gehandicaptenverdrag.

²⁵⁵ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, 8, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf.

²⁵⁶ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 3.

²⁵⁷ A. VAN DEN BROECK, *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving: een rechtsvergelijkend onderzoek*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 57-58.

²⁵⁸ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 207.

²⁵⁹ *Ibid.*

²⁶⁰ *Ibid.*

²⁶¹ F. SWENNEN, *Het personen- en familierecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 207.

Afdeling 2. Gehandicaptenverdrag en zijn verhouding met het Haags Verdrag 2000

§1. Preambules

100. De preambule van het Haags Verdrag 2000 bevestigt dat respect voor de waardigheid en autonomie van de volwassene de eerste overwegingen moeten zijn²⁶². Dergelijke waarden zijn eveneens vastgelegd in de preambule van het Gehandicaptenverdrag.²⁶³

§2. Aantal lidstaten die partij zijn bij de Verdragen

101. Zoals hierboven vermeld (*supra*, nr. 68) is het Haags Verdrag 2000 slechts voor dertien Staten van kracht²⁶⁴ en heeft het Gehandicaptenverdrag 185 Staten die partij zijn en 164 ondertekenaars.²⁶⁵

Op dit moment zijn alle Staten die partij zijn bij het Haags Verdrag 2000 ook partij bij het Gehandicaptenverdrag. In de praktijk hebben ook alle Staten die partij zijn bij het Haags Verdrag 2000, behalve Zwitserland, het Gehandicaptenverdrag al ondertekend of geratificeerd voordat ze het Haags Verdrag 2000 hadden bekrachtigd of toetraden.²⁶⁶

§3. Fundamenteel recht om te worden ondersteund

102. Artikel 12 van het Gehandicaptenverdrag is een concrete toepassing van het beginsel van autonomie dat centraal staat in het Gehandicaptenverdrag.²⁶⁷

103. Volwassenen die bescherming nodig hebben, genieten van een fundamenteel recht om te worden ondersteund bij de uitoefening van hun rechtsbevoegdheid. Meer bepaald vereist artikel 12, lid 3, van het Gehandicaptenverdrag dat Staten passende maatregelen nemen om personen met een handicap toegang te verlenen tot de ondersteuning die zij nodig hebben bij het uitoefenen van hun rechtsbevoegdheid.²⁶⁸

---

²⁶² Hcch, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>, 9.

²⁶³ Hcch, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>, 9.

²⁶⁴ X, "Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71> (consultatie 25 april 2022).

²⁶⁵ UN, "Convention on the rights of persons with disabilities", <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> (consultatie 9 mei 2022).

²⁶⁶ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 9 en 12.

²⁶⁷ A. D'ESPALLIER, S. SOTTIAUX en J. WOUTERS, *De doorwerking van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 74.

²⁶⁸ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 8.

104. Luidens artikel 12, lid 4 van het Gehandicaptenverdrag hebben Staten de verplichting om passende en effectieve waarborgen in overeenstemming met de internationale mensenrechtenwetgeving te voorzien om misbruik te voorkomen²⁶⁹. De Staten moeten er alsook voor zorgen dat maatregelen met betrekking tot de uitoefening van handelingsbekwaamheid:

- de rechten, wil en voorkeuren van de persoon respecteren, vrij zijn van belangenverstrengeling en ongepaste beïnvloeding;
- proportioneel zijn en afgestemd zijn op de omstandigheden van de persoon;
- zo kort mogelijk van toepassing zijn; en
- regelmatig worden beoordeeld door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige autoriteit of rechterlijke instantie.²⁷⁰

§4. Relatie tussen het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag

Over de wisselwerking tussen het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag is erkend dat beide instrumenten elkaar aanvullen.²⁷¹ De preambule van het Haags Verdrag 2000 bevestigt dat de belangen van de volwassene en respect voor zijn of haar waardigheid en autonomie de eerste overwegingen moeten zijn.²⁷² Hoewel het Gehandicaptenverdrag en het Haags Verdrag 2000 verschillende van aard zijn, dienen ze allebei een even belangrijk doel en kunnen ze dus nuttig naast elkaar bestaan.²⁷³

105. In een nota aan het Europees Parlement stellen de eerste secretaris en een senior juridisch medewerker van het HcCH dat het Haags Verdrag 2000 Staten, die partij zijn bij het Gehandicaptenverdrag, in feite kan helpen bij het nakomen van hun verplichtingen in hoofde van het Gehandicaptenverdrag²⁷⁴:

Door middel van de bepalingen van het internationaal privaatrecht en het samenwerkingssysteem van de centrale autoriteit, dat is ingesteld door het Haags Verdrag 2000, worden de volgende artikelen van het Gehandicaptenverdrag ondersteund door het Haags Verdrag 2000:

---

²⁶⁹ *Ibid.*, 8.

²⁷⁰ Art. 12, vierde lid Gehandicaptenverdrag.

²⁷¹ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 16

²⁷² S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 16; HcCH, *Joint Conference on the Cross-border Protection of Vulnerable Adults*, 2018, <https://assets.hcch.net/docs/88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf>; P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012, <https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 14.

²⁷³ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 10; S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 16.

²⁷⁴ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 16.

- artikel 18 over de vrijheid van verkeer en nationaliteit;
- artikel 32 over internationale samenwerking (bv. staten die partij zijn bij het Gehandicaptenverdrag zullen deelnemen aan een belangrijk instrument van internationaal privaatrecht ter ondersteuning van relevante gehandicapte volwassenen die betrokken zijn bij grensoverschrijdende omstandigheden);
- artikel 12 over gelijke erkenning voor de wet (bv. hulp bij het nemen van beslissingen/bijstand bij de uitoefening van handelingsbekwaamheid wordt erkend in grensoverschrijdende situaties);
- artikel 3 over de autonomie van gehandicapte volwassenen (bv. regelingen die door individuen worden getroffen voor hun toekomstige zorg of vertegenwoordiging zijn specifiek voorzien in het verdrag);
- artikel 25 over gezondheid; en
- artikel 13 over toegang tot de rechter.²⁷⁵

106. De secretaris-generaal van de Europese Raad heeft de Raad voorgesteld zijn goedkeuring te geven aan de ontwerp-conclusies van de Raad over de bescherming van de kwetsbare volwassenen in de hele Europese Unie waarin²⁷⁶:

- de overlappende doelstellingen van de twee Verdragen worden erkend als "het delen van de doelstelling van het bevorderen en beschermen van de rechten van personen met een handicap";
- verzoekt om ratificatie van het Haags Verdrag 2000 door de EU-lidstaten; en
- belangrijk is dat de lidstaten in dit kader worden verzocht "ervoor te zorgen dat de nationale maatregelen voor de bescherming van kwetsbare volwassenen in overeenstemming zijn met het Gehandicaptenverdrag."²⁷⁷

107. Dit laatste wordt bevestigd door LORTIE en GROFF. Zij stellen ook dat de mensenrechten die zijn opgenomen in het Gehandicaptenverdrag gevolgen zullen hebben voor de nationale regels van de Staten die partij zijn bij het Gehandicaptenverdrag, aangezien het nationale recht wordt herzien om in overeenstemming te worden gebracht met het Gehandicaptenverdrag.²⁷⁸

---

²⁷⁵ P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012

<https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 15.

²⁷⁶ S. ROLLAND en A. KEENE, *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021, 16.

²⁷⁷ Note from the General Secretariat of the Council to Permanent Representatives Committee/Council with Draft Council Conclusions on the Protection of Vulnerable Adults across the European Union, 2021, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8636-2021-INIT/en/pdf>.

²⁷⁸ P. LORTIE en M. GROFF, *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012

<https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>, 14.

§5. Toekomst

108. Volgens het HcCH heeft het Haags Verdrag 2000 het potentieel om een even breed geratificeerd en gebruikt instrument te worden voor de bescherming van volwassenen in grensoverschrijdende situaties. Door de regels van het internationaal privaatrecht te harmoniseren, verbindt het Haags Verdrag 2000 verschillende rechtsstelsels om, binnen het toepassingsgebied van het Haags Verdrag 2000, de niet-discriminerende eerbiediging van de rechten van volwassenen, de bescherming van hun belangen en de uitoefening van hun rechtsbevoegdheid te vergemakkelijken.²⁷⁹

---

²⁷⁹ HcCH, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>, 9.

HOOFDSTUK 3: TUSSENBSLUIT

109. Opdat de grensoverschrijdende autonomie van kwetsbare volwassenen in een internationale context kan worden versterkt, is het van belang om in dit deel verder in te gaan op het Haags Verdrag 2000. In het tweede deel van deze scriptie wordt de tweede subonderzoeksvraag beantwoord: "*Waarom heeft België het Haags Verdrag 2000 geratificeerd en wat zijn de doelstellingen van het Verdrag?*"

110. Het Gehandicaptenverdrag van 2008 is gericht op personen met een handicap met als doel het volledige en gelijke genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid te bevorderen, te beschermen en te verzekeren, en om respect voor hun inherente waardigheid te bevorderen. Artikel 12, derde lid van het Gehandicaptenverdrag vereist dat Staten passende maatregelen nemen om personen met een handicap toegang te verlenen tot de ondersteuning die zij nodig hebben bij het uitoefenen van hun rechtsbevoegdheid. Hieruit volgt dat artikel 12 van het Gehandicaptenverdrag een concrete toepassing is van het beginsel van autonomie dat centraal staat in het Gehandicaptenverdrag. Sinds de inwerkingtreding van dit Verdrag wordt het beginsel van grensoverschrijdende autonomie alsmaar meer beklemtoond.

111. Over de wisselwerking tussen het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag is erkend dat het Haags Verdrag 2000 en het Gehandicaptenverdrag elkaar aanvullen. Ook de preambule van het Haags Verdrag 2000 bevestigt dat de belangen van de volwassene en respect voor zijn of haar waardigheid en autonomie de eerste overwegingen moeten zijn.

In een nota aan het Europees Parlement stellen de eerste secretaris en een senior juridisch medewerker van het HccH dat het Haags Verdrag 2000 Staten, die partij zijn bij het Gehandicaptenverdrag, in feite kan helpen bij het nakomen van hun verplichtingen in hoofde van het Gehandicaptenverdrag (*supra*, nr. 105)

112. Het Haags Verdrag 2000 is enorm belangrijk voor de zorgvolmacht in een internationale context. Het Verdrag heeft echter slechts een beperkt aantal deelnemende landen (*supra*, nr. 142). Opdat er sprake kan zijn van een grensoverschrijdende autonomie dienen de beschermde volwassenen een rechtskeuze te doen, conform het Haags Verdrag 2000. Door middel van deze rechtskeuze is het mogelijk om de zorgvolmacht te erkennen in Verdragsluitende Staten.

De beschermde volwassene kan ervoor kiezen de wetten aan te wijzen van:

- een Staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;
- een Staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;
- een Staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen

Het Verdrag bepaalt dat de maatregelen van bescherming die gericht zijn tegen de persoon of het vermogen van een volwassene die in een Verdragsluitende Staat zijn opgenomen, van rechtswege zullen worden erkend in alle andere Verdragsluitende Staten.

DEEL III. IMPLEMENTATIE HAAGS VERDRAG 2000 IN BELGIË

113. Uit het voorgaande deel (*supra*, nr. 82) blijkt dat het Haags Verdrag 2000 in internationale situaties van toepassing is op de bescherming van zowel het vermogen als de persoon van volwassenen die vanwege een stoornis in of ontoereikendheid van de persoonlijke vermogens niet staat zijn hun belangen te behartigen.²⁸⁰ Voor de toepassing van het Haags Verdrag 2000 is een volwassene een persoon die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.²⁸¹ Zoals eerder vermeld (*supra*, nr. 76) ligt dit volledig in lijn met het Belgische recht. *Ten eerste* bepaalt artikel 488/1 oud BW dat de meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat is zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn belangen zelf behoorlijk waar te nemen, onder bescherming kan worden geplaatst. *Ten tweede* voorziet artikel 488 oud BW dat de meerderjarigheid is vastgesteld op de volle leeftijd van achttien jaren.

114. De vraag rijst nu of de Belgische zorgvolmacht kan worden beschouwd als een zorgvolmacht zoals bedoeld in het Haags Verdrag 2000. De zorgvolmacht wordt door het Haags Verdrag 2000 beschouwd als een instrument waarbij de lastgever een lasthebber aanduidt die zal instaan voor het behartigen van diens belangen, wanneer de lastgever daar niet meer toe in staat zal zijn.²⁸² Ook de Belgische zorgvolmacht wordt beschouwd als een juridisch instrument waarbij de lasthebber ten aanzien van derden kan aantonen dat hij in naam en voor rekening van een welbepaalde lastgever optreedt, indien hij daar zelf niet meer toe in staat is. Er kan dus worden geconcludeerd dat de Belgische zorgvolmacht past binnen het kader van het Haags Verdrag 2000.

In dit deel wordt er verder ingegaan op de implementatie van het Haags Verdrag 2000 in de Belgische rechtsorde. Dit Verdrag is in België in werking getreden op 1 januari 2021.²⁸³ Om de wijzigingen die gelden vanaf 1 januari 2021 beter te begrijpen, gaat dit deel *eerst* in op de regels die van toepassing zijn vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000 (hoofdstuk 1). Meer bepaald wordt er onderzocht hoe de verdragsrechterlijke bepalingen omtrent het toepasselijke recht en de rechtskeuze zijn geïmplementeerd in het Belgische recht. In *tweede instantie* gaat dit deel in op de regels die van toepassing zijn na de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000 (hoofdstuk 2). Ook hier wordt er onderzocht hoe de verdragsrechtelijke bepalingen omtrent het toepasselijke recht en de rechtskeuze zijn geïmplementeerd in het Belgische recht. *Ten slotte* wordt er een analyse uitgevoerd van enkele modelclausules (hoofdstuk 3).

---

²⁸⁰ Art. 1, eerste lid Verdrag.

²⁸¹ Art. 2, eerste lid Verdrag.

²⁸² Art. 15 Verdrag.

²⁸³ Wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS* 22 maart 2019, 2019040797.

HOOFDSTUK 1: ZORGVOLMACHTEN OPGESTELD VÓÓR 1 JANUARI 2021

115. In dit hoofdstuk wordt de derde subonderzoeksvraag behandeld: "*Hoe is het Haags Verdrag in het Belgische recht geïmplementeerd wat betreft de uitvoering van de zorgvolmachten in het buitenland? En welke regeling is van toepassing ingeval het Haags Verdrag niet van toepassing is?*".

116. Voor de zorgvolmachten opgesteld vóór 1 januari 2021 moeten we terugvallen op de regels opgenomen in het WIPR.

Afdeling 1. Toepasselijk recht

117. Om te bepalen welk recht van toepassing is moet er een opdeling worden gemaakt tussen enerzijds het recht dat van toepassing is op de beoordeling van de bekwaamheid en anderzijds de organisatie van de beschermingsmaatregelen.

Enerzijds voorziet het WIPR voor de beoordeling van de bekwaamheid van de lastgever als uitgangspunt het recht van de Staat waarvan hij of zij de nationaliteit heeft.²⁸⁴

Anderzijds wordt voor de beschermingsmaatregelen het toepasselijk recht bepaald door het recht van de gewone verblijfplaats van de lastgever.²⁸⁵ Zo bepaalt oud artikel 35, §1 lid 1 WIPR dat de bescherming van een onbekwaam persoon beheerd wordt door het recht van de Staat op wiens grondgebied die persoon zijn gewone verblijfplaats heeft op het tijdstip waarop een beschermingsmaatregel wordt genomen. Dit betekent dus dat de zorgvolmacht van een persoon die gewoonlijk in België verbleef op het moment dat hij wilsonbekwaam werd, in overeenstemming moet zijn met het Belgisch recht inzake zorgvolmachten, ongeacht of het om een Belgische of om een buitenlandse zorgvolmacht ging.²⁸⁶ Indien er zich een wijziging voordoet van de gewone verblijfplaats wordt de bescherming beheerst door het recht van de nieuwe gewone verblijfplaats.²⁸⁷ Voornoemd artikel bepaalt dus dat er geen mogelijkheid is om een rechtskeuze op te nemen in een zorgvolmacht. Hierin is er sprake van een grote wijziging door het Verdrag, met name door het invoeren van de rechtskeuze die in het volgende hoofdstuk verder wordt besproken.

Zoals eerder vermeld (*supra*, nr. 7) heeft dit gebrek aan de mogelijkheid om een rechtskeuze op te nemen tot gevolg dat een zorgvolmacht, die geheel in overeenstemming met het Belgisch recht werd verleden, mogelijks geen uitwerking krijgt, voor zover de lastgever op het tijdstip waarop hij onbekwaam wordt, zijn gewone verblijfplaats niet meer in België heeft.²⁸⁸ Op wetgevend vlak zijn hier dan ook initiatieven genomen om dit op te lossen. Aan deze onzekerheid werd tegemoetgekomen doordat het Haags Verdrag 2000 in werking is getreden in België (*infra*, nr. 132).

---

²⁸⁴ Art. 34 WIPR.

²⁸⁵ Art. 35 oud WIPR.

²⁸⁶ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 14.

²⁸⁷ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 35.

²⁸⁸ *Ibid.*, 35.

Afdeling 2. Kwalificatieprobleem

118. Vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000 rijst eerst de lastige kwalificatievraag. Er wordt stilgestaan bij volgend onderscheid. Voor het internationaal privaatrecht is er een belangrijk verschil tussen een vader die een volmacht geeft aan zijn dochter aangezien hij niet met de administratie van het vermogen *wil* bezig zijn (omdat hij bijvoorbeeld in het buitenland zit) en een vader die een volmacht geeft vanaf het moment hij niet meer voor zijn vermogen zou *kunnen* zorgen. De kwalificatie tussen overeenkomst (lastgeving) en beschermingsmaatregel is van belang gegund aan de wilsautonomie (of een rechtskeuze mogelijk is), alsook voor het toepasselijke recht indien partijen niet gekozen hebben voor een recht.²⁸⁹

119. De vraag rijst dus of er een rechtskeuze mogelijk is vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000 in de Belgische rechtsorde. Terzake bestaan er twee strekkingen in de rechtsleer die afhankelijk zijn van de kwalificatie van de maatregel.

Volgens de *eerste strekking* moet de buitengerechtigde lastgeving gekwalificeerd worden als een contract.²⁹⁰ Volgens KRUGER en PFEIFF is de buitengerechtigde lastgeving niets anders dan een standaard lastgeving, een contract dus.²⁹¹ Zoals elke andere overeenkomst is de lastgeving onderworpen aan de wilsautonomie waardoor het voor de partijen mogelijk is om het toepasselijke recht te kiezen.²⁹²

Bij de kwalificatie van contract wordt er ook nog de vraag gesteld naar de toepassing van de Rome I-verordening.²⁹³ De Rome I-verordening bepaalt dat ze niet van toepassing is op verbintenissen die voortvloeien uit familierechtelijke betrekkingen.²⁹⁴ Voor België is de vraag over de toepassing van de Rome-I verordening louter theoretisch, daar het WIPR stelt dat het toepassingsgebied van de Rome I-verordening wordt uitgebreid naar overeenkomsten die door de verordening van haar toepassing worden uitgesloten.²⁹⁵ Uiteraard is dit voor andere EU-lidstaten, en dus ook voor Belgen die in andere EU-lidstaten wonen, wel van belang om na te gaan of de Rome I-verordening van toepassing is.

Ook WAUTELET is van mening dat er voor de partijen een mogelijkheid bestaat om een rechtskeuze te maken. Zo stelt hij dat: *“il n’y a pas de raison valable d’exclure l’application du Règlement Rome I, un tel mandat pouvant parfaitement être détaché des relations familiales. Par ailleurs, l’exclusion des questions de capacité doit s’entendre comme visant les questions de capacité liées à la conclusion du contrat et non les conventions rédigées pour faire face à une éventuelle incapacité”*.²⁹⁶ VAN BOXSTAEL deelt eveneens de mening van WAUTELET dat er voor de partijen een mogelijkheid

---

²⁸⁹ T. KRUGER en S. PFEIFF, “De buitengerechtigde lastgeving in internationale context”, *T.Fam.* 2020, 285.

²⁹⁰ *Ibid.*, 285.

²⁹¹ *Ibid.*, 285.

²⁹² *Ibid.*, 285.

²⁹³ *Ibid.*, 285.

²⁹⁴ Art. 1, tweede lid, b) Rome I-Verordening.

²⁹⁵ Art 98, §1, eerste lid WIPR.

²⁹⁶ T. KRUGER en S. PFEIFF, “De buitengerechtigde lastgeving in internationale context”, *T.Fam.* 2020, 285.

openstaat om het recht, dat van toepassing is op hun volmacht, te kunnen kiezen op basis van de Rome I-verordening.²⁹⁷

120. Aangezien verschillende auteurs van mening zijn dat er toepassing kan worden gemaakt van de Rome-I verordening om het toepasselijk recht te bepalen, is het natuurlijk van belang om de regels van de Rome I-verordening toe te lichten.

Krachtens de Rome I-verordening kan de lastgever rechtskeuze doen voor eender welk recht, ongeacht of dit recht van een lidstaat van de EU is.²⁹⁸ Indien er geen rechtskeuze wordt gemaakt, is het recht van de gewone verblijfplaats van de lasthebber van toepassing. Deze regel is van toepassing ongeacht of de lastgeving gekwalificeerd wordt als een verstrekking van een dienst of niet.²⁹⁹ Daar de Rome I-verordening nalaat om het begrip 'overeenkomsten inzake dienstverlening' te definiëren, werd dit wel gedefinieerd door het Hof van Justitie van de EU: "*Het begrip diensten houdt op zijn minst in dat de partij die ze verstrekt, tegen vergoeding een bepaalde activiteit verricht*".³⁰⁰ Wanneer dus de lasthebber een dienst levert tegen betaling, is het recht van zijn of haar gewone verblijfplaats van toepassing.³⁰¹ Ook wanneer de lastgeving geen dienstenovereenkomst is, is het recht van toepassing van de gewone verblijfplaats van de lasthebber. Het is de algemene regel dat het recht van de gewone verblijfplaats van de partij die de kenmerkende prestatie levert van toepassing is.³⁰²

121. De *tweede strekking* is van oordeel dat de buitengerechtelijke lastgeving gekwalificeerd moet worden als een beschermingsmaatregel, eerder dan een contract.³⁰³

Bij een beschermingsmaatregel treft een volwassene voorbereidingen met het oog op de dag dat hij of zij niet meer in staat zou zijn om zelf zijn of haar zaken te beheren. Dit brengt met zich mee dat de kwalificatie eerder aanleunt bij de onbekwaamheid en de bescherming van onbekwamen.³⁰⁴ Aangezien de staat en onbekwaamheid van het toepassingsgebied van de Rome I-verordening is uitgesloten, moet er worden teruggevallen op het WIPR.³⁰⁵ De buitengerechtelijke lastgeving is dan onderworpen aan het recht van de gewone verblijfplaats van de te beschermen persoon.³⁰⁶ In het oude WIPR wordt er voorzien in een cascade-verwijzingsregel: indien het toepasselijke recht de vereiste bescherming van de persoon of zijn of haar goederen niet waarborgt, is het recht van de nationaliteit van de persoon van toepassing. Tot slot bepaalt het oude WIPR dat het Belgische recht

---

²⁹⁷ J.-L. VAN BOXSTAEL, "Code DIP – Premiers commentaires", *Rép.not.*, vol. XVIII, boek 0, Bruxelles, Larcier, 2018, 268.

²⁹⁸ ²⁹⁸ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 18.

²⁹⁹ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 285.

³⁰⁰ HvJ 23 april 2009, C-533/07, ECLI:EU:C:2009:257, (*Falco Privatstiftung / Weller-Lindehorst*), randnr. 29.

³⁰¹ Art. 4, eerste lid, b) Rome I-verordening.

³⁰² Art. 4, tweede lid Rome I-verordening

³⁰³ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 285.

³⁰⁴ *Ibid.*, 285.

³⁰⁵ Art. 1, tweede lid, a) Rome I-Verordening.

³⁰⁶ Art. 35, §1 oud BW.

van toepassing is wanneer het onmogelijk is om de maatregelen te nemen die het buitenlandse recht voorziet.³⁰⁷

122. Mijns inziens verdient de eerste strekking navolging om de hiernavolgende redenen. Ondanks dat de zorgvolmacht ook kan worden beschouwd als een eenzijdig document, is het aangeraden om de lasthebber(s) te laten tussenkomen (*supra*, nr. 35). Uit deze tussenkomst volgt dat de lasthebber de zorgvolmacht mee ondertekent en aanvaardt. Gedurende mijn tiendaagse stage in het notariaat heb ik steeds opgemerkt dat alle lasthebbers aanwezig waren tijdens de bespreking van de zorgvolmacht. Bovendien moesten alle lasthebbers de zorgvolmacht mee ondertekenen. Dit is dan ook de reden waarom ik van mening ben dat de zorgvolmacht het beste kan worden beschouwd als een contract, met als principes de contractvrijheid en autonomie. Door de Rome I- Verordening is het voor partijen dus mogelijk om een rechtskeuze te doen.

123. DE BIE en GOOSSENS stellen dat door de samenlezing met artikel 15 en artikel 50, derde lid van het Haags Verdrag 2000 de vraag rijst of het niet al mogelijk is om in een zorgvolmacht opgesteld vóór 1 januari 2021 een rechtskeuze te doen conform het Haags Verdrag 2000, die ingeval van een onbekwaamheid intreedt na 1 januari 2021, niettegenstaande het feit dat de rechtskeuze werd gemaakt op een moment waarop dat in de Belgische rechtsorde niet mogelijk was.³⁰⁸ DE BIE en GOOSSENS zijn van mening dat dat moeilijk verdedigbaar is, aangezien de mogelijkheid om een rechtskeuze te maken conform het Haags Verdrag 2000 vóór de inwerkingtreding van het Verdrag niet openstond in de Belgische rechtsorde. Volgens hen is het aangeraden om een nieuwe rechtskeuze te doen na 1 januari 2021.³⁰⁹

124. KRUGER en PFEIFF stellen dan weer dat "een rechtskeuze in een Belgische lastgeving van vóór eind 2020" effect kan krijgen als de rechtskeuze voldoet aan de voorschriften van het Verdrag³¹⁰. Wordt hiermee bedoeld dat de lastgever al vóór 1 januari 2021 in een Belgische zorgvolmacht een rechtskeuze kan doen of bedoelen de auteurs dat de lastgever na 1 januari 2021 een rechtskeuze kan doen in een Belgische zorgvolmacht die vóór die datum is ondertekend?³¹¹

Artikel 50, derde lid van het Haags Verdrag 2000 stelt dat het Haags Verdrag 2000, vanaf het tijdstip waarop het in een Verdragsstaat in werking treedt, van toepassing is op de zorgvolmachten die eerder zijn verleend onder de voorwaarden die overeenstemmen met die van artikel 15 van het Haags Verdrag 2000.

---

³⁰⁷ Art. 35, §2 oud BW; T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtigde lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 285.

³⁰⁸ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 35.

³⁰⁹ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 35.

³¹⁰ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtigde lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, afl. 10, 284.

³¹¹ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 19.

³¹¹ *Ibid.*, 19.

In het toelichtend verslag van LAGARDE kan afgeleid worden dat de Commissie wilde dat de vertegenwoordigingsbevoegdheden die de volwassene eerder had verleend, indien dit was gedaan onder voorwaarden bepaald in artikel 15 van het Haags Verdrag 2000, zouden worden erkend in elke Verdragsluitende Staat vanaf het tijdstip van inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000.³¹² Artikel 50, derde lid van het Haags Verdrag 2000 is er dus gekomen omdat het noodzakelijk was dat een zorgvolmacht met een geldige rechtskeuze vóór de inwerkingtreding van het Verdrag in een bepaalde Staat werd verleden, zou worden erkend in elke andere Verdragsstaat vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag in die Staat.³¹³ Het gaat bijvoorbeeld om de situatie dat een lastgever op 1 juni 2015 een Franse zorgvolmacht heeft ondertekend met rechtskeuze voor Belgisch recht voor het vermogen dat in België is gelegen. Omdat het Haags Verdrag 2000 op 1 januari 2009 al in Frankrijk in werking is getreden, was deze rechtskeuze in een Franse zorgvolmacht dus perfect mogelijk. België gaat vanaf 1 januari 2021 op basis van artikel 50, derde lid Volwassenenbeschermingsverdrag die buitenlandse rechtskeuze erkennen, ook al is de rechtskeuze gedaan op een ogenblik dat het Verdrag nog niet in België in werking was getreden.³¹⁴

125. Volgens BODVIN en WOLTERS impliceert artikel 50, derde lid van het Haags Verdrag 2000 dus niet de mogelijkheid om actief vóór 1 januari 2021 een rechtskeuze te doen in een Belgische zorgvolmacht. Zij sluiten zich aan bij de visie dat de erkenning van eerder gedane rechtskeuzes in buitenlandse zorgvolmachten verleden vóór 1 januari 2021 wel mogelijk is.³¹⁵

126. In het diepte-interview blijkt dat het aantal gedane rechtskeuzes vóór 1 januari 2021 vrij beperkt is. Eén van de respondenten is voorstander om te zeggen dat de cliënt een nieuwe rechtskeuze doet. Dit zorgt, volgens deze respondent, voor meer rechtszekerheid. Een andere respondent heeft aangegeven dat hij vóór 1 januari 2021 de rechtskeuze al eens heeft gebruikt, aangezien hij wist dat de implementatie van het Haags Verdrag 2000 door België eraan zat te komen.³¹⁶

127. Mijns inziens moeten de rechtskeuzes gemaakt vóór 1 januari 2021 geldig voortbestaan, op voorwaarde dat er gekozen wordt voor het recht van een Verdragsluitende Staat. De keuzes van de cliënten moeten, naar mijn mening, worden gerespecteerd. Zij hadden al een rechtskeuze gedaan toen het nog niet in de Belgische rechtsorde mogelijk was. Bijgevolg is het dan ook niet logisch om de rechtskeuze die zij hebben gemaakt niet te respecteren wanneer de wetgeving op dit vlak een evolutie heeft doorgemaakt. Het kan natuurlijk voorkomen dat de lastgever inmiddels onbekwaam wordt geacht. In zo een geval is het, mijns inziens, dan weer niet mogelijk om de rechtskeuze

---

³¹²P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 103-104.

³¹³ *Ibid.*

³¹⁴ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 19.

³¹⁵ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 19; F. DEREME, N. DIRADOURIAN en S. PFEIFF, "La protection extrajudiciaire des incapables majeurs dans les situations franco-Belges", *PPBI* 2020, afl. 4, 286.

³¹⁶ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

gemaakt vóór 1 januari 2021 te laten gelden. De notaris kan, naar mijn mening, ook best de cliënten aanraden om een nieuwe uitdrukkelijke rechtskeuze te maken.

HOOFDSTUK 2: ZORGVOLMACHTEN OPGESTELD NA 1 JANUARI 2021

128. In het tweede hoofdstuk wordt *enerzijds* de derde subonderzoeksvraag beantwoordt, en *anderzijds* de vierde subonderzoeksvraag.

De derde subonderzoeksvraag luidt: "*Hoe is het Haags Verdrag in het Belgische recht geïmplementeerd wat betreft de uitvoering van de zorgvolmachten in het buitenland? En welke regeling is van toepassing ingeval het Haags Verdrag niet van toepassing is?*".

De vierde subonderzoeksvraag luidt: "*Hoe anticipeert de rechtspraak op de uitvoering van de Belgische zorgvolmacht in het buitenland en worden de aangehaalde doelstellingen in de praktijk bereikt?*"

129. Overeenkomstig het nieuwe artikel 35, §2 WIPR wordt de bescherming van een persoon, die ouder is dan achttien jaar wat betreft de persoon of zijn goederen, beheerst door het Haags Verdrag 2000.³¹⁷ Dit Verdrag is in internationale situaties van toepassing op de bescherming van volwassenen die vanwege een stoornis in of toerekenbaarheid van hun persoonlijke vermogens niet in staat zijn hun belangen te behartigen.³¹⁸ Het Haags Verdrag 2000 heeft onder andere tot doel de Staat aan te wijzen waarvan de autoriteiten bevoegd zijn maatregelen te nemen ter bescherming van de persoon of het vermogen van de volwassenen.³¹⁹

130. Wanneer er bepaald moet worden of de lastgever bekwaam is, moet dit voor dezelfde rechter en volgens hetzelfde recht gebeuren zoals vóór 1 januari 2021. Echter zijn de regels met betrekking tot de beschermingsmaatregelen wel gewijzigd en deze worden hierna verder toegelicht.

Afdeling 1. Toepasselijk recht

131. Artikel 13 van het Haags Verdrag 2000 voorziet als algemene regel dat de bevoegde rechter het eigen recht toepast. Maar er moet vooral worden gekeken naar artikel 15 van het Haags Verdrag 2000, aangezien deze bepaling afwijkt van de algemene regel.

Hier is het uitgangspunt dat indien er geen rechtskeuze wordt gemaakt, het recht van de gewone verblijfplaats van de lastgever het toepasselijke recht is. Dit werd opgenomen in artikel 15 van het Verdrag dat bepaalt dat bij gebrek van rechtskeuze, in grensoverschrijdende situaties met Verdragsluitende staten, het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van

---

³¹⁷ Art. 35, §2 WIPR.

³¹⁸ Art. 1, eerste lid Verdrag.

³¹⁹ Art. 1, tweede lid Verdrag.

vertegenwoordigingsbevoegdheden die zijn verleend door een volwassene, wordt beheerst door het recht van de Staat waar de volwassene op het tijdstip van de overeenkomst of de rechtshandeling zijn gewone verblijfplaats heeft.³²⁰ Deze regel ligt volledig in lijn met het beschermende karakter van de lastgeving. Het doel is namelijk de bescherming van de kwetsbare volwassenen. Het aanknopingspunt bij de gewone verblijfplaats op het tijdstip van de overeenkomst of rechtshandeling garandeert de continuïteit van de lastgeving, zelfs in het geval van een later verhuis naar het buitenland.³²¹

Afdeling 2. Rechtskeuze

§1. Rechtsdogmatisch onderzoek

132. Sinds 1 januari 2021 heeft de lastgever evenwel de mogelijkheid om zelf een keuze te maken voor het recht dat van toepassing is op de zorgvolmacht. Zo kan de lastgever bijvoorbeeld in de zorgvolmacht een uitdrukkelijke keuze maken voor de toepassing van het Belgisch recht. Deze keuze moet echter steeds uitdrukkelijk en schriftelijk gebeuren.³²²

Het Haags Verdrag 2000 bepaalt dat er verschillende mogelijke rechtskeuzes zijn die de lastgever kan maken. De lasthebber kan voor 'het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van vertegenwoordigingsbevoegdheden' het recht kiezen van een van de volgende Staten³²³:

- *hetzij de staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit (type 1);*
- *hetzij een staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had (type 2);*
- *hetzij een staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen (type 3).*³²⁴

Wanneer een Belg met een gewone verblijfplaats in België rechtskeuze doet voor het Franse recht voor zijn huis dat in Frankrijk ligt, dan is het Franse recht alleen van toepassing op het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van de bevoegdheden met betrekking tot dat huis in Frankrijk. De lastgever kan deze rechtskeuze niet uitbreiden tot de volledige zorgvolmacht, tenzij hij de nationaliteit heeft van het gekozen land of hij er vroeger zijn gewone verblijfsplaats had.³²⁵

133. BODVIN en WOLTERS maken echter twee zeer correcte opmerkingen wat betreft de rechtskeuzes die gemaakt kunnen worden. *Ten eerste* valt het BODVIN en WOLTERS op dat de lastgever echter geen rechtskeuze kan doen voor het recht van zijn huidige gewone verblijfplaats.³²⁶

---

³²⁰ D. DE BIE en L. GOOSSENS, "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 40.

³²¹ *Ibid.*, 40.

³²² *Ibid.*, 40.

³²³ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 286.

³²⁴ Art. 15, tweede lid Verdrag.

³²⁵ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 14.

³²⁶ *Ibid.*, 16.

Zo kan een Nederlander die in België woont, geen rechtskeuze doen voor het Belgisch recht in een Belgische zorgvolmacht. Voornoemd persoon kan hoogstens de rechtskeuze maken voor het Belgisch recht met betrekking tot zijn vermogen in België. Als de lastgever zou willen dat het Belgisch recht wordt toegepast over de gehele zorgvolmacht kan hij beter gewoon geen rechtskeuze maken. In dit geval wordt er teruggegrepen naar het basisprincipe en is het recht van zijn gewone verblijfplaats, op het moment van de ondertekening van de zorgvolmacht, van toepassing.³²⁷

Een Belg met gewone verblijfplaats in België kan echter wel voor het Belgisch recht kiezen, dit op basis van zijn nationaliteit en niet op basis van zijn huidige verblijfplaats.³²⁸ De lastgever kan de rechtskeuze type 3 ook opsplitsen en het recht van meerdere Staten aanduiden, op voorwaarde dat de rechtskeuze dan betrekking heeft op vermogensbestanddelen die in die verschillende Staten gelegen zijn. Dit wordt ook wel de *dépeçage* genoemd.³²⁹ Een persoon die zijn gewone verblijfplaats in België heeft en onroerende goederen in Duitsland en Frankrijk, kan in de zorgvolmacht voor zijn vermogen in Duitsland rechtskeuze doen voor het Duitse recht en voor zijn vermogen in Frankrijk voor het Franse recht. De *dépeçage* is bedoeld om de erkenning en uitvoering van de zorgvolmacht te vergemakkelijken in het land waar de betrokken goederen zich bevinden.³³⁰

Ten tweede brengen BODVIN en WOLTERS terecht naar voren dat de lastgever geen rechtskeuze kan maken voor het recht van een toekomstige gewone verblijfplaats, bijvoorbeeld bij een geplande verhuis, of voor het recht van de gewone verblijfplaats van een familielid.³³¹

134. Tot slot is het nog interessant om op te merken dat het Haags Verdrag 2000 toestaat om meer dan één rechtssysteem aan te wijzen in de zorgvolmacht, zolang deze betrekking heeft op vermogensonderdelen die gelegen zijn in verschillende staten. Deze mogelijkheid is vooral belangrijk wanneer de lastgever erkenning en uitvoering van de lastgeving voor ogen heeft van een Staat waar een specifiek (onroerend) goed gelegen is.³³² Echter wanneer de volwassene een recht aanwijst dat niet voorziet in een vorm van buitengerechtelijke bescherming kan er een probleem rijzen. Wordt er dan teruggevallen op het recht dat van toepassing is wanneer er geen rechtskeuze wordt gemaakt, of wordt de volledige zorgvolmacht hierdoor ongeldig? Uit het toelichtende rapport bij het Verdrag blijkt dat er gekozen moet worden voor het laatste. De volledige zorgvolmacht zou ongeldig zijn en het is aan de bevoegde autoriteit om passende beschermende maatregelen te nemen ten aanzien van de betrokkenen.³³³

---

³²⁷ *Ibid.*, 16.

³²⁸ *Ibid.*, 16.

³²⁹ F. DEREME, N. DIRADOURIAN en S. PFEIFF, "La protection extrajudiciaire des incapables majeurs dans les situations franco- Belges", *PPBI* 2020, afl. 4, 287; P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 74.

³³⁰ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 16.

³³¹ *Ibid.*, 16.

³³² T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 287.

³³³ *Ibid.*, 287.

135. Wanneer het recht dat de volwassene in de lastgeving heeft aangewezen niet voorziet in een vorm van buitengerechtigde bescherming, rijst de vraag of er teruggevallen moet worden op het recht van toepassing bij gebrek aan een rechtskeuze (aangezien alleen de rechtskeuze ongeldig is) of wordt de volledige lastgeving hierdoor ongeldig?³³⁴

In het toelichtend verslag van LAGARDE wordt gesteld dat de lastgeving in zo een geval als ongeldig wordt beschouwd. Het is aan de bevoegde autoriteit om passende beschermende maatregelen te nemen ten aanzien van de betrokkene.³³⁵

§2. Empirisch onderzoek

136. In het diepte-interview werd er de vraag gesteld of de notarissen aan de cliënt voorstellen om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht.

Eén van de respondenten geeft aan dat dit afhangt van dossier tot dossier³³⁶:

"Als mensen bij u komen en die ouders zitten al in een rusthuis, dan is het minder relevant. Je weet dat zij, spijtig genoeg, niet meer zullen buitengeraken uit dat rusthuis. En als je dat dan helemaal moet beginnen uitleggen en ontleden...want sommige mensen lezen de aktes minder goed na. Maar je moet als notaris steeds alles goed toelichten. Je kan bij de voorbereiding van het dossier al de vraag stellen of het een optie is om zo een rechtskeuzebeding op te nemen. Als ik het gevoel heb dat die mensen gewoon hier gaan blijven en over geen buitenlands onroerend goed beschikken, dan is dat voor mij minder relevant om op te nemen. De enige keuze die we moeten maken, is naar welk rusthuis we gaan en dan wordt er eigenlijk niet besproken welke rechtskeuze zij willen doen."

Een andere respondent gaf duidelijk aan dat zij het wel steeds voorstellen tijdens de bespreking van de zorgvolmacht om een rechtskeuze te doen. Daarentegen wordt er door twee respondenten aangegeven dat zij het rechtskeuzebeding niet apart bespreken met de cliënt, maar het steeds opnemen in de zorgvolmacht.³³⁷

137. Hierna werd dan ook in het diepte-interview de vraag gesteld of de notarissen automatisch een rechtskeuzebeding opnemen in de zorgvolmacht.³³⁸

---

³³⁴ *Ibid.*, 287.

³³⁵ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 80-81.

³³⁶ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³³⁷ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³³⁸ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

Het merendeel van de respondenten heeft aangegeven dat zij het rechtskeuzebeding automatisch opnemen in de zorgvolmacht. Slechts één van de respondenten neemt het rechtskeuzebeding niet automatisch op in de zorgvolmacht.³³⁹

Zoals het merendeel van de respondenten aangeeft is het, mijns inziens, ook aan te raden om het rechtskeuzebeding steeds in de zorgvolmacht op te nemen om de hiernavolgende redenen. *Ten eerste* hebben de cliënten, die zouden beslissen om naar het buitenland te verhuizen, dan voldoende zekerheid dat hun Belgische zorgvolmacht kan worden gebruikt in het buitenland. *Ten tweede* ben ik van mening dat het aangeraden is om steeds alles in de zorgvolmacht te voorzien, ten einde te vermijden dat er extra kosten gemaakt moeten worden wanneer de zorgvolmacht moet worden aangepast. *Ten derde* zal het rechtskeuzebeding zorgen voor een versterking van de grensoverschrijdende autonomie, vandaar dat het ook aangeraden is om het steeds in de zorgvolmacht op te nemen.³⁴⁰

138. Uit de diepte-interviews is telkens gebleken dat er standaard wordt gekozen voor het recht van de verblijfplaats en dus voor het Belgische recht. Bovendien hebben alle respondenten aangegeven dat wanneer een cliënt bijvoorbeeld een vermogen in het buitenland heeft, zij de cliënt aanraden om zich in dat land te gaan informeren.³⁴¹

Respondent 1:

"Er wordt voornamelijk gekozen voor het Belgische recht. We hebben nu iemand in het kader van een testament en dan zeggen we eerder dat ze beter naar een Spaanse notaris kunnen gaan. Je kan die cliënten dan niet goed inlichten wat dat Spaans recht juist is."

Respondent 2:

"Er wordt meestal gekozen voor het recht van de gewone verblijfplaats. Als er bijvoorbeeld een Belg in Nederland gaat wonen en die komt hier advies vragen, dan stuur ik hem door naar een Nederlandse collega."

Respondent 3:

"Er wordt gekozen voor het Belgische recht. Ook als het een Fransman is, dan wijs ik erop dat we gekozen hebben voor het Belgische recht en ik vraag of ze het er mee eens zijn. Ik zou de aktes ook niet tekenen als er niet gekozen wordt voor het Belgische recht en dan zal ik zeggen dat hij/zij die zaken maar moet gaan regelen in eigen land."

³³⁹ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³⁴⁰ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³⁴¹ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

Respondent 4:

"Gezien ons notariaat in België gelegen is, zijn wij voornamelijk op de hoogte van de Belgische rechtsregels omtrent zorgvolmachten om deze reden zullen wij dan ook steeds kiezen voor het Belgisch recht. Indien de cliënt zijn vermogen voornamelijk in een ander land gelegen is, raden wij aan om in dat land ten raden te gaan."

139. Alle respondenten hebben in de diepte-interviews aangegeven dat zij geen pijnpunten ondervinden bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding. Verder worden er door de respondenten ook geen aandachtspunten of suggesties aangekaart bij de opstelling van het rechtskeuzebeding. Dit zorgt natuurlijk voor een grote beperking van dit onderzoek. Bijgevolg kan er uit de diepte-interviews niet worden afgeleid welke aanbevelingen de notariële praktijk voor ogen heeft omtrent het opstellen van een rechtskeuzebeding, zodat dit eventueel zou kunnen bijdragen aan de versteking van de grensoverschrijdende autonomie.³⁴²

Afdeling 3. Wijze waarop de zorgvolmacht wordt uitgeoefend

140. De wijze waarop de lasthebber zijn vertegenwoordigingsbevoegdheden dient uit te oefenen, wordt beheerst door het recht van de Staat waar hij dat doet, ongeacht welk recht op de zorgvolmacht van toepassing is.³⁴³ Wanneer een lasthebber op basis van een Belgische zorgvolmacht waarop het Belgisch recht van toepassing is, zijn bevoegdheden bij een Franse bank of voor een Franse notaris uitoefent, bepaalt het Franse recht op welke wijze de lasthebber zijn bevoegdheden dient uit te oefenen.³⁴⁴

141. Echter is het nog steeds een probleem dat het Haags Verdrag 2000 geen verdere toelichting geeft over wat er precies wordt verstaan onder 'het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan' en onder 'wijze waarop de bevoegdheden worden uitgeoefend'.³⁴⁵

LAGARDE stelt dat de wijze van uitoefening betrekking heeft op kleine uitvoeringskwesties in de strikte zin van het woord, zoals de toetsing van het bestaan en de omvang van de bevoegdheden volgens een plaatselijke procedure, de mededeling van de handeling waarom de bevoegdheden zijn toegekend of de procedure wanneer de volmacht wegens onbekwaamheid een machtiging vereist.³⁴⁶ Veel duidelijkheid bieden deze voorbeelden echter niet, waardoor het toekomt aan de rechtspraktijk om dit onderscheid zelf verder uit te werken.³⁴⁷

---

³⁴² Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³⁴³ Art. 15, derde lid Verdrag.

³⁴⁴ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 16.

³⁴⁵ F. DEREME, N. DIRADOURIAN en S. PFEIFF, "La protection extrajudiciaire des incapables majeurs dans les situations franco-Belges", *PPBI* 2020, afl. 4, 287.

³⁴⁶ P. LAGARDE, "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>, 75; T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechterlijke lastgeving in internationale context", *T. Fam.* 2020, afl. 10, 288.

³⁴⁷ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 17.

Als voorbeeld van de 'wijze waarop de bevoegdheden worden uitgeoefend' kan in België onder meer gedacht worden aan de verplichting van de lasthebber om de lastgever, zoveel mogelijk en in verhouding tot diens begripsvermogens, bij de uitoefening van zijn opdracht als lasthebber te betrekken.³⁴⁸ Een lasthebber moet dus steeds deze verplichting in acht nemen als hij zijn bevoegdheden uitoefent in België, ook als een ander recht op de zorgvolmacht van toepassing is.³⁴⁹

Afdeling 4. Erkenning en tenuitvoerlegging

142. Het Haags Verdrag 2000 voorziet ook specifieke regels voor wat betreft de erkenning en tenuitvoerlegging van de maatregelen van de Verdragsluitende Staten.³⁵⁰ De door de autoriteiten van een Verdragsluitende staat genomen maatregelen worden van rechtswege erkend in alle andere Verdragsluitende Staten.³⁵¹ Concreet betekent dit dat de erkenning in België geen problemen zou mogen opleveren als het toepasselijk recht, voorgeschreven in het Verdrag, is nageleefd.³⁵² Dit brengt met zich mee dat bovenstaande rechtskeuze (*supra*, nr. 132) enkel gewaarborgd is in Staten die partij zijn bij het Haags Verdrag 2000 en waar het Haags Verdrag 2000 reeds in werking is getreden. Een zorgvolmacht die in België is opgesteld wordt dus erkend door de volgende Europese landen: Oostenrijk, Frankrijk, Portugal, Duitsland, Cyprus, Tsjechië, Finland, Monaco, Zwitserland, Schotland, Estland en Letland.³⁵³

143. Het spreekt voor zich dat indien een land zoals bijvoorbeeld Spanje, geen partij is bij het Verdrag, niet overgaat tot de erkenning van de in België opgemaakte zorgvolmacht. Stel dat een persoon bijvoorbeeld een onroerend goed bezit in Spanje, dan kan die persoon bij onbekwaamheid voor het beheer van dit Spaans goed geen beroep kunnen doen op de Belgische zorgvolmacht. Dit omdat Spanje niet is toegetreden tot het Verdrag.³⁵⁴

144. De aanvaarding van de rechtskeuze in Staten die het Verdrag niet hebben geratificeerd, hangt af van het internationaal privaatrecht van de desbetreffende Staten.³⁵⁵ In landen die het Verdrag nog niet hebben geratificeerd, zullen de aangeduide vertegenwoordigers vaak een reeks formaliteiten moeten invullen of zelfs de machtiging van de buitenlandse rechter verkrijgen om de beoogde handelingen te kunnen stellen.³⁵⁶

---

³⁴⁸ Art. 490/2, § 1, derde lid oud BW.

³⁴⁹ W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 17.

³⁵⁰ T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 287.

³⁵¹ Art. 25 Verdrag

³⁵² T. KRUGER en S. PFEIFF, "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 290.

³⁵³ X, "Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71> (consultatie 22 maart 2021).

³⁵⁴ X, "Vermogensplanning. Buitenland: Belgische zorgvolmacht nu geldig?", https://ondernemingsdatabank.indicator.be/vermogensplanning/buitenland__belgische_zorgvolmacht_nu_geldig_VLVMVMAR_EU25010801/topArt (consultatie 7 december 2021).

³⁵⁵ Art. 15, derde lid Verdrag; T. WUYTS, "Een kritische doorlichting van (modellen inzake) zorgvolmachten" in G. VERSCHULDEN (ed.), *Rechtskroniek van het notariaat. Deel 37*, Herentals, Knops Publishing, 2020, 25.

³⁵⁶ T. STORME, "Kan ik mijn belgische zorgvolmacht gebruiken voor mijn franse vakantiewoning?", <https://www2.deloitte.com/be/en/blog/actualiteiten/2021/belgische-zorgvolmacht-gebruiken-voor-franse-vakantiewoning.html> (consultatie 2 oktober 2021).

HOOFDSTUK 3: MODELCLAUSULES EN DE ELI-CHECKLIST

145. Opdat er sprake kan zijn van een versterking van de grensoverschrijdende autonomie is het van belang om dieper in te gaan op de modelclausules van de zorgvolmacht die in de praktijk worden gehanteerd. *Ten eerste* wordt er nagegaan of de modellen van notariële akten voldoende rekening houden met de versterking van de grensoverschrijdende autonomie. *Ten tweede* wordt er onderzocht of de modellen van de zorgvolmacht al dan niet in overeenstemming zijn met de ELI-checklist.

Meer bepaald wordt er in dit hoofdstuk onderzocht of het Haags Verdrag 2000 in de notariële praktijk wel goed is geïmplementeerd zodat het de beoogde doelstellingen, namelijk de versterking van de autonomie van kwetsbare volwassenen in een internationale context, wel bereikt.

146. In dit hoofdstuk wordt dan ook de vijfde subonderzoeksvraag beantwoordt: *“In welke mate beantwoorden de modelclausules in de zorgvolmacht aan de ELI-checklist?”*

Bij de beoordeling van de modelclausule worden volgende criteria gehanteerd (*eigen vertaling*):

- a) *gegevens van de lastgever;*
- b) *gegevens van de lasthebber;*
- c) *een vermelding of de lastgever een huwelijkscontract had gesloten of in een contract met betrekking tot een relatie vergelijkbare effecten kan hebben als een huwelijk;*
- d) *gegevens van de advocaat;*
- e) *bijzonderheden betreffende de aan de gevolmachtigde(n) verleende bevoegdheden, en of de bevoegdheden onmiddellijk kunnen worden uitgeoefend of pas wanneer de lastgever niet meer in staat is om zijn eigen belangen te beschermen;*
- f) *of de bevoegdheden worden beperkt door het toepasselijke recht of uitdrukkelijk door de lastgever, hetzij met betrekking tot bepaalde eigendommen, of met betrekking tot bepaalde handelingen zoals de verkoop of hypotheek;*
- g) *of de advocaat, hetzij krachtens het toepasselijke recht, hetzij specifiek onder de lastgeving, specifieke taken hebben, bijvoorbeeld het raadplegen van bepaalde familieleden of een familieraad;*
- h) *of de lastgever een beschikking heeft gegeven voor wat betreft eigendom bij overlijden, de locatie van het origineel en of de advocaten gemachtigd kunnen zijn om er zicht op te krijgen;*
- i) *details van het recht dat standaard van toepassing is of specifiek door de lastgever is gekozen en het aanknopingspunt op grond waarvan de lastgever een dergelijk recht kan kiezen;*
- j) *vormvereisten krachtens het recht dat van toepassing is op de geldige totstandkoming van de lastgeving en de bevestiging van de naleving van dergelijke eisen;*
- k) *of de lastgever ook de rechtbanken wenst te kiezen van de Staat wiens recht is gekozen als het toepasselijke recht;*
- l) *gegevens over de persoon die toezicht houdt op de totstandkoming van de lastgeving*
- m) *de contactgegevens van de rechtbank of andere bevoegde autoriteit die de registratie en/of bevestiging van lastgeving zal behandelen;*
- n) *de voorgestelde locatie van de lastgeving en de omstandigheden waaronder de advocaten kunnen worden gemachtigd om er inzage in te krijgen en, indien nodig, de kopieën ontvangen; en*
- o) *alle andere informatie die de lastgever nuttig acht.*

Afdeling 1. Achtergrond ELI-checklist

147. Op 21 maart 2020 verscheen er op de website van de European Law Institute (hierna: ELI) het volgende: "*We are pleased to report that the final results of the ELI Protection of Adults in International Situations project were approved by the ELI Council on 20 February and ELI Membership on 21 March 2020*".³⁵⁷

Het ontbreken van uniforme regels van internationaal privaatrecht zorgt ervoor dat de doeltreffendheid van de bescherming, die aan volwassenen wordt geboden in grensoverschrijdende situaties, wordt ondermijnd. Alreeds in 2017 begon het ELI-project, onder leiding van Pietro Franzina en Richard Frimston, en werd in maart 2020 dus met succes goedgekeurd door het lidmaatschap van ELI.³⁵⁸

148. Het ELI-project geeft aan analyse van de bescherming van volwassenen in een internationale situatie. Het bevat voorstellen met betrekking tot de bescherming van volwassenen, evenals andere problemen omtrent de toepassing van het Haags Verdrag 2000.

Het project bevat volgende kwesties:

- de grondslagen en reikwijdte van de bevoegdheden van de Unie met betrekking tot de bescherming van volwassenen in internationale situaties;
- de strategieën die de Unie zou moeten volgen om de bescherming van volwassenen in de betrekkingen tussen de lidstaten te verbeteren; en
- verdere verbeteringen die de Unie kan bevorderen met betrekking tot het Haags Verdrag 2000
- een checklist om de ontwikkeling van lastgevingen binnen de werkingssfeer van het materiële recht van de lidstaten aan te moedigen.

149. De Draft Common Frame of Reference heeft echter aangetoond hoe moeilijk het is om in de Unie geschikte modelformulieren voor te stellen op het gebied van contractenrecht. De verschillende manieren waarop de lidstaten omgaan met de bescherming van volwassenen lopen dan ook sterk uiteen. Ze zijn ook onderhevig aan voortdurende aanpassingen, wijzigingen en verbeteringen. Net zoals de harmonisatie van materiële regels deze rijke culturele diversiteit niet zou respecteren, stuiten pogingen om een Uniebrede vorm van zorgvolmachten op te stellen op dezelfde kritiek en zorgen. Om deze redenen stelt het projectteam een vorm van checklist voor om de zorgvolmachten binnen de reikwijdte van het recht van de lidstaten te stimuleren.³⁵⁹

---

³⁵⁷ ELI, "New ELI Report on Protection of Adults in International Situations", https://www.europeanlawinstitute.eu/news-events/upcoming-events/events-sync/news/new-eli-report-on-protection-of-adults-in-international-situations/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=e714aa290b8b34dcb5bca2171acb7af4 (consultatie 28 april 2022).

³⁵⁸ *Ibid.*

³⁵⁹ P. FRANZINA en R. FRIMSTON (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf, 49.

Afdeling 2. Empirisch onderzoek

150. Uit de diepte-interviews is gebleken dat geen enkele respondent op de hoogte is van de ELI-checklist.³⁶⁰

Respondent 1:

"Neen, daar zijn wij niet mee bezig. Ik denk dat dat zelfs ook niet wordt gevraagd. Het enige wat ze zeggen is dat je een rechtskeuze kan doen omwille van die en die redenen, maar niet dat wij met een checklist rekening moeten houden."

Respondent 2:

"Neen, daar heb ik nog nooit van gehoord. Ik heb de indruk dat de cliënten hier er niet echt mee bezig zijn. Zij willen gewoon dat er voor hen wordt gezorgd als zij het zelf niet meer kunnen. De cliënten zijn niet zo bezig met een rechtskeuze. "

Respondent 3:

"Neen. Sommige notarissen hebben lange zorgvolmachten, sommige hebben korte zorgvolmachten. Iedereen bezorgt ons een wenslijstje en we steken het er maar allemaal bij. En dan krijg je van die aktes van 29 pagina's om er toch maar voor te zorgen dat je zo volledig mogelijk blijft. Ik heb zelf lange aktes. Als ik de checklist zou krijgen, dan zou ik ervoor zorgen dat het er zeker allemaal instaat en dan zal de akte weer wat langer worden."

Respondent 4:

"Neen"

151. Meerdere respondenten hebben wel aangegeven dat ze er zeker voor openstaan om met deze checklist rekening te houden. Het is dan ook maar een eenmalige aanpassing van de modelclausule.³⁶¹

³⁶⁰ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

³⁶¹ Informatie bekomen o.b.v. interviews afgenomen in het kader van het sociaal-wetenschappelijk onderzoek rond de zorgvolmacht in een internationale context (2022).

Afdeling 3. Inhoudsanalyse

152. Bij het analyseren van de verschillende modelclausules (zie bijlage) aan de hand van de ELI-checklist wordt er eerst een overzicht gegeven van de aandachtspunten van de ELI-checklist die voorkomen in de modellen. Erna wordt er weergegeven welke aandachtspunten van de ELI-checklist niet zijn opgenomen in de modellen van de zorgvolmacht.

153. In de modelclausule van WYLLEMAN kan *aandachtspunt (a)*, gegevens van de lastgever, en *aandachtspunt (b)*, gegevens van de lasthebber, van de ELI-checklist teruggevonden worden en wordt als volgt geformuleerd:

Mevrouw X, hierna genoemd "lastgever"
De heer Y, mevrouw Z, hierna genoemd "lasthebber"

Echter worden er geen verdere gegevens opgenomen zoals: geboortedatum-en plaats, burgerlijke staat, nationaliteit, rijksregisternummer.

In de modelclausule kan *aandachtspunt (e)*, bijzonderheden betreffende de verleende bevoegdheden aan de lasthebber(s) en of de bevoegdheden onmiddellijk kunnen worden uitgeoefend of pas op een later tijdstip, worden teruggevonden en wordt als volgt geformuleerd:

"De lastgever geeft hierbij de volmacht aan de lasthebbers om voor hem en in zijn naam alle mogelijke rechtshandelingen te stellen, daarmee ook bedoeld alle daden van beschikking van welke aard ook en alle proceshandelingen die zich zouden opdringen, en dit met betrekking tot alle aspecten van zijn volledig vermogen. In uitvoering van deze algemene en uitdrukkelijke lastgeving zullen de lasthebbers de bevoegdheid hebben om voor de lastgever en in zijn naam alle overeenkomsten, akten, notulen, processen-verbaal en andere welk danige documenten en stukken te doen opmaken of verlijden en te tekenen, alle vergaderingen bij te wonen en stemrechten uit te oefenen en in het algemeen al het nodige te doen wat zich opdringt. Dit alles zonder dat een onjuiste of onvolledige omschrijving van bevoegdheden aan de lasthebbers kan worden tegengeworpen vermits deze volmacht algemeen is en het niet de bedoeling is enige bevoegdheid te sluiten".

Ofwel: "De lastgeving heeft onmiddellijke werking".

Ofwel: "... Behoudens andersluitend akkoord tussen de partijen, zal deze lastgeving tussen hen evenwel eerst uitgevoerd worden nadat de lastgever zich bevindt in een toestand zoals opgenomen in het koninklijk besluit opgemaakt in uitvoering van artikel 492/5 van het BW.

Wat betreft de vormvereisten (*aandachtspunt j*) kan het volgende worden teruggevonden in de modelclausule:

Ofwel: "Zij verzoekt de ondergetekende notaris in aansluiting op de ondertekening van deze akte binnen de wettelijke termijn over te gaan tot de registratie van deze lastgeving in het daartoe bestemd Centraal Register".

Ofwel: "Zij vraagt uitdrukkelijk thans nog niet tot de registratie van deze lastgeving in het daartoe bestemd Centraal Register over te gaan..."

Voor wat betreft *aandachtspunt o*) verwijs ik naar de modellen in bijlage.

De aandachtspunten van de ELI-checklist die niet zijn opgenomen in de modelclausule van WYLLEMAN zijn de volgende:

- Aandachtspunt (c)
- Aandachtspunt (d)
- Aandachtspunt (f)
- Aandachtspunt (g)
- Aandachtspunt (h)
- Aandachtspunt (i)
- Aandachtspunt (k)
- Aandachtspunt (l)
- Aandachtspunt (m)
- Aandachtspunt (n)

154. In de modelclausule van BAEL kan *aandachtspunt (a)*, gegevens van de lastgever, en *aandachtspunt (b)*, gegevens van de lasthebber, van de ELI-checklist teruggevonden worden en wordt als volgt geformuleerd:

*De heer/Mevrouw ..., geboren te ... op ... (rijksregisternummer ...), wonende te ...
Hierna ook "partij enerzijds" of de "lastgever", "lastgeefster" of "lastgevers" genoemd.
Anderzijds:
De heer/Mevrouw ..., geboren te ... op ... (rijksregisternummer ...), wonende te ...
Hierna ook "partij anderzijds" of de "lasthebber" of "lasthebbers" genoemd.*

Echter worden er geen verdere gegevens opgenomen zoals: burgerlijke staat, nationaliteit.

In de modelclausule kan *aandachtspunt (e)*, bijzonderheden betreffende de verleende bevoegdheden aan de lasthebber(s) en of de bevoegdheden onmiddellijk kunnen worden uitgeoefend of pas op een later tijdstip, worden teruggevonden en wordt als volgt geformuleerd:

"De lasthebber verbindt/de lasthebbers verbinden zich ertoe naar best vermogen het beheer waar te nemen van het vermogen van de lastgever. De lastgever gelast de lasthebber/lasthebbers om voor en namens hem/haar alle rechtshandelingen te stellen.

De lastgever gelast de lasthebber/lasthebbers om voor en namens hem/haar onder meer volgende handelingen te stellen:...."

"Eerste mogelijkheid (onmiddellijke inwerkingtreding): de comparanten komen overeen dat deze overeenkomst onmiddellijk in werking treedt, zodat deze lastgeving vanaf heden geldt en de lasthebber/lasthebbers vanaf heden de hierna vermelde rechtshandelingen kan/kunnen stellen in naam en voor rekening van de lastgever, en vanaf heden het beheer kan/kunnen waarnemen van het vermogen van de lastgever."

"Tweede mogelijkheid (inwerkingtreding bij wilsonbekwaamheid): Deze overeenkomst treedt in werking van zodra de lastgever niet meer in staat is om zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn/haar belangen van vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen in de zin van artikel 488/1 van het Burgerlijk Wetboek of zich in staat van verkwisting bevindt zoals bedoeld in artikel 488/2 van het Burgerlijk Wetboek. Vanaf dat ogenblik pas kan de lasthebber/kunnen de lasthebbers de hierna vermelde rechtshandelingen stellen in naam en voor rekening van de lastgever en het beheer waarnemen van het vermogen van de lastgever.

Wat betreft de vormvereisten (*aandachtspunt j*) kan het volgende worden teruggevonden in de modelclausule:

Ofwel: "De lastgever verzoekt de ondergetekende notaris om deze overeenkomst van lastgeving ter registratie aan te bieden in het daartoe bestemde centraal register van lastgevingsovereenkomsten dat wordt bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, overeenkomstig artikel 490, tweede lid van het Burgerlijk Wetboek"

Ofwel: "... De lastgever heeft daarop uitdrukkelijk verklaard bij zijn standpunt te blijven dat hij niet wenst dat deze overeenkomst van lastgeving op dit ogenblik wordt aangeboden ter registratie in het vermelde centraal register. De lastgever heeft verklaard dat hij later eventueel de ondergetekende notaris zal verzoeken om deze overeenkomst van lastgeving ter registratie aan te bieden in het vermelde centraal register."

Voor wat betreft *aandachtspunt o*) verwijs ik naar de modellen in bijlage.

De aandachtspunten van de ELI-checklist die niet zijn opgenomen in de modelclausule van BAEL zijn de volgende:

- Aandachtspunt (c)
- Aandachtspunt (d)
- Aandachtspunt (f)
- Aandachtspunt (g)
- Aandachtspunt (h)
- Aandachtspunt (i)
- Aandachtspunt (k)
- Aandachtspunt (l)
- Aandachtspunt (m)
- Aandachtspunt (n)

155. In de modelclausule van PINTENS en DE BIE kan het *eerste aandachtspunt (a)*, gegevens van de lastgever, en *tweede aandachtspunt (b)*, gegevens van de lasthebber, van de ELI-checklist teruggevonden worden en wordt als volgt geformuleerd:

Mevrouw/De heer ....., geboren te ..... op ....., rijksregisternummer ....., echtgeno(o)t(e) van/weduwenaar/weduwe van de heer ....., wonende te ..... Hierna ook genoemd "lastgever".

Mevrouw/De heer ....., geboren te ..... op ....., rijksregisternummer ....., wonende te ....., .. Hierna ook genoemd "lasthebber(s)"

Echter worden er geen verdere gegevens opgenomen betreft: nationaliteit.

In de modelclausule kan *aandachtspunt (e)*, bijzonderheden betreffende de verleende bevoegdheden aan de lasthebber(s) en of de bevoegdheden onmiddellijk kunnen worden uitgeoefend of pas op een later tijdstip, worden teruggevonden en wordt als volgt geformuleerd:

E. BEVOEGDHEDEN BETREFFENDE DE PERSOON

"De lasthebber heeft de bevoegdheid om daden van vertegenwoordiging te stellen met betrekking tot de persoon van de lastgever zoals:

- de keuze van de verblijfplaats met inbegrip van de keuze voor een verblijf in een rusthuis, een verzorgingstehuis, of een rust-en verzorgingstehuis, voor zover een verblijf met thuishulp of een verblijf in een serviceflat niet mogelijk, alsook de latere wijziging van die keuze.*
- het betreden van de woningen van de lastgever en zelf te voorzien of door derden te laten voorzien in alle maatregelen van onderhoud of de bewaring van de woningen, inclusief de aanpassing van de woningen met het oog op een passende verzorging van de lastgever"*

-....

F. BEVOEGDHEDEN BETREFFENDE HET VERMOGEN

"De lasthebber heeft de bevoegdheid om het vermogen van de lastgever te beheren en onder meer de volgende daden van beheer en bestuur te stellen":

- bankverrichtingen*
- overdrachten en omzettingen*
- Verzekeringscontracten*

...

H. INWERKINGTREDING

"Optie 1 Uitgestelde inwerkingtreding: Deze lastgeving treedt in werking nadat is vastgesteld dat de lastgever omwille van zijn gezondheidstoestand fysiek en/of psychisch, tijdelijk dan wel voortdurend, niet meer in staat is zijn persoonlijke belangen te behartigen en/of zijn vermogen te beheren."

"Optie 2 Onmiddellijke inwerkingtreding: Hoewel de lastgeving tot doel heeft een buitengerechtelijke beschermingsmaatregel bij toepassing van artikel 489 en volgende van het Burgerlijk Wetboek te organiseren, treedt deze lastgeving vanaf heden in werking. Deze lastgeving sluit niet uit dat de lastgever zelf rechtshandelingen stelt."

In de modelclausule kan *aandachtspunt (f)* worden teruggevonden:

"In geen geval houdt de huidige lastgeving enig mandaat in voor de lasthebber om de persoonlijke rechtshandelingen ex artikel 497/2 van het Burgerlijk Wetboek te stellen"

Dit model omvat wel een rechtskeuzebeding (*aandachtspunt i*) en wordt als volgt geformuleerd:

"De lastgever verklaart in overeenstemming met artikel 35, § 2 van het Belgisch Wetboek Internationaal Privaatrecht juncto artikel 15, § 2 van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, rechtskeuze te doen voor het ..... recht, zijnde het recht van ..... (nationaliteit, verblijfplaats, ligging van zijn goederen) dat van toepassing zal zijn op de bescherming van zijn persoon en zijn gehele vermogen (of een deel van zijn vermogen afhankelijk van de ligging)."

Wat betreft de vormvereisten (*aandachtspunt j*) kan het volgende worden teruggevonden in de modelclausule:

"Deze lastgeving zal door ondergetekende notaris binnen vijftien dagen worden geregistreerd in het Centraal register van lastgevingsovereenkomsten."

Voor wat betreft *aandachtspunt o*) verwijs ik naar de modellen in bijlage.

De aandachtspunten van de ELI-checklist die niet zijn opgenomen in de modelclausule van PINTENS en DE BIE zijn de volgende:

- Aandachtspunt (c)
- Aandachtspunt (d)
- Aandachtspunt (g)
- Aandachtspunt (h)
- Aandachtspunt (k)
- Aandachtspunt (l)
- Aandachtspunt (m)
- Aandachtspunt (n)

156. De laatste modelclausule die wordt geanalyseerd is het model van een geïnterviewd notaris.

In de modelclausule kan het *eerste aandachtspunt (a)*, gegevens van de lastgever, en het *tweede aandachtspunt (b)*, gegevens van de lasthebber, van de ELI-checklist teruggevonden worden en wordt als volgt geformuleerd:

*"De heer/mevrouw voornaam en naam, hierna genoemd de lastgever.
De heer/mevrouw voornaam en naam, hierna genoemd de lasthebber."*

Echter worden er geen verdere gegevens opgenomen betreft: geboortedatum- en plaats, b, nationaliteit, rijksregisternummer.

In de modelakte kan *aandachtspunt (c)* worden teruggevonden:

"De echtgenoten verklaren gehuwd te zijn..."

In de modelclausule kan *aandachtspunt (e)*, bijzonderheden betreffende de verleende bevoegdheden aan de lasthebber(s) en of de bevoegdheden onmiddellijk kunnen worden uitgeoefend of pas op een later tijdstip, worden teruggevonden en wordt als volgt geformuleerd:

"De lasthebber verbindt zich naar best vermogen het beheer waar te nemen van de goederen van de lastgever. In het kader van de hem toevertrouwde opdracht mag de lasthebber volgende handelingen stellen":

*daden van beheer

- pensioenen en andere vergoedingen

- inning van kapitalen en inkomsten

- volmachten

-...

*daden van beschikking en/of beheer

- vervreemden

-aankopen

-...

"De lasthebber heeft de macht om alle mogelijke rechtshandelingen te stellen, daarmee ook bedoeld alle daden van beschikking van welke aard ook en alle proceshandelingen die zich zouden opdringen, en dit met betrekking tot alle aspecten van het volledig vermogen van de lastgever."

"Inwerkingtreding na vaststellen onbekwaamheid: Deze overeenkomst treedt slechts in werking en de lasthebber mag slechts optreden in naam en voor rekening van de lastgever nadat is komen vast te staan dat de lastgever omwille van zijn gezondheidstoestand niet meer in staat is zijn vermogen zelf te beheren."

"Onmiddellijke inwerkingtreding: Hoewel onderhavige lastgeving bedoeld is als buitengerechtelijke beschermingsmaatregel met name om te voorzien in het beheer van het vermogen van de lastgever wanneer hijzelf in de toekomst niet meer in staat zou zijn zijn belangen van vermogensrechtelijke aard zelfstandig waar te nemen, komen de comparanten overeen dat deze lastgeving vanaf heden mag aangewend worden en dat de lasthebber met ingang van heden het beheer mag waarnemen van het vermogen van de lastgever en in zijn naam en voor zijn rekening de hierna bepaalde rechtshandelingen mag verrichten.

Het model van geïnterviewd notaris bevat een rechtskeuzebeding (*aandachtspunt i*) en wordt als volgt geformuleerd:

"Het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen voorziet de mogelijkheid rechtskeuze te formuleren met betrekking tot het toepasselijk recht op het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van de vertegenwoordigingsbevoegdheden, meer bepaald:

- het recht van een Staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;*
- het recht van een Staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;*
- het recht van een Staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen.*

Voor zoveel als nodig bepaalt de lastgever dat de geldigheid en de uitwerking van onderhavige buitengerechtelijke volmacht beheerst door het Belgisch recht."

Wat betreft de vormvereisten (*aandachtspunt j*) kan het volgende worden teruggevonden in de modelclausule:

"Onderhavige overeenkomst van lastgeving zal, zoals de lastgever dit verzoekt, door ondergetekende notaris ter registratie worden aangeboden in het daartoe bestemde register dat bijgehouden wordt door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in overeenstemming met artikel 490, 2de lid van het Oud Burgerlijk Wetboek."

Voor wat betreft *aandachtspunt o*) verwijs ik naar de modellen in bijlage.

De aandachtspunten van de ELI-checklist die niet zijn opgenomen in de modelclausule van de notaris zijn de volgende:

- Aandachtspunt (d)
- Aandachtspunt (f)
- Aandachtspunt (g)
- Aandachtspunt (h)
- Aandachtspunt (k)
- Aandachtspunt (l)
- Aandachtspunt (m)
- Aandachtspunt (n)

HOOFDSTUK 4: TUSSENBSLUIT

157. Het Haags Verdrag 2000 is in België in werking getreden op 1 januari 2021. Zoals hierboven is uiteengezet (*supra*, nr. 25) treedt een zorgvolmacht in principe pas in werking op het ogenblik van de wilsonbekwaamheid van de lastgever. Echter kan de lastgever van dit principe afwijken en bepalen dat de zorgvolmacht al op het moment van haar ondertekening in werking treedt. De zorgvolmacht is vóór de wilsonbekwaamheid van de lastgever slechts een gemeenrechtelijke lastgeving. Pas na de wilsonbekwaamheid van de lastgever wordt ze gekwalificeerd als een beschermingsmaatregel. Voorgaande is belangrijk aangezien artikel 15 van het Haags Verdrag 2000, dat het toepasselijke recht aanwijst en de voorwaarden voor de rechtskeuze vastlegt, pas van toepassing is van zodra de lastgever wilsonbekwaam is.

158. Wat betreft het toepasselijk recht moet er *ten eerste* een onderscheid gemaakt worden voor de Belgische zorgvolmachten ondertekend vóór 1 januari 2021 en de Belgische zorgvolmachten na 1 januari 2021. *Ten tweede* moet er een onderscheid worden gemaakt of de zorgvolmacht wordt opgemaakt vóór of na het wilsonbekwaam worden van de volwassene. Het toepasselijk recht kan vanuit Belgisch oogpunt schematisch worden weergegeven als volgt³⁶²:

	Voor de wilsonbekwaamdheid = gemeenrechtelijke lastgeving	Na de wilsonbekwaamdheid = beschermingsmaatregel
Belgische zorgvolmacht ondertekend vóór 1 januari 2021	Gekozen recht of recht van de gewone verblijfplaats van de lasthebber (Rome I)	Recht van de gewone verblijfplaats van de lastgever of nationaliteit van de lastgever of Belgisch recht (Cascade WIPR)
Belgische zorgvolmacht ondertekend na 1 januari 2021	Gekozen recht of recht van de gewone verblijfplaats van de lasthebber (Rome I)	Gekozen recht of recht van de gewone verblijfplaats van de lastgever (Haags Verdrag 2000)

159. Bovenstaand schema laat zien dat er al heel wat mogelijkheden voorzien zijn voor het Belgische recht opdat de grensoverschrijdende autonomie zou kunnen worden versterkt. Echter zijn er nog steeds enkele onduidelijkheden. Deze worden hierna weergegeven.

Een eerste beperking gaat over de kwalificatievraag die rijst vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000. De vraag rijst of er een rechtskeuze mogelijk is vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000 in de Belgische rechtsorde. Terzake bestaan er twee strekkingen in de rechtsleer die afhankelijk zijn van de kwalificatie van de maatregel (*supra*, nr. 119 en 121). Dit kwalificatieprobleem kan tot gevolg hebben dat zorgvolmachten opgemaakt vóór 1 januari 2021 geen uitwerking kunnen krijgen in het buitenland. Zij zullen dan terugvallen op de oude regels van het

³⁶² W. BODVIN en J. WOLTERS, "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 19.

Belgische WIPR of op IPR-regels van een ander land. Dit leidt natuurlijk tot rechtsonzekerheid. Uit de diepte-interviews is gebleken dat het aantal gedane rechtskeuzes vóór 1 januari 2021 vrij beperkt is (*supra*, nr. 126). Voor mijn eigen mening verwijs ik naar *supra*, nr. 122 en 127.

Een tweede beperking houdt in dat het Haags Verdrag 2000 slechts voor dertien landen van kracht is (*supra*, nr. 68). Hieronder zal schematisch worden weergegeven wat de gevolgen zijn voor Haagse lidstaten en niet-Haagse lidstaten.

Staten die het Haags Verdrag 2000 <i>wel</i> hebben geratificeerd	Staten die het Haags Verdrag 2000 <i>niet</i> hebben geratificeerd
De genomen maatregelen worden van rechtswege erkend in alle andere Verdragsluitende Staten. Er is echter nog steeds enige voorzichtigheid geboden met betrekking tot de hierboven geschetste controversen over de kwalificatie van lastgeving als beschermingsmaatregel, dan wel als contract.	De erkenning in Staten, die geen partij zijn bij het Haags Verdrag 2000, van een in België opgestelde lastgeving hangt af van de regels van het internationaal privaatrecht van die Staten.

Er kan dus worden gesteld dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 ook maar voldaan zijn enkel voor de lidstaten die partij zijn bij het Haags Verdrag 2000. Dit zorgt voor een grote rechtsonzekerheid. Stel dat een persoon bijvoorbeeld een onroerend goed bezit in Spanje, dan kan die persoon bij onbekwaamheid voor het beheer van dit Spaans goed geen beroep doen op de Belgische zorgvolmacht. Dit omdat Spanje niet is toegetreden tot het Verdrag.

Eén respondent gaf in het diepte-interview aan dat dit toch wel bewonderingswaardig is. Het zou het Belgische recht goed doen, moest ook Spanje toetreden tot het Verdrag. Spanje is namelijk één van de belangrijkste buurlanden waarnaar een beschermde volwassene toe verhuist of waar de beschermde volwassene een onroerend goed bezit.

Een derde beperking kadert zich binnen de rechtskeuze die er wordt gemaakt. Voor een verdere toelichting verwijs ik naar *supra*, nr. 133.

- *Ten eerste* kan er in de zorgvolmacht enkel geregeld worden dat het Belgische recht van toepassing is. Wanneer een Belg onroerende goederen heeft in Frankrijk kan er in de zorgvolmacht wel gekozen worden voor het Franse recht (ook wel *dépeçage* genoemd). De *dépeçage* is bedoeld om de erkenning en uitvoering van de zorgvolmacht te vergemakkelijken in het land waar de betrokken goederen zich bevinden.
- *Ten tweede* kan de lastgever geen rechtskeuze doen voor het recht van zijn huidige gewone verblijfplaats.
- *Ten derde* kan de lastgever geen rechtskeuze maken voor het recht van een toekomstige gewone verblijfplaats, bijvoorbeeld bij een geplande verhuis, of voor het recht van de gewone verblijfplaats van een familielid.

160. In het derde deel is er nagegaan of de modellen van de notariële praktijk voldoende rekening houden met de versterking van de grensoverschrijdende autonomie. De vaststellingen hieromtrent worden in de conclusie van deze masterscriptie behandeld.

	Aandachtspunten ELI-checklist opgenomen in de zorgvolmacht	Aandachtspunten ELI-checklist niet opgenomen in de zorgvolmacht
Modelclausule Wylleman (2014)	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (a) - Aandachtspunt (b) - Aandachtspunt (e) - Aandachtspunt (j) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (c) - Aandachtspunt (d) - Aandachtspunt (f) - Aandachtspunt (g) - Aandachtspunt (h) - Aandachtspunt (i) - Aandachtspunt (k) - Aandachtspunt (l) - Aandachtspunt (m) - Aandachtspunt (n)
Modelclausule Bael (2018)	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (a) - Aandachtspunt (b) - Aandachtspunt (e) - Aandachtspunt (j) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (c) - Aandachtspunt (d) - Aandachtspunt (f) - Aandachtspunt (g) - Aandachtspunt (h) - Aandachtspunt (i) - Aandachtspunt (k) - Aandachtspunt (l) - Aandachtspunt (m) - Aandachtspunt (n)
Modelclausule Pintens en De Bie (2020)	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (a) - Aandachtspunt (b) - Aandachtspunt (e) - Aandachtspunt (f) - Aandachtspunt (i) - Aandachtspunt (j) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (c) - Aandachtspunt (d) - Aandachtspunt (g) - Aandachtspunt (h) - Aandachtspunt (k) - Aandachtspunt (l) - Aandachtspunt (m) - Aandachtspunt (n)
Modelclausule geïnterviewd notaris (2022)	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (a) - Aandachtspunt (b) - Aandachtspunt (c) - Aandachtspunt (e) - Aandachtspunt (i) - Aandachtspunt (j) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt (d) - Aandachtspunt (f) - Aandachtspunt (g) - Aandachtspunt (h) - Aandachtspunt (k) - Aandachtspunt (l) - Aandachtspunt (m) - Aandachtspunt (n)

CONCLUSIE

161. De centrale onderzoeksvraag van deze scriptie luidt: "*Hoe zou de implementatie van het Haags Verdrag 2000 in België verbeterd kunnen worden in het licht van de versterking van de autonomie van kwetsbare volwassenen in een internationale context?*". Het antwoord op deze centrale onderzoeksvraag strekt zich uit in 3 dimensies.

162. Een *eerste dimensie* gaat over een evaluatie van het Haags Verdrag 2000 en de implementatie in het Belgische recht. Het toepasselijk recht kan vanuit Belgisch oogpunt schematisch worden weergegeven als volgt (*supra*, nr. 158). Uit het schema kan er geconcludeerd worden dat er heel wat mogelijkheden voorzien zijn voor het Belgische recht opdat de grensoverschrijdende autonomie zou kunnen worden versterkt. Echter zijn er nog steeds enkele onduidelijkheden.

Een eerste beperking gaat over de vraag of er al dan niet een mogelijkheid bestaat om rechtskeuze te doen vóór de inwerkingtreding van het Haags Verdrag 2000. In de rechtsleer bestaan hierover twee strekkingen naargelang de kwalificatie van de maatregel (*supra*, nr. 119 en 121). Uit het diepte-interview is gebleken dat het aantal gedane rechtskeuzes vóór 1 januari 2021 vrij beperkt is (*supra*, nr. 126). Mijns inziens is het belangrijk dat de rechtskeuzes gemaakt vóór 1 januari 2021 geldig moeten voortbestaan, op voorwaarde dat er gekozen wordt voor het recht van een Verdragsluitende Staat. De keuzes gemaakt door de cliënt dienen steeds gerespecteerd te worden. Bijgevolg zou het dan ook niet logisch zijn om de rechtskeuze die zij hebben gemaakt niet te respecteren wanneer de wetgeving op dit vlak een evolutie heeft doorgemaakt. Indien de lastgever inmiddels onbekwaam is, is het naar mijn mening niet meer mogelijk om deze rechtskeuze te laten voortbestaan. Uit het onderzoek blijkt dan ook dat er op dit vlak behoefte is aan enige duidelijkheid omtrent de kwalificatie van de maatregel. Het kwalificatieprobleem kan tot gevolg hebben dat zorgvolmachten opgemaakt vóór 1 januari 2021 geen uitwerking kunnen krijgen in het buitenland. Zij zullen dan terugvallen op de oude regels van het Belgische WIPR of op IPR-regels van een ander land. Dit leidt natuurlijk tot rechtsonzekerheid. In afwachting van deze duidelijkheid is het aan te bevelen aan de notarissen om de cliënten een nieuwe rechtskeuze te laten doen. Hierdoor hebben zij rechtszekerheid dat hun Belgische zorgvolmacht in het buitenland kan worden uitgevoerd.

Een tweede beperking houdt in dat slechts dertien lidstaten partij zijn bij het Haags Verdrag 2000 (*supra*, nr. 68). Dit heeft tot gevolg dat enkel de Staten die lid zijn van het Haags Verdrag 2000 de genomen maatregelen van rechtswege gaan erkennen. Het effect van het Haags Verdrag 2000 hangt dus af van het aantal lidstaten. Dit zorgt voor een grote rechtsonzekerheid. Stel dat een persoon bijvoorbeeld een onroerend goed bezit in Spanje, dan kan die persoon bij onbekwaamheid voor het beheer van dit Spaans goed geen beroep doen op de Belgische zorgvolmacht. De Belgische zorgvolmacht zal naar Spaans recht dan als een gemeenrechtelijke lastgeving worden beschouwd, die na een onbekwaamheid niet meer geldig wordt beschouwd. Dit is natuurlijk niet wat de cliënten voor ogen hebben.

Er werden al verschillende redenen aangevoerd om het beperkte aantal ratificaties te verklaren (*supra*, nr. 68). Mijns inziens is de oorzaak van het beperkt aantal ratificaties van het Haags Verdrag 2000 gelegen in het feit dat veel lidstaten de zorgvolmacht niet kennen in hun eigen rechtstelsel. Hierdoor zijn zij dan ook terughoudend met het ratificeren van het Haags Verdrag 2000, omdat zij eerst hun eigen interne recht willen aanpassen. Ik onderbouw mijn mening met het volgende voorbeeld: stel nu dat Portugal in hun interne recht geen zorgvolmacht kent en zij wel het Haags Verdrag 2000 hebben geratificeerd. Volgens het Haags Verdrag 2000 kan de Belgische zorgvolmacht dan worden uitgevoerd in Portugal. Echter kent Portugal de zorgvolmacht dus niet, bijgevolg zullen zij tegen de cliënten zeggen dat ze naar de rechtbank zullen moeten gaan en er een bewindvoerder zal worden aangesteld. Dit is natuurlijk niet wat de cliënten voor ogen hebben, zij willen dat hun Belgische zorgvolmacht ook kan worden gebruikt in het buitenland.

In de diepte-interviews is er aan de notarissen gevraagd waarom zij denken dat er zo veel EU-landen het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd. De respondenten hebben hier elk hun eigen mening over (*supra*, nr. 70). Bijkomend is uit de diepte-interviews gebleken dat alle respondenten de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 wel een vooruitgang vinden. Één van de respondenten geeft aan dat de cliënt voortaan de mogelijkheid heeft om het toepasselijke recht te kiezen, zolang ze een bepaalde band heeft met de Staat. Een andere respondent geeft ook nog aan dat het zeker een goede zaak is voor buitenlanders die in België wonen en de zorgvolmacht kunnen laten opmaken volgens het Belgische recht. Deze cliënten willen eigenlijk niet worden geconfronteerd met wetgeving uit hun moederland of vaderland, waar zij misschien nog heel weinig binding mee hebben. Voor de cliënten die geholpen zijn, is het volgens de respondenten een goede zaak.

Uit dit onderzoek valt dan ook aan te bevelen dat het HcCH, dan wel de Europese Commissie, de Staten nog meer moet aanmoedigen om het Haags Verdrag 2000 te ratificeren. Zeker Spanje is voor het Belgische recht een grote lacune. Ook de Verdragsluitende Staten zouden andere Staten het belang van het Haags Verdrag 2000 moeten laten inzien. Uiteindelijk brengt de ratificatie van het Haags Verdrag 2000 niet heel veel veranderingen voor de notariële praktijk. Het is enkel een extra clause die moet worden opgenomen in de zorgvolmacht. In het diepte-interview gaf een respondent terecht aan dat het aan te bevelen is om het Haags Verdrag 2000 om te zetten in een Europese Verordening, waardoor er zich geen nationale ratificaties opdringen.

Een laatste beperking gaat over het maken van de rechtskeuze. In de rechtsleer wordt er terecht opgemerkt dat hieromtrent nog enkele beperkingen zijn. Zo kan er in de zorgvolmacht enkel geregeld worden dat het Belgische recht van toepassing is. Verder kan de lastgever geen rechtskeuze doen voor het recht van zijn huidige gewone verblijfplaats. Tot slot kan de lastgever geen rechtskeuze maken voor het recht van een toekomstige gewone verblijfplaats.

163. Een *tweede dimensie* gaat over de analyse van de modelclausules van de zorgvolmachten aan de hand van de ELI-checklist. Uit de analyse van de modellen kan *enerzijds* geconcludeerd worden dat er heel wat voorschriften van de ELI-checklist niet worden opgenomen in de modellen van de zorgvolmacht. Hieruit blijkt duidelijk dat de notarissen in de praktijk niet voldoende rekening houden met ELI-checklist. Uit de diepte-interviews is immers ook gebleken dat geen enkele respondent op de hoogte is van deze checklist (*supra*, nr. 150). Het valt dan ook aan te bevelen dat ELI de notariële praktijk meer bewust maakt van deze checklist, aangezien deze checklist toch wel een goede basis is voor de opmaak van de modelclausule. Doch kan het worden aanbevolen dat ELI zelf aanpassingen doorvoert opdat de ELI-checklist beter zou kunnen toegepast worden in België. Doordat ELI het rechtskeuzebeding heeft opgenomen in de checklist is deze checklist, naar mijn mening, wel een positief instrument om de grensoverschrijdende autonomie te versterken. *Anderzijds* kan er geconcludeerd worden dat van de vier geanalyseerde modelclausules er twee modellen zijn die het rechtskeuzebeding opnemen en twee modellen die het rechtskeuzebeding niet opnemen in de zorgvolmacht. Uit het onderzoek blijkt dat de meest recente modellen (2020 en 2022) voldoende rekening houden met de versterking van de grensoverschrijdende autonomie doordat zij het rechtskeuzebeding opnemen in de zorgvolmacht. Beide modellen voorzien ook telkens de drie mogelijkheden van rechtskeuze (zijnde de nationaliteit, verblijfplaats, ligging van goederen). Hieruit volgt dus dat de ELI-checklist zeker een bijdrage levert aan de versterking van de autonomie, daar zij van mening zijn dat het rechtskeuzebeding steeds zou moeten worden opgenomen in de modelclausule. Er is in de notariële praktijk dus al meer nagedacht over de versterking van de grensoverschrijdende autonomie.

164. Een *derde dimensie* gaat over de meningen van de notarissen in de praktijk omtrent het rechtskeuzebeding. Een *eerste aandachtspunt* dat uit de diepte-interviews naar voren is gekomen is dat niet alle notarissen het rechtskeuzebeding standaard opnemen in de zorgvolmacht (*supra*, nr. 136). Een respondent heeft aangegeven dat dit toch wel afhangt van dossier tot dossier. Voor cliënten met een ouderdom is het minder relevant, daar zij waarschijnlijk in een rusthuis terecht komen en er niet meer buitengeraken. Het valt echter aan te bevelen om steeds het rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht op te nemen. Zo hebben de cliënten, die zouden beslissen om naar het buitenland te verhuizen, voldoende zekerheid dat hun Belgische zorgvolmacht kan worden gebruikt in het buitenland. Het rechtskeuzebeding zal ook zorgen voor een versterking van de grensoverschrijdende autonomie. Een *tweede aandachtspunt* dat uit de diepte-interviews naar voren is gekomen is dat er standaard wordt gekozen voor het Belgische recht (*supra*, nr. 138). Bovendien hebben alle respondenten aangegeven dat wanneer een cliënt bijvoorbeeld een vermogen in het buitenland heeft, zij de cliënt aanraden om zich in dat land te gaan informeren (*supra*, nr. 138). Wat betreft het rechtskeuzebeding moeten de notarissen steeds oplettend zijn wanneer er een rechtskeuze wordt gedaan voor een ander recht dan het Belgische recht. De zorgvolmacht loopt het risico om ongeldig te zijn wanneer het recht van een land gekozen wordt dat niet voorziet in een dergelijke rechtsfiguur. Mijn mening omtrent het rechtskeuzebeding kan teruggevonden worden hierboven (*supra*, nr. 137).

BIBLIOGRAFIE

Wetgeving

Internationaal

Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS* 22 december 2020, 91041.

Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in België van 13 december 2006, <https://www.vaph.be/sites/default/files/documents/vn-conventie/vn-conventie.pdf>.

Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I)

Recommendation (99)4 on principles concerning the legal protection of incapable adults.

Recommendation (2009)11 concerning continuing powers of attorney and advance directives for incapacity.

België

Burgerlijk Wetboek 21 maart 1804, *BS* 3 september 1807.

Gerechtelijk Wetboek 10 oktober 1967, *BS* 31 oktober 1967, 11.360.

Wet 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, *BS* 26 september 2002, 43179.

Wet 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, *BS* 14 juni 2013, 38132.

Wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *BS* 31 december 2018, 106560.

Wet 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van `s-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, *BS* 22 maart 2019, 2019040797.

Wet 20 december 2020 houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, *BS* 24 december 2020, 93772.

MvT, *Parl.St.* Kamer, nr. 53-1009/001.

MvT, *Parl. St.* Kamer 2017-18, nr.54-3303/001.

Parl. St. Kamer 2010-11, nr. 1009/001.

Parl. St. Kamer 2018-19, nr. 54-3303/008.

Verslag namens de Commissie voor de Justitie, *Parl St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1009/010, 36.

Rechtspraak

België

HvJ 23 april 2009, C-533/07, ECLI:EU:C:2009:257, (*Falco Privatstiftung / Weller-Lindehorst*), randnr. 29.

GwH 17 mei 2018, *RW* 2017-18, 1720

Cass. 2 april 1976, *Arr. Cass.* 1976, 389, *Pas.* 1976, I, 852.

Antwerpen 11 april 2002, *RW* 2004-05, 438.

Vred. Tubize 7 februari 2019, *T.Vred.* 2019, 254.

Vred. Antwerpen 31 mei 2018, *T.Vred.* 2019, 258.

Rechtsleer

Boeken

CASTELEIN, C. en DIERYNCK, J., *Vermogensplanning voor en door beschermde personen. De nieuwe regeling na de wet van 17 maart 2013*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 7-164.

DE PAGE, H. en DEKKERS, R., *Traité élémentaire de droit civile belge*, V, Brussel, Bruylant, 1962, 707 p.

D'ESPALLIER A., SOTTIAUX, S. en WOUTERS, J., *De doorwerking van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 141 p.

FRIMSTON, R. (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 897 p.

KESTEMONT, L., SCHOUKENS, P., HENDRICKX, K. en TERRY, E. (red.), *Rechtswetenschappelijk schrijven*, Acco, Leuven, 2017, 144 p.

ROTHIER, K., *Bewind over meerderjarige onbekwamen: Handleiding voor de familiebewindvoerder*, Brugge, Die Keure, 2014, 214 p.

SAGAERT, V., TILLEMANN, B. en VERBEKE, A.L., *Vermogensrecht in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 506 p.

SWENNEN, F., *Het personen- en familierecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 626 p.

VAN DEN BROECK, A., *Vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen via lastgeving*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 370 p.

VAN HALTEREN, T., *La protection des personnes majeures vulnérables et mineures. Redéfinition du concept de capacité juridique au regard de celui du discernement*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2018, 527.

VERBEKE, A.L. en TILLEMANN, B. (ed.), *Bijzondere overeenkomsten in kort bestek*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 324 p.

VERSCHELDEN, G., *Handboek Belgisch Personen-, familie- en relatievermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2021, 1144 p.

WUYTS, T., *Bewind en zorgvolmachten anno 2019: De regelingen inzake onbekwaamheid en voorzorg na de wet van 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie en de wet van 10 maart 2019 tot tenuitvoerlegging van het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen*, Mechelen, Kluwer, 2019, 697 p.

Tijdschriften

BODVIN, W. en WOLTERS, J., "De inwerkingtreding van het Verdrag van Den Haag over de internationale bescherming van volwassenen: wat verandert er voor zorgvolmachten?", *VIP* 2021, nr. 2, 13-26.

DE BIE, D. en GOOSSENS, L., "Een update inzake de 'zorgvolmacht': overzicht van de laatste wijzigingen in het internationaal privaatrecht en het Belgische interne recht", *VIP* 2019, 31-42.

DE FEYER, L. en DE NOLF, E., "Enkele praktische aandachtspunten bij de redactie van een zorgvolmacht, in het bijzonder in relatie met een Belgische bancaire instelling", *VIP* 2017, nr. 3, 4-11.

DEGUEL, F., "La loi du 17 mars 2013 réformant les régimes d'incapacité et instaurant un nouveau statut de protection conforme à la dignité humaine: vers une simplification?", *TBBR* 2013, 290-316.

DE NOLF, E., en EVERTS, E., "De nieuwe regeling inzake onbekwaamheid: kunnen meerderjarige wilsonbekwamen een huwelijkscontract aangaan, schenken en testeren?", *Not.Fisc.M.* 2014, alf. 7, 154-175.

DE WULF, C. "De nieuwe wettelijke regeling inzake beschermde personen. De wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus", *T.Not.* 2013, 255- 326.

DE WULF C., "Het oude en het nieuwe recht in verband met de bruikbaarheid van volmachten wanneer de lastgever feitelijk wilsonbekwaam is geworden", *T.Not.* 2015, afl. 2, 81-109.

DEREME, F., DIRADOURIAN, N. en PFEIFF, S., "La protection extrajudiciaire des incapables majeurs dans les situations franco-Belges", *PPBI* 2020, afl. 4, 281-289.

GEELHAND DE MERXEM, N., "De beschermde personen en de successieplanning: wat biedt de nieuwe wet?", *TEP* 2014, 16 p.

KRUGER, T. en PFEIFF S., "De buitengerechtelijke lastgeving in internationale context", *T.Fam.* 2020, 280-292.

MOSELMANS, S. en VAN THIENEN A., "Bescherming en bewind voor meerderjarigen. Commentaar bij de wet van 17 maart 2013", *T.Fam.* 2014, 60-96.

DE NOLF, E., "De volmacht in het kader van de buitengerechtelijke bescherming van onbekwamen: welke mogelijkheden biedt de nieuwe wet inzake successieplanning?", *Nieuwsbrief Notariaat* 2014, afl. 18, 1-8.

NOLF, J., "Buitengerechtelijke bescherming: uw betere bescherming", *VIP* 2016, 31-33.

PINTENS, W. en DE BIE, D., "Een model van lastgeving voor de buitengerechtelijke bescherming van wilsonbekwamen", *T.Not.* 2020, 353-378.

SWENNEN, F., "De meerderjarige beschermde personen (deel I)", *RW* 2013-14, 563-576.

VAN DEN BROECK, A., "De buitengerechtelijke vermogensbescherming van kwetsbare meerderjarigen in rechtsvergelijkend perspectief", *TEP* 2014, 74-99.

VANDERHULST, V., "De meerderjarige beschermde persoon als erfgerechtigde: notariële aandachtspunten bij de uitoefening van het keuzerecht", *Not.Fisc.M.* 2014, afl. 8, 182-202.

VAN MOERKERCKE, A., "De zorgvolmacht: hoe gedetailleerd moet dat zijn?", *VIP* 2019, 14-19.

Verzamelwerken

BAEL, J., "De buitengerechterlijke bescherming: een overzicht met aandacht voor een aantal discussiepunten in de rechtsleer en met een voorstel van een aantal modellen" in BAEL, J. (ed.), *Rechtskroniek voor het Notariaat. Deel 28*, Brugge, die Keure, 2016, nr. 96, 185-299.

CLAEYS I. en TANGHE, T., "Hoofdstuk 4. Geldigheids(gebreken)" in *Algemeen contractenrecht*, Mortsel, Intersentia, 2021, 908 p.

KEENE, A., "Fundamental Definitions" in FRIMSTON, R. (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 897 p.

KEENE, A., "Hague 35, Overview and measures of protection" in FRIMSTON, R. (ed.), *International protection of adults*, Oxford University Press, Oxford, 2015, 897 p.

MOSELMANS, S. en VAN THIENEN, A., "Bescherming en bewind voor meerderjarigen in het licht van de wet van 17 maart 2013" in *Actualia familierecht 2014-15*, Brugge, die Keure, 2015, 174 p.

PAULUS, C., "Enkele facetten van lastgeving" in HERBOTS, J.H. (ed.), *Bijzondere overeenkomsten. Actuele problemen*, Antwerpen, Kluwer, 1980, 534 p.

PINTENS, W., "A new Recommendation of the Council of Europe on Continuing Powers of Attorney for Incapacity" in BÜCHLER, A. en MÜLLER-CHEN, M. (ed.), *Festschrift für Ingeborg Schwenger zum 60. Geburtstag*, Bern, Stämpfli Verlag, 2011, 1920.

VERSTRAETE, J., "Krijtlijnen voor de zorgvolmacht" in DE WULF, C. (ed.), *Liber Amicorum Aloïs Van den Bossche*, Brugge, die Keure, 2019, 163-194.

WUYTS, T., "Opent de nieuwe wet over het bewind nieuwe mogelijkheden inzake familiaal vermogensbeheer?" in DECLERCK, C. en PINTENS, W. (ed.), *Patrimonium 2014*, die Keure, 2014, 263-311.

WUYTS, T., "Een kritische doorlichting van (modellen inzake) zorgvolmachten", in VERSCHULDEN, G., *Rechtskroniek van het Notariaat. Deel 37*, Herentals, Knops Publishing, 2020, 91-131.

WUYTS, T., "Recente ontwikkelingen inzake bewindvoering en zorgvolmachten", in BOONE, I. (ed.), *Personen-en familierecht*, Brugge, die Keure, 2020, 45-79.

WUYTS, T., "Hoofdstuk 1. Zorgvolmacht" in WUYTS, T. en ROTTIER, K. (ed.), *Handboek bescherming wilsonbekwamen: zorgvolmachten en bewind na de wet van 21 december 2018*, Mechelen, Kluwer, 2020, 597 p.

WYLLEMAN, A., "Buitengerechtelijke bescherming" in SENAËVE, P., SWENNEN, F. en VERSCHELDEN, G (ed.), *Meerderjarige beschermde personen*, Brugge, die Keure, 2014, 536 p.

Varia

Internationaal

FRANZINA P. en R. FRIMSTON, R. (ed.), "Report of the European Law Institute: The Protection of Adults in International Situations", 2020, http://www.europeanlawinstitute.eu/fileadmin/user_upload/p_eli/Publications/ELI_Protection_of_Adults_in_International_Situations.pdf.

LAGARDE, P., "Toelichtend verslag van het Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen", <https://assets.hcch.net/docs/a5bd7a64-cbe6-4736-b00a-a9dcea4dc8bb.pdf>.

LORTIE P. en GROFF, M., *The Hague Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults*, 2012 <https://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201212/20121219ATT58310/20121219ATT58310EN.pdf>.

ROLLAND S. en KEENE, A., *Interpreting the 2000 Hague Convention on the International Protection of Adults Consistently with the 2007 UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities*, 2021.

Hcch, *Joint Conference on the Cross-border Protection of Vulnerable Adults*, 2018, <https://assets.hcch.net/docs/88f10f24-81ad-42ac-842c-315025679d40.pdf>.

Hcch, "Draft practical handbook on the operation of the 2000 protection of adults convention", <https://assets.hcch.net/docs/69fd2ea8-a72f-45c5-96af-e942d49232d2.pdf>.

Hcch, "Protection of adults section", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/adults/>.

UN, "Convention on the rights of persons with disabilities", <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> (consultatie 9 mei 2022).

ELI, "New ELI Report on Protection of Adults in International Situations", https://www.europeanlawinstitute.eu/news-events/upcoming-events/events-sync/news/new-eli-report-on-protection-of-adults-in-international-situations/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=e714aa290b8b34dcb5bca2171acb7af4 (consultatie 28 april 2022).

X, "Convention of 13 January 2000 on the International Protection of Adults", <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71> (consultatie 22 maart 2022).

Note from the General Secretariat of the Council to Permanent Representatives Committee/Council with Draft Council Conclusions on the Protection of Vulnerable Adults across the European Union, 2021, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8636-2021-INIT/en/pdf>.

België

BEAZAR, B, "De zorgvolmacht: een internationale update in 2021", www.sherpalaw.be/nieuws/de-zorgvolmacht-een-internationale-update-in-2021 (consultatie 15 maart 2021).

STORME, T., "Kan ik mijn belgische zorgvolmacht gebruiken voor mijn franse vakantiewoning?", <https://www2.deloitte.com/be/en/blog/actualiteiten/2021/belgische-zorgvolmacht-gebruiken-voor-franse-vakantiewoning.html> (consultatie 2 oktober 2021).

VERSCHEUREN, S., "Steeds meer Belgen laten een zorgvolmacht opmaken. Daarmee duidt u iemand aan die uw zaken beheert op de dag dat u daar niet meer toe in staat bent", *De Tijd*, 1 augustus 2019.

X, "Vermogensplanning. Buitenland: Belgische zorgvolmacht nu geldig?", https://ondernemingsdatabank.indicator.be/vermogensplanning/buitenland__belgische_zorgvolmacht_nu_geldig_/VLVMVMAR_EU25010801/topArt (consultatie 7 december 2021).

X, "Recordaantal zorgvolmachten geregistreerd in 2020", www.vlaamse-ouderenraad.be/actualiteit/welzijn-zorg/recordaantal-zorgvolmachten-geregistreerd-2020 (consultatie 15 maart 2021).

BIJLAGEN

1) MODELCLAUSULE ZORGVOLMACHT GEÏNTERVIEWD NOTARIS

D DO_Nummer- DO_Subnummer- DO_Beheerder_Initiale n	R. //	//
AKTE TOT LASTGEVING ALS BUITENGERECHTELIJKE BESCHERMINGSMAATREGEL //		
# Bijlagen: // 1.1. //	Hypotheekkantoren: // 1.1. //	

Het jaar tweeduizend //.

Op //.

Voor mij, [REDACTED], notaris te [REDACTED], die zijn ambt uitoefent in de besloten vennootschap [REDACTED], geassocieerde notarissen, ondernemingsnummer [REDACTED], met zetel te 3770 [REDACTED], [REDACTED]

ZIJN VERSCHENEN:

1. 1. BLOK_Eerste_PartijenBloknummer

CL_Identiteitsteksten_Akten\BLOK

Hierna genoemd de '**lastgever sub 1**' of '**lasthebber sub 2**'

1. 2. BLOK_Tweede_PartijenBloknummer

CL_Identiteitsteksten_Akten\BLOK

Hierna genoemd de '**lastgever sub 2**' of '**lasthebber sub 1**'

#De echtgenoten ## verklaren gehuwd te zijn...#

De lastgever sub 1 en de lastgever sub 2 worden samen genoemd '**de lastgever**'.

De lasthebber sub 1 en de lasthebber sub 2 worden samen genoemd '**de lasthebber**'.

1. 3. BLOK_Derde_PartijenBloknummer

CL_Identiteitsteksten_Akten\BLOK

Hierna samen genoemd de '**(opvolgend) lasthebber**'

Deze comparanten verklaren overeengekomen te zijn wat volgt:

Onderhavige overeenkomst heeft #tevens# (te behouden bij onmiddellijke inwerkingtreding) tot doel, in overeenstemming met artikelen 489 en volgende van het Oud Burgerlijk Wetboek, een buitengerechtelijke bescherming tot stand te brengen wanneer in de toekomst de lastgever niet meer in staat zou zijn om zonder bijstand of beschermingsmaatregel zijn/haar belangen van vermogensrechtelijke aard zelf naar behoren waar te nemen of bepaalde persoonsrechtelijke handelingen zelf te stellen.

De lastgever sub 1 en sub 2 verzoeken ondergetekende notaris aansluitend op de ondertekening van onderhavige akte deze lastgeving te registreren in het daartoe bestemd Centraal Register dat bijgehouden wordt door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in overeenstemming met artikel 490, 2de lid van het Oud Burgerlijk Wetboek.

#Eventueel: De notaris wijst de lastgever op de mogelijkheid voorzien in artikel 490, 3e lid van het Oud Burgerlijk Wetboek om in de lastgevingsovereenkomst een aantal beginselen op te nemen die de lasthebber(s) bij de uitoefening van zijn/hun opdracht in acht moet nemen. De lastgever verklaart [___beginnselen___]

Eventueel: voorkeur van verblijfplaats??

A. A. Overeenkomst van lastgeving en beheer

A.1. Overeenkomst van lastgeving en beheer door de heer #BLOK_Eerste_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK

De heer #BLOK_Eerste_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, hierna genoemd '**de lastgever sub 1**' verklaart een wilsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige persoon te zijn waarvoor op heden geen enkele beschermingsmaatregel werd getroffen als bedoeld in artikel 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek. De lastgever verklaart bovendien op heden nog geen andere lastgevingsovereenkomst in het kader van buitengerechtelijke bescherming te hebben opgemaakt.

Hierbij verklaart de heer #BLOK_Eerste_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK als zijn lasthebber en als beheerder van zijn vermogen, zoals bepaald onder opdrachten en machten van de lasthebber, aan te stellen mevrouw #BLOK_Tweede_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, hierna genoemd '**de lasthebber sub 1**' die hier aanwezig is en die verklaart deze opdrachten te aanvaarden en te zullen uitvoeren, op de wijze zoals hierna bepaald.

De lasthebber sub 1 zal haar taak te goeder trouw en naar best vermogen vervullen. Voor het verrichten van specifieke handelingen kan zij een derde naar haar keuze in de plaats stellen om te handelen namens de lastgever sub 1.

Indien de lasthebber sub 1 haar mandaat niet kan of wil uitoefenen, zoals hierna bepaald, stelt de lastgever sub 1 aan als '**opvolgend lasthebber**' de heer/mevrouw #BLOK_Derde_PartijenCL_Aanspreking CL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, met dezelfde opdrachten en machten als de lasthebber sub 1.

A.2. Overeenkomst van lastgeving en beheer door mevrouw #BLOK_Tweede_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK

Mevrouw #BLOK_Tweede_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, hierna genoemd '**de lastgever sub 2**' verklaart een wilsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige persoon te zijn waarvoor op heden geen enkele beschermingsmaatregel werd getroffen als bedoeld in artikel 492/1 Oud Burgerlijk Wetboek. De lastgever

verklaart bovendien op heden nog geen andere lastgevingsovereenkomst in het kader van buitengerechtelijke bescherming te hebben opgemaakt.

Hierbij verklaart #BLOK_Tweede_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK als haar lasthebber en als beheerder van haar vermogen, zoals bepaald onder opdrachten en machten van de lasthebber, aan te stellen de heer #BLOK_Eerste_PartijenCL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, hierna genoemd '**de lasthebber sub 2**' die hier aanwezig is en die verklaart deze opdrachten te aanvaarden en te zullen uitvoeren, op de wijze zoals hierna bepaald.

De lasthebber sub 2 zal zijn taak te goeder trouw en naar best vermogen vervullen. Voor het verrichten van specifieke handelingen kan hij een derde naar zijn keuze in de plaats stellen om te handelen namens de lastgever sub 2.

Indien de lasthebber sub 2 zijn mandaat niet kan of wil uitoefenen, zoals hierna bepaald, stelt de lastgever sub 2 aan als '**opvolgend lasthebber**' de heer/mevrouw #BLOK_Derde_PartijenCL_Aanspreking CL_Voornaam CL_Naam\$U\BLOK, met dezelfde opdrachten en machten als de lasthebber sub 2.

A.3. Aanduiding van de opvolgend lasthebber

1. Indien de lasthebber de hem/haar toevertrouwde taken van beheerder en lasthebber niet langer kan of wenst waar te nemen, zoals nagenoemd, duidt de lastgever hierbij als opvolger van eerstgenoemde als lasthebber aan hun // kinderen, //, allen voornoemd.

De (opvolgend) lasthebbers zullen **in principe ieder afzonderlijk** optreden, **behoudens** met betrekking tot de **daden van beschikking inzake onroerende goederen enerzijds en de schenkingen van roerende en onroerende goederen anderzijds**, waarbij de (opvolgend) lasthebbers zullen optreden **met twee lasthebbers gezamenlijk**, tenzij er nog maar één (opvolgend) lasthebber zou overblijven, welke in voorkomend geval alléén mag handelen.

Indien de (opvolgend) lasthebbers het onderling oneens zijn met het oog op een bepaalde handeling, zal in onderling overleg een externe adviseur aangesteld worden.

Indien er geen akkoord kan bereikt worden met betrekking tot de aan te stellen derde, zal het geschil beslecht worden door de vrederechter in overeenstemming met artikel 490/2, §1, 6e lid van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Indien één van de (opvolgend) lasthebbers zijn opdracht niet meer kan of wenst waar te nemen, zullen (zal) de overblijvende lasthebber(s) de opgedragen taken verder behartigen en alle machten uitoefenen aan de gezamenlijke lasthebbers toegekend.

#Voornoemde kinderen zijn hier #allen# verschenen en verklaren de opdrachten toevertrouwd aan de ontslagnemende lasthebber te zullen verderzetten indien deze laatste ervan wenst af te zien.#

De uittredende lasthebber zal zijn opvolger tijdig op de hoogte brengen van de voorgenomen beëindiging en zal hen alle inlichtingen en gegevens bezorgen die nuttig zijn voor de verdere uitvoering van de toevertrouwde opdrachten.

2. De opvolgend lasthebber kan optreden als 'lasthebber *ad hoc*' ingeval van strijdigheid van belangen tussen de lastgever en de lasthebber.

#A.4. Aanduiding van de lasthebber *ad hoc*

Onverminderd hetgeen hoger vermeld onder punt 2. van 'A.4. Aanduiding van de opvolgend lasthebber', duidt de lastgever hierbij aan als lasthebber *ad hoc*, met dezelfde bevoegdheden en machten als de (opvolgende) lasthebber, indien er om enige reden een belangentegenstelling zou ontstaan in hoofde van de respectievelijke lastgever, lasthebber en de opvolgende lasthebber:

#

Indien #, voornoemd, deze opdracht als lasthebber *ad hoc* aanvaardt, zal deze aanvaarding worden vastgesteld bij notariële akte die als wijziging zal worden geregistreerd in het centraal register dat wordt bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in overeenstemming met artikel 490, 2de lid en volgende van het Oud Burgerlijk Wetboek.#

De lasthebber sub 1, de lasthebber sub 2, de opvolgende lasthebber #en de lasthebber *ad hoc* worden verder in deze akte samen genoemd: "**lasthebber**", tenzij hiervan uitdrukkelijk wordt afgeweken.

A. B. Inwerkingtreding

Inwerkingtreding lastgeving

#INWERKING TREDING NA VASTSTELLEN ONBEKWAAMHEID

1. Deze overeenkomst treedt slechts in werking en de lasthebber mag slechts optreden in naam en voor rekening van de lastgever nadat is komen vast te staan dat de lastgever omwille van zijn gezondheidstoestand niet meer in staat is zijn vermogen zelf te beheren.

2. De toestand van wilsonbekwaamheid zal vastgesteld worden op grond van twee afzonderlijke geneeskundige verslagen opgesteld door twee onafhankelijke artsen door de lasthebber aangeduid en die beiden tot dezelfde besluiten komen.

De lasthebber wordt uitdrukkelijk de macht verleend deze geneeskundige verslagen aan te vragen en te ontvangen. Deze verslagen zullen door de lasthebber op een vertrouwelijke wijze bewaard worden en worden voorgebracht wanneer dit in rechte wordt bevolen.

3. Ten aanzien van derden en tussenkomende notarissen moet de lasthebber geen enkel bewijs leveren dat aan voormelde vereisten van inwerkingtreding is voldaan. Het optreden van de lasthebber in naam en voor rekening van de lastgever op grond van onderhavige volmacht die

geregistreerd werd in het centraal register is op zich een voldoende bewijs daarvoor.#

#ONMIDDELLIJKE INWERKING TREDING

Hoewel onderhavige lastgeving bedoeld is als buitengerechterlijke beschermingsmaatregel met name om te voorzien in het beheer van het vermogen van de lastgever wanneer hijzelf in de toekomst niet meer in staat zou zijn zijn belangen van vermogensrechtelijke aard zelfstandig waar te nemen, komen de comparanten overeen dat deze lastgeving vanaf heden mag aangewend worden en dat de lasthebber met ingang van heden het beheer mag waarnemen van het vermogen van de lastgever en in zijn naam en voor zijn rekening de hierna bepaalde rechtshandelingen mag verrichten.

De lasthebber verbindt zich er echter toe, zolang de lastgever wilsbekwaam is, hem vooraf in te lichten over alle rechtshandelingen die hij zich voorneemt te stellen en die geen handelingen zijn van gewoon of dagelijks beheer.

Laatstgenoemde verplichting in hoofde van de lasthebber neemt een einde wanneer de lasthebber van oordeel is dat de lastgever niet meer beschikt over voldoende begripsvermogen en wilsbekwaamheid. Deze toestand wordt door de lasthebber naar eigen inzichten beoordeeld, zonder dat hij in dit verband tot enige verantwoording tegenover om het even wie gehouden is.

Ten aanzien van derden en tussenkommende notarissen moet de lasthebber geen enkel bewijs leveren dat aan bovenstaande verplichtingen is voldaan. Het optreden van de lasthebber op grond van onderhavige volmacht die geregistreerd werd in het centraal register volstaat op zich als bewijs dat alle verplichtingen werden nageleefd.#

#INDIEN OPVOLGENDE LASTHEBBER

Inwerkingtreding opvolgende lastgeving

De opvolgende lastgeving krijgt uitwerking:

1. Indien de lasthebber de hem/haar toevertrouwde taken als lasthebber niet langer kan waarnemen:

- bij het overlijden van de lasthebber, hetgeen zal blijken uit een overlijdensattest;

- het in staat van faillissement worden verklaard, dan wel het van toepassing worden verklaard van de collectieve schuldenregeling op de lasthebber, hetgeen zal blijken uit een rechterlijke beschikking of enig ander schriftelijk bewijs;

- het in staat van kennelijk onvermogen verkeren van de lasthebber, hetgeen zal blijken uit een rechterlijke beschikking of enig ander schriftelijk bewijs;

- het onbekwaam worden verklaard, hetgeen aangetoond zal worden aan de hand van twee afzonderlijke geneeskundige verslagen opgesteld door twee onafhankelijke artsen, door

de opvolgende lasthebbers aangeduid, of het onder een beschermingsstatuut worden geplaatst van de lasthebber overeenkomstig artikel 488/1 en volgende van het Oud Burgerlijk Wetboek hetgeen zal blijken uit een rechterlijke beschikking of enig ander schriftelijk bewijs.

Elke lasthebber geeft hierbij reeds uitdrukkelijk toelating aan de opvolgende lasthebber(s) om zich desgewenst daaromtrent tot de geneesheer te wenden om hem/haar een dergelijk verslag over de toestand van de lastgever te laten afleveren. Voor zoveel als nodig geeft de lasthebber daartoe uitdrukkelijk toelating aan de bedoelde geneesheer. Dit verslag zal door de opvolgende lasthebbers op een vertrouwelijke wijze worden bewaard en worden voorgebracht wanneer dit in rechte wordt bevolen.

2. Indien de lasthebber de hem/haar toevertrouwde taken als lasthebber niet langer wenst waar te nemen.

Ingeval van vrijwillige beëindiging door de lasthebber van de lastgeving, zal de uittredende lasthebber zijn/haar opvolger(s) **schriftelijk** op de hoogte brengen en hem/haar alle inlichtingen en gegevens bezorgen die nuttig zijn voor de verdere uitvoering van de toevertrouwde opdrachten.

Er zal bij de overdracht van de rekeningen, financiële tegoeden en geschriften een samenvatting worden opgesteld te ondertekenen door de uittredende en opvolgende lasthebber(s).

3. De opvolgende lasthebbers verbinden zich er echter toe, zolang de lastgever wilsbekwaam is, hem/haar vooraf in te lichten over alle rechtshandelingen die zij zich voornemen te stellen en die geen handelingen zijn van gewoon of dagelijks beheer.

Laatstgenoemde verplichting in hoofde van de opvolgende lasthebbers neemt een einde wanneer deze lasthebber van oordeel is dat de lastgever niet meer beschikt over voldoende begripsvermogen en wilsbekwaamheid. Deze toestand wordt door de opvolgende lasthebbers naar eigen inzichten beoordeeld, zonder dat zij in dit verband tot enige verantwoording tegenover om het even wie gehouden is.

4. Het feit dat aan de voormelde vereisten van inwerkingtreding niet is voldaan, kan niet worden ingeroepen ten aanzien van derden, ten aanzien van de wederpartij of ten aanzien van de notaris, en kan niet worden ingeroepen om de nietigverklaring van de rechtshandeling te verkrijgen, noch enige vorm van schadevergoeding. De opvolgende lasthebber(s) kan/kunnen wel aansprakelijk worden gesteld indien aan de voormelde vereisten van inwerkingtreding niet is voldaan. #

A. C. Opdrachten en machten van de lasthebber

De lasthebber verbindt zich naar best vermogen het beheer waar te nemen van de goederen van de lastgever. In het

kader van de hem toevertrouwde opdracht mag de lasthebber volgende handelingen stellen.

1. Daden van beheer

Pensioenen en andere vergoedingen

Alle betalingen van pensioenen uit te keren door openbare en privé-instellingen evenals renten, mutualiteitsvergoedingen, vergoedingen van rijksdienst voor ziekte en invaliditeit, vergoedingen uit te betalen door verzekeringsmaatschappijen, ziekenkassen, ... ontvangen en daarvoor geldige kwijting geven.

Met alle openbare en private instellingen de plaats, termijn en wijze van alle voormelde betalingen van pensioenen, renten en andere vergoedingen overeenkomen

Inning van kapitalen en inkomsten

Alle geldsommen, geldwaardige papieren, waarden, titels, waren en alle mogelijke goederen of stukken ontvangen.

Alle cheques of welke betaaldocumenten ook innen en alle verschuldigde bedragen ontvangen.

Alle kapitalen en inkomsten innen, alle huurprijzen, pachtsommen, renten, achterstallen van renten, intresten van kapitalen, dividenden en andere vervallen of te vervallen inkomsten ontvangen, evenals kapitalen of terugbetalingen van renten ontvangen, alle kapitalen uit te betalen door verzekeringsmaatschappijen ontvangen, en alle sommen die aan de lastgever toebehoren, toekomen of hem later zouden toekomen, te welken titel ook, ontvangen en voor al die ontvangsten geldige kwijting geven.

Met alle openbare en private instellingen en met alle andere schuldenaren de plaats, termijn en wijze van de betalingen van pensioenen, renten, andere vergoedingen en andere bedragen overeenkomen.

Alle formaliteiten doen en alle handelingen stellen om de bedragen toekomend aan de lastgever te verkrijgen.

Volmachten

Alle volmachten en lastgevingen herroepen, waarbij zowel de volledige volmacht of lastgeving kan worden herroepen, als de volmacht of lastgeving kan worden herroepen ten aanzien van een of meer bepaalde lasthebbers of wat betreft een of meer specifiek aangeduide rechtshandelingen. Deze mogelijkheid tot herroeping betreft echter niet de volmachten toegekend in onderhavige akte.

Belastingen

Alle belastingzaken van welke aard ook regelen, alle pleegvormen vervullen, voor de regeling van de belastingen en taksen de vereiste stukken, aangiften, attesten, getuigschriften, verklaringen bezorgen, alle verrichtingen en bevestigingen doen voor het betalen van inkomstenbelastingen, registratierecht of registratiebelasting, successierecht of erfbelasting, belasting over de toegevoegde waarde of elke andere belasting of taks, deze betalen, vermindering, ontheffing

of kwijtschelding vorderen, bezwaarschriften indienen, alle rechtsmiddelen aanwenden en in dat verband dading treffen.

Vergoedingen

Alle vergoedingen regelen wegens oorlogs- of bezettingsschade of elke mogelijke andere oorzaak; alle mogelijkheden die door de desbetreffende wetten, besluiten of reglementen zouden voorzien zijn, inroepen en doen gelden.

Verhuringen - pacht

Huurcontracten aangaan, hernieuwen en verbreken, tegen de prijzen, lasten bedingen en voorwaarden die de lasthebber gepast zal vinden, zelfs voor een duur van meer dan negen jaar; de staat van het verhuurde opmaken en nakijken; alle reparaties en renovaties laten doen, daarvoor alle bestekken laten maken en aanbestedingen doen; de huurders en pachters verplichten alle reparaties te laten uitvoeren die hen ten laste zijn; alle opzeggingen doen of aanvaarden.

Pachtovereenkomsten aangaan, aanpassen, hernieuwen, verbreken tegen de prijzen, lasten bedingen en voorwaarden die de lasthebber gepast zal vinden.

Uitoefenen in eigen naam of (geheel of ten dele) over te dragen aan derden of verzaken (geheel of ten dele) aan het recht van voorkoop, evenals aan eender welke vergoeding dan ook in het kader van de pachtwetgeving, of - in tegendeel - kwijting te verlenen; het verlenen van de goedkeuring krachtens artikel 50 van de pachtwet.

Alle voordelen en mogelijkheden voorzien door alle zelfs mondelinge overeenkomsten, door de wet, onder meer de bijzondere wetten op handelshuurovereenkomsten en landpachten, en door de gebruiken, inroepen en doen gelden. En in het algemeen alle belangen van de lastgever, zowel als huurder dan als verhuurder, behartigen.

Effecten, waardepapieren, portefeuilles

De lasthebber is gerechtigd tot: het bepalen van het beleggingsprofiel en de andere vereisten, opgelegd door de MIFID-regels; het uitvoeren van alle verkopen, wederbeleggingen en/of arbitrages; het afsluiten van overeenkomsten van vermogensbeheer; hij mag de omvang van de portefeuille doen toenemen of verminderen en in laatstgenoemd geval de vrijgekomen gelden op een andere wijze of in andere goederen beleggen.

De lasthebber is gerechtigd om in naam en voor rekening van de lastgever te beleggen en te herbeleggen in alle financiële producten, zij het met of zonder kapitaalgarantie.

De lasthebber mag bovendien in naam en voor rekening van de lastgever alle verzekeringsovereenkomsten onderschrijven, alle rechten uitoefenen in verband met verzekeringsovereenkomsten, zij het

beleggingsverzekeringen, risico-verzekeringen, rechtsbijstandsverzekeringen, en zo verder zonder enig voorbehoud.

De lastgever mag verder overgaan tot: het bepalen van het beleggers- of risicoprofiel: De bevoegdheid van de lasthebber heeft onder meer betrekking op het invullen van het beleggers- of risicoprofiel in naam en voor rekening van de lastgever. Het invullen van dit beleggers- of risicoprofiel dient te gebeuren op het door de financiële instelling ter beschikking gestelde formulier en op basis van de persoonlijke vermogenssituatie, en de beleggingsdoelstellingen van de lastgever en de kennis en ervaring van de lasthebber op beleggingsgebied.

De lasthebber dient, in geval van belangrijke wijzigingen in de situatie van de lastgever, bij niet langer correct zijnde gegevens, of bij het verstrijken van de geldigheidsduur van het beleggers- of risicoprofiel, opnieuw het beleggers- of risicoprofiel te bepalen. De lastgever gaat hierbij akkoord dat de briefwisseling met betrekking tot de hernieuwing van het invullen van het beleggers- of risicoprofiel uitsluitend naar de lasthebber gaat; het afsluiten van overeenkomsten van vermogensbeheer of -advies; het aanbrenge van wijzigingen eraan of het opzeggen ervan, met inbegrip van het doen van bijstortingen en het doen van terugtrekkingen; het ontvangen van en het tekenen voor ontvangst van en/of akkoord met de rapporten (namelijk het portefeuillerapport en het statusrapport), het beleggingsadvies en andere documenten die afgeleverd worden.

Bankoverschrijvingen, bankcheques en bankkoffers

Bij openbare, parastatale en particuliere banken, kassen en instellingen, rekeningen openen en vereffenen en er alle bewerkingen mee doen, zoals het beschikken over de tegoeden op de rekeningen (stortingen doen, betalingsopdrachten of overschrijvingen geven, geldopnemingen doen, periodieke opdrachten en domicilieringen bedingen en intrekken, cheques aanvragen en uitschrijven, het ter incasso geen of innen van financiële en/of handelsdocumenten), het geven van een opdracht tot herbelegging, vereffening van beleggingen, inning van vervallen rente, gehele of gedeeltelijke vervroegde terugbetaling van beleggingen, het in bewaring geven van effecten, het overschrijven van effecten, het verkopen van effecten, het verrichten van alle transacties in effecten, het plaatsen van de aangekochte effecten of van het provenu van de verkochte effecten op de rekening van de volmachtgever. Alle overschrijvingen en betalingsorders en cheques ondertekenen op alle rekeningen in binnen- en buitenlandse banken aan de lastgever toebehorend.

Alle koffers in binnen- en buitenlandse banken in huur nemen, bestaande en toekomstige koffers openen, opzeggen en over de volledige inhoud ervan beschikken.

Betaling van schulden

Alle sommen die de lastgever schuldig is of zou schuldig zijn in hoofdsom en toebehoren betalen.

Bankvolmacht in het algemeen

De bevoegdheden van de lasthebber omvatten onder meer:

- m.b.t. zichtrekeningen van alle aard (ongeacht het devies): het beschikken over de tegoeden op de rekening, inzonderheid het recht om stortingen te doen, het recht om betalingsopdrachten of overschrijvingen te geven, het recht om geldopnemingen te doen, het recht om periodieke opdrachten en domiciliëringen te bedingen en in te trekken, het recht om cheques aan te vragen en uit te schrijven, het ter incasso geven of innen van financiële en/of handelsdocumenten (al dan niet onder voorbehoud van effectieve inning), het recht om de rekening te vereffenen, enzovoort;

- m.b.t. spaarrekeningen van alle aard (ongeacht het devies): het beschikken over de tegoeden op de rekening, inzonderheid het recht om stortingen te doen, het recht om geldopnemingen te doen, het recht om de rekening te vereffenen, enzovoort;

- m.b.t. termijnbeleggingen van alle aard (ongeacht het devies): het geven van een opdracht tot herbelegging, vereffening, inning van vervallen rente, gehele of gedeeltelijke vervroegde terugbetaling, enzovoort;

- m.b.t. effectenrekeningen: het in bewaring geven van effecten, het overschrijven van effecten, het verkopen van effecten, het recht de effectenrekening te vereffenen, enzovoort;

- voor zover de lastgever over een effectenrekening beschikt: het verrichten van alle transacties in effecten, het plaatsen van de aangekochte effecten of van het provenu van de verkochte effecten op de rekening van de lastgever;

- m.b.t. pensioensparen: het verrichten van betalingen. Alle sommen die de lastgever schuldig is of zou schuldig zijn in hoofdsom en toebehoren betalen.

De lastgever is er zich van bewust dat financiële instellingen zich het recht kunnen voorbehouden bepaalde (types van) rekeningen en transacties uit te sluiten van het voorwerp van deze volmacht.

De lasthebber heeft te allen tijde recht op informatie m.b.t. de rekeningen waarop de volmacht betrekking heeft en dit voor de periode waarin de volmacht geldt of gold.

Deze bankvolmacht is van onbepaalde duur. Zij houdt op te bestaan vanaf het ogenblik dat zij wordt beëindigd overeenkomstig de voorwaarden voorzien in de Algemene Bankvoorwaarden van de betreffende financiële instelling.

De lastgever en de lasthebber verklaren kennis te hebben genomen van de inhoud van de toepasselijke Algemene Bankvoorwaarden van de betreffende financiële instelling en de toepassing ervan uitdrukkelijk te aanvaarden.

Afrekeningen

Alle rekeningen aannemen, goed- of afkeuren, doen verbeteren, af te sluiten batige saldi in ontvangst nemen en saldooverliezen voldoen, effecten, biljetten, schuldvorderingen in betaling aannemen of geven.

Brieven, zendingen, postverrichtingen

Bij alle postbedrijven en koerierdiensten, bij alle lucht- en scheepvaartmaatschappijen, bij alle vervoerbedrijven en besteldiensten, bij alle openbare instellingen en financiële organismen, bij alle mogelijke ondernemingen en particulieren de lastgever vertegenwoordigen, al of niet aangetekende, al of niet verzekerde brieven, kaarten, e-mails, stukken en pakketten, zakenpapieren, colli's, goederen, postliggende stukken en alle zendingen, ook elektronische, of stukken in ontvangst nemen, lichten of opvorderen, alsook afgeven of verzenden, dat alles met of zonder geldwaarden, decharge en kwijting geven.

Postassignaties, circulaire cheques, postwissels en postbewijzen, kascheques en dergelijke stukken uitschrijven, lichten, opvorderen, ontvangen, rugtekenen, endosseren, doen overschrijven, en voldaan tekenen.

Alle verrichtingen doen met de hoger vermelde instellingen, organismen en instanties.

Financiële instellingen

Kennis nemen van alle rekeningen en waarden waarvan de lastgever titularis of co-titularis is bij alle financiële instellingen op welke wijze ook; er alle soorten rekeningen doen openen of afsluiten, er alle afnamen, overschrijvingen en andere verrichtingen doen, al of niet ter beurs genoteerde fondsen, waarden en/of titels van welke aard ook in bewaring geven en terugtrekken; alle voorschotten of kredieten op gemelde waarden aanvragen en ontvangen; alle brandkasten, koffers en bankkluisen in binnenlandse en buitenlandse financiële instellingen in huur nemen, openen, doen openen en opzeggen, over de volledige inhoud ervan beschikken en er kwijting van geven, alle verrichtingen doen betreffende rekeningen, gelden of waarden die zouden geblokkeerd zijn krachtens de wet, de reglementen of anderszins.

Alle overschrijvingen en betalingsorders en cheques ondertekenen op alle rekeningen in binnenlandse en buitenlandse financiële instellingen aan de lastgever toebehorend, alle opdrachten tot betaling of overschrijving geven, op welke wijze ook.

Van de Nationale Bank, van alle zelfs buitenlandse overheden of instellingen, alle vergunningen, machtigingen of toelatingen hoegenaamd bekomen.

Verwerving van informatie

Kennis nemen, ook tijdens het leven van de lastgever, van het bestaan en de inhoud van alle testamenten en uiterste wilsbeschikkingen die de lastgever heeft gemaakt en alle afschriften of kopieën van testamenten van de lastgever in ontvangst nemen, het centraal register van testamenten en het centraal register van huwelijksovereenkomsten raadplegen, alle informatie in verband met testamenten of uiterste wilsbeschikkingen opvragen bij de administratie of de notaris; kennis nemen, ook tijdens het leven van de testator, van alle huwelijkscontracten en alle wijzigingen aan het huwelijksvermogensstelsel, alle levensverzekeringsspolissen en in het algemeen alle documenten en akten die de lastgever heeft opgemaakt of die de lastgever aanbelangen of betreffen.

Erfenissen - Schenkingen

Alle ongevallenen nalatenschappen en alle nalatenschappen die later geheel of gedeeltelijk aan de lastgever zouden toevallen aanvaarden; alle schenkingen of giften aanvaarden; doen overgaan tot het leggen of lichten van zegels, evenals tot het opmaken van alle inventarissen en daarvan vrijstellen; deze nalatenschappen aanvaarden, hetzij zuiver en eenvoudig, hetzij onder voorrecht van boedelbeschrijving of ze verwerpen; daartoe alle vereiste verklaringen afleggen, kennisnemen van alle testamenten en bijvoegsels van testamenten, met hun uitvoering instemmen of hun uitvoering betwisten; alle legaten afleveren, aanvaarden of verwerpen; alle aangiften van nalatenschap, van beëindigen, terugvallen of aanwas van volle eigendom of vruchtgebruik indienen.

Rechtsgedingen

In geval van betwisting, dagvaarden en voor het gerecht verschijnen als eiser of als verweerder, doen pleiten, verzet en beroep aantekenen, zich voorzien in cassatie; alle advocaten aanstellen en deskundigen.

Alle verzoekschriften in rechte indienen en er zich tegen verweren.

Accounts - elektronische dienstverlening

De hiervoor bedoelde volmacht strekt zich ook uit tot toegang tot en gebruik van de e-mail accounts van de lastgever en toegang tot en gebruik van andere elektronische dienstverlening waartoe hij gerechtigd is.

Waarborgen

Alle voorrechten en waarborgen toe te staan, roerende goederen te verpanden, onroerende goederen met hypotheek te bezwaren; wijziging van waarborg toe te staan onder meer door pandwisseling, hypotheekoverdracht, aanvullende hypotheekstelling of inpandgeving; de gedwongen tenuitvoerlegging te bedingen.

Algemene machten

De lasthebber is bevoegd alle rechtshandelingen te verrichten, alle akten en stukken te tekenen, alle pleegvormen te vervullen, één of meerdere personen in de plaats te stellen of als lasthebber aan te duiden voor het uitvoeren van alle of een deel van de tegenwoordige machten, de in de plaats gestelden te ontslaan en deze te vervangen door anderen; woonplaats te kiezen; en in het algemeen alle mogelijke bestuursdaden te stellen, hetgeen omvat daden van beheer, genot en beschikking onder bezwarende titel die in het kader van onderhavige volmacht vallen, kortom datgene te doen wat noodzakelijk of nuttig zal zijn, zelfs niet uitdrukkelijk in deze vermeld.

2. Daden van beschikking en/of beheer

Volgende daden van beschikking liggen binnen de machten van de lasthebber.

Vervreemden

De lasthebber mag alle goederen van de lastgever met of zonder opleg ruilen; de lasthebber mag het aandeel van de lastgever in roerende en/of onroerende goederen (met inbegrip van de gezinswoning) die geheel of gedeeltelijk, hetzij in volle of blote eigendom hetzij in vruchtgebruik behoren tot het eigen dan wel gemeenschappelijk respectievelijk onverdeeld vermogen van de lastgever verkopen, indien hij van oordeel is dat de verkoop noodzakelijk of nuttig voorkomt.

Indien de betreffende goederen gemeenschappelijk respectievelijk in onverdeeldheid worden aangehouden door de lastgever en (een) derde(n), is de toestemming van de mede-eigenaar vereist.

De koopsom zal herbelegd worden op zodanige wijze dat de huisvesting en de verzorging van de lastgever steeds gewaarborgd blijft.

De koopsom kan desgevallend eveneens het voorwerp uitmaken van een schenking, zoals hierna vermeld.

De verkoop kan gebeuren in der minne of gerechtelijk, uit de hand, bij openbare toewijzing of veiling, in de vormen, voor de prijzen, onder de lasten, bedingen en voorwaarden aan zodanige persoon of personen die de lasthebber zal goedvinden.

Het tijdstip van ingenottreding bepalen; de plaats, wijze en termijn voor betaling van de verkoopprijzen, kosten en alle bijhorigheden vaststellen; alle overdrachten en aanwijzingen van betaling geven; de koopprijzen, kosten en alle bijhorigheden ontvangen, ervan kwijting en ontlasting geven met of zonder in de plaatsstelling.

Het ambtshalve nemen van inschrijving vorderen of daarvan geheel of gedeeltelijk ontslaan om welke reden ook; met of zonder betaling opheffing verlenen van verzet, inbeslagnemingen en andere beletselen, opheffing verlenen en in de doorhaling toestemmen van alle inschrijvingen hoegenaamd, belastende overschrijvingen en randmeldingen

van inpandgeving, met of zonder verzaking aan zakelijke rechten, af te zien van alle vervolgingen en dwangmiddelen. Van de kopers, toewijzelingen en andere, alle waarborgen en hypotheken aanvaardden tot zekerheid van betaling of uitvoering van verbintenissen.

Bij gebreke aan betaling, of uitvoering van voorwaarden, lasten of bedingen, alsmede in geval van welkdanige betwistingen, te dagvaarden en voor het gerecht te verschijnen als eiser of als verweerder, te doen pleiten, verzet doen, in beroep gaan en zich in verbreking voorzien, kennisnemen van alle titels en stukken, vonnissen en arresten bekomen, alle zelfs buitengewone middelen van uitvoering aanwenden zoals herverkoping bij dwaas opbod, verbreking der verkoping, onroerend beslag, uitvoerend beslag, gerechtelijke rangregeling enzovoort ; steeds verdrag sluiten, dading treffen en compromis aangaan.

In geval één of verschillende der hogervermelde rechtshandelingen bij sterkmaking verricht werden, deze goedkeuren en bekrachtigen.

De onroerende goederen verkavelen, splitsen, onder het beheer van mede-eigendom brengen, daartoe alle vergunningen en attesten aanvragen, alle verkavelings-, splitsings- of verdelingsakten, alle basisakten, reglementen en soortgelijke akten opstellen en ondertekenen; alle akten tot wijziging van voorgaande akten opstellen en ondertekenen; de verkoopsvoorwaarden laten opmaken; loten vormen; de oorsprong van eigendom vaststellen; alle verklaringen doen; alle bepalingen betreffende erfdienstbaarheden en gemeenschappen bedingen. Alle noodzakelijke of nuttige stukken, attesten, vergunningen en plannen opvragen met het oog op de verkoop, opdracht geven aan een landmeter tot het opmaken van een of meer metingsplannen, een energieprestatiecertificaat aanvragen, alle nuttige gegevens daartoe bezorgen en alle daartoe noodzakelijke stukken ondertekenen, een proces-verbaal van controleonderzoek betreffende de elektrische installatie aanvragen, de stookolietank laten keuren, de centrale verwarmingsinstallatie laten keuren, een periodieke onderhoudsbeurt betreffende de centrale verwarmingsinstallatie aanvragen en laten uitvoeren, een verwarmingsaudit laten uitvoeren en alle andere keuringen en onderzoeken laten uitvoeren en attesten en verklaringen aanvragen.

De lastgevers verplichten tot vrijwaring, rechtvaardiging en het verlenen van opheffing.

Ten voorschreven einde alle rechtshandelingen sluiten, alle akten en stukken tekenen, in de plaats stellen, woonplaats kiezen en in het algemeen alles doen wat noodzakelijk of nuttig zou zijn, zelfs niet uitdrukkelijk in deze vermeld.

Instemming verlenen met de verkoop van de gezinswoning

De lasthebber mag overeenkomstig artikel 215 van het Oud Burgerlijk Wetboek zijn instemming verlenen met de verkoop van de gezinswoning, eigen goed van de echtgenoot/echtgenote van de lastgever, indien hij van oordeel is dat de verkoop noodzakelijk of nuttig voorkomt.

Aankopen

De lasthebber mag goederen in naam en voor rekening van de lastgever aankopen indien hij van oordeel is dat de aankoop noodzakelijk of nuttig voorkomt en dit in verhouding of voor het aandeel dat de lasthebber zal goedvinden, hetzij in volle of blote eigendom hetzij in vruchtgebruik.

Mits de prijs die de lasthebber zal goedvinden en om zich alle titels en stukken te doen overhandigen, hiervan kwijting te geven, alle akten en processen-verbaal te ondertekenen, alle verklaringen van de volmachtgevers te aanvaarden, alle overschrijvingen te doen, de prijs van gezegde aankoop te betalen aan de verkoper, authentiek kwijting van gezegde prijs met handlichting van de ambtshalve genomen inschrijving te vorderen, indien er grond bestaat alle rangregelingen te verzoeken.

Alle consignaties, werkelijke aanbiedingen te doen, en in geval van moeilijkheden, gerechtelijk de afgifte van het onroerend goed te vervolgen, evenals de uitvoering der verbintenissen door de koper aangegaan; optreden voor ontbinding en voor de schadeloosstelling.

Ten einde als hierboven, alle akten te verlijden en te tekenen, woonplaats te kiezen, in de plaats te stellen en in het algemeen al het nodige te doen.

Alle dossiers in te dienen met betrekking tot alle bouw- of verkavelingsvergunningen en de procedure verderzetten tot deze volledig beëindigd is.

Alle verklaringen te doen en alle formaliteiten met betrekking tot de wetgeving op Stedenbouw en de Ruimtelijke Ordening en bodemverontreiniging uit te voeren.

Een recht van voorkoop uitoefenen of eraan verzaken.

#Kredieten

Alle sommen ontlenen, onder de vorm van lening of kredietopening en/of herfinanciering, hypotheek stellen op huidige of toekomstige goederen van de lastgever, alle hypothecaire of andere waarborgen geven, met inbegrip van het verlenen van een volmacht tot hypotheekeren, solidariteit, ondeelbaarheid en onroerend beslag bedingen.#

Levensverzekeringen

Alle levensverzekeringscontracten afsluiten, alle daaruit voortvloeiende verbintenissen aangaan, onder meer tot betaling van de premie of premies, met inbegrip van tak-21 en tak-23 verzekeringen, evenals alle rechtshandelingen stellen met betrekking tot levensverzekeringscontracten, zoals overgaan tot afkoop of reductie. Bij dit alles is het voor de lasthebber niet toegestaan een begunstigde aan

te duiden of een begunstiging te herroepen of te wijzigen, als die begunstigde door de verzekeringnemer persoonlijk werd aangewezen. Het is de lasthebber wel toegestaan de levensverzekeringen van de verzekeringnemer af te kopen, ook als er in het betreffende contract een begunstigde werd aangewezen. De lastgever geeft aan de lasthebber de bevoegdheid om de verzekeringsprestatie die aan hem toekomen als begunstigde uit alle bestaande en toekomstige levensverzekeringen in zijn naam te aanvaarden en kwijting te geven voor de ontvangst van de verzekeringsprestaties.

Verzekeringen

Alle mogelijke verzekeringscontracten sluiten onder de lasten, bedingen en voorwaarden die de lasthebber zal goedvinden (zoals onder meer familiale verzekeringen, verzekeringen betreffende personenwagens, zonder daartoe beperkt te zijn), alle verzekeringscontracten wijzigen, opzeggen of op een andere manier beëindigen.

Overeenkomsten van aanwas en tontinebedingen

Alle overeenkomsten van aanwas sluiten, al dan niet met optie, zowel betreffende onroerende goederen als betreffende roerende goederen, in volle eigendom, blote eigendom of vruchtgebruik of op welke wijze ook, daarbij alle voorwaarden vastleggen en verklaringen doen.

Alle tontinebedingen vastleggen, daarin toestemmen en alle voorwaarden daarbij bepalen.

Verdelingen

De lasthebber heeft de macht om in naam en voor rekening van de lastgever op te treden bij de vereffening en verdeling van alle goederen waarin de lastgever medegerechtigd is. Hij heeft onder meer de macht over te gaan tot de regeling, vereffening en verdeling van de goederen en waarden afhankelijk van erfenissen, ontbonden huwelijksgemeenschappen en gewone onverdeeldheden waarin de lastgever thans gerechtigd is of later gerechtigd zou worden in volle eigendom, naakte eigendom of vruchtgebruik; de massa's te vormen, alle inbrengen te doen of te eisen, alle voorafnemingen te doen of daar in toe te stemmen; de kavels samen te stellen, deze in der minne toe te bedelen of bij verloting toe te wijzen, alle afleveringen te doen en te aanvaarden, alle opleggen te bepalen en deze te ontvangen of te betalen; met alle deelgenoten en derden schikkingen, overeenkomsten en dadingen te sluiten.

Omzetting vruchtgebruik

De lasthebber mag overgaan tot de omzetting van het vruchtgebruik dat de lastgever geniet, in der minne of gerechtelijk, in de vormen, voor de prijzen en onder de lasten en voorwaarden die de lasthebber zal goedvinden.

Bovendien kan de lasthebber afstand doen van en/of verzaken aan elk vruchtgebruik in hoofde van de lastgever.

Vervreemden en wederbeleggen van het vermogen

De lasthebber heeft tevens de uitdrukkelijke bevoegdheid om het vermogen van de lastgever op enige andere wijze te vervreemden en/of te wederbeleggen in de meest ruime zin van het woord, waaronder bij wijze van voorbeeld de inbreng in vennootschappen, de ruiling van goederen, het inschrijven op kapitaalverhogingen.

Vennootschappen en verenigingen

De lasthebber is bevoegd om deel te nemen aan (bijzondere en buitengewone) algemene vergaderingen van vennootschappen en van verenigingen waarin de lastgever participaties aanhoudt.

Verder is de lasthebber onder andere bevoegd, en dit op de meest ruime wijze, alle lidmaatschapsrechten van de lastgever uit te oefenen (waaronder het stemrecht), de notulen van deze vergadering te ondertekenen, het oprichtingen en/of vereffeningen van vennootschappen en verenigingen, alle statutenwijzigingen, inbrengen, kapitaalverhogingen en -verminderingen, met inbegrip van ontbinding en vereffening, dit alles met inachtneming van de beperkingen opgelegd door de wet en de statuten.

#Huwelijksvermogensstelsel

De lasthebber heeft de macht om in naam van de lastgever de keuze uit te oefenen voorzien in het huwelijkscontract van de lastgever met betrekking tot de toedeling van de huwelijksgemeenschap, indien de lastgever de langstlevende echtgenoot zou zijn.

De lasthebber heeft het recht om in naam van de lastgever alle wijzigingen overeen te komen met de mede-echtgenoot in verband met de aard van de huwelijksvermogensregeling, de omvang van de eventuele huwelijksgemeenschap, de toedelingen in het contract voorzien van de huwelijksgemeenschap en de eventuele contractuele erfstellingen.#

#Uitoefening van alle keuzemogelijkheden uit hoofde van huwelijkscontract, schenking(en) en/of uiterste wilsbeschikking(en)

De lasthebber heeft de macht om in naam van de lastgever alle keuzemogelijkheden uit te oefenen die de lastgever toekomen uit hoofde van het huwelijkscontract, schenkingsakte(n) en of uiterste wilsbeschikkingen.#

#Schenken

Ingeval van schenkingen aan kinderen

De lasthebber mag de hierna vermelde goederen van de lastgever of zijn aandeel hierin schenken zoals hierna vermeld.

a) de **aandelen** in alle vennootschappen met zetel zowel in België als in het buitenland.

b) Bij verkoop van een onroerend goed: de **netto-opbrengst**

c) volgende **onroerende goederen**: Alle onroerende goederen, zowel in België als in het buitenland gelegen.

d) banktegoeden, zoals sommen op zichtrekeningen, spaarrekeningen, effectenrekeningen, beleggingsrekeningen en dergelijke, zowel bij Belgische als buitenlandse banken.
e) alle andere roerende goederen en rechten, zowel in België als in het buitenland

De schenkingen moeten gedaan worden als voorschot op erfenis aan alle kinderen voor een gelijk deel en op eenzelfde tijdstip. Indien een van de kinderen overleden is, wordt de schenking gedaan aan de afstammelingen van de vooroverledene eventueel staaksgewijze.

Het is wel te verstaan dat de schenkingen gedaan door de lasthebbers niet voor gevolg mogen hebben dat er onvoldoende liquiditeiten of mobiliseerbare activa voorhanden zouden blijven om het goede onderhoud en de verzorging van de lastgever te waarborgen zolang hij leeft. //In elk geval dient er na de bedoelde schenking(en) een totaal aan banktegoeden op rekeningen van de lastgever over te blijven van minimaal // EURO.

Voor alle schenkingen welke reeds plaatsvonden of welke nog zullen plaatsvinden, zal de lastgever kunnen bedingen dat de begiftigde wordt vrijgesteld van inbreng voor zover hij/zij op het ogenblik van de schenking deze verkreeg onder verplichting van inbreng in de nalatenschap van de schenker. Verder zal de lasthebber gemachtigd zijn om af te wijken van alle lasten en voorwaarden die zijn opgelegd aan begiftigden naar aanleiding van schenkingen die reeds plaatsvonden, of naar aanleiding van schenkingen die in de toekomst nog zullen plaatsvinden. Verder zal de lasthebber in akte van hypotheekstelling of hypothecaire volmacht die betrekking hebben op goederen welke door de lastgever werden geschonken, afstand te doen van alle rechten, met inbegrip van het recht van vruchtgebruik of recht van bewoning met betrekking tot de door de lastgever geschonken goederen, zo de bank dit als voorwaarde oplegt opdat de begiftigde een lening of krediet zou kunnen aangaan.

//

Iedere opvolgend lasthebber is eveneens gemachtigd om de schenking te doen van roerende en of onroerende goederen van de lastgever, zoals hiervoor bepaald, aan de andere opvolgend lasthebber(s), met dien verstande dat de gelijkheid tussen de kinderen zoveel als mogelijk gerespecteerd wordt.

//

De opvolgend lasthebber is NIET gemachtigd om de schenking te doen.

//

Ingeval er slechts één opvolgend lasthebber is, dient een lasthebber ad hoc de lastgever te vertegenwoordigen.#

#Schenkingen na uitwerking of uitoefening van een beding van terugkeer

De lasthebber heeft de macht om, na uitoefening van een optioneel beding van terugkeer, zoals hierboven vermeld, of na uitwerking van een automatisch beding van terugkeer, in naam en voor rekening van de lastgever de hierna volgende schenking te doen :

- voorwerp van de schenking : de goederen of de vordering die ingevolge de toepassing van het beding van terugkeer naar de lastgever zijn teruggekeerd of in hoofde van de lastgever is ontstaan;

- begiftigden: indien de vooroverleden begiftigde afstammelingen heeft nagelaten, deze afstammelingen overeenkomstig de wettelijke regels van de erfrechtelijke plaatsvervulling; indien de vooroverleden begiftigde geen afstammelingen heeft nagelaten, de andere begiftigden, ieder voor een gelijk deel, en ingeval van vooroverlijden van dezen, hun afstammelingen, aan iedere staak voor een gelijk deel en binnen iedere staak overeenkomstig de wettelijke regels van de erfrechtelijke plaatsvervulling;

- modaliteiten: dezelfde modaliteiten als deze bedongen bij de ontbonden schenking; met de bevoegdheid voor de lasthebber om deze te schrappen, te wijzigen en aan te vullen, in functie van de omstandigheden.

De macht om tot schenkingen over te gaan na uitwerking of uitoefening van een beding van terugkeer houdt geen herroeping in van eerder hiertoe verstrekte machten vóór de inwerkingtreding van de buitengerechtelijke bescherming en evenmin van na de inwerkingtreding voor zover deze conform deze regeling zouden zijn verstrekt.#

STEEDS:

De lasthebber heeft tevens de macht om elke schenking die werd gedaan te ontbinden in onderling akkoord met de begiftigde(n), of éénzijdig wegens ondankbaarheid of het niet-uitvoeren van één of meerdere lasten, verbonden aan de schenking(en).

Procedures in rechte

In geval van betwisting en telkens er aanleiding toe bestaat in rechte op te treden, mag de lasthebber dagvaarden en voor het gerecht verschijnen als eiser of als verweerder, doen pleiten, verzet en beroep aantekenen, zich voorzien in cassatie; alle advocaten aanstellen en deskundigen; alle verzoekschriften in rechte indienen en er zich tegen verweren.

Deze voorzieningen gelden ook voor alle procedures en vorderingen in verband met de verbreking van een verkoop of verdeling.

Kwijtingen en opheffingen

Kwijting en decharge met of zonder indeplaatsstelling te verlenen en te ontvangen, voor voldaan te tekenen;

schuldvergelijking en schuldvermenging in te roepen en te aanvaarden zonder waarborg.

Het ambtshalve nemen van inschrijving te vorderen of daarvan geheel of gedeeltelijk te ontslaan, opheffing te verlenen van verzet, inbeslagnemingen en andere beletselen; opheffing te verlenen en in de doorhaling toe te stemmen van alle inschrijvingen hoegenaamd en kantmeldingen van inpandgeving, met of zonder verzaking van zakelijke rechten; af te zien van vervolging en middelen tot tenuitvoerlegging; dit alles zelfs zonder betaling; rangafstand en gelijkheid van rang te bedingen.

Bekrachtiging

Ingeval één of verschillende van de hogervermelde rechtshandelingen bij sterkmaking verricht werden, deze goed te keuren en te bekrachtigen.

Algemeen

De lastgever geeft hierbij volmacht aan de lasthebber(s) om voor hem en in zijn naam alle mogelijke rechtshandelingen te stellen, daarmee ook bedoelde alle daden van beschikking van welke aard ook en alle proceshandelingen die zich zouden opdringen, en dit met betrekking tot alle aspecten van zijn volledig vermogen.

In uitvoering van deze algemene en uitdrukkelijke lastgeving zal/zullen de lasthebber(s) de bevoegdheid hebben om voor de lastgever en in zijn naam alle overeenkomsten, akten, notulen, processen-verbaal en andere welkdanige documenten en stukken te doen opmaken of verlijden en te tekenen, alle vergaderingen bij te wonen en stemrechten uit te oefenen, en in het algemeen alles te doen wat nuttig of noodzakelijk is. Dit alles zonder dat een onjuiste en onvolledige omschrijving van de bevoegdheden aan de lasthebber(s) kan worden tegengeworpen vermits deze volmacht algemeen is en het niet de bedoeling is enige bevoegdheid uit te sluiten.

De lasthebber is bevoegd alle rechtshandelingen te verrichten, alle akten en stukken te tekenen, alle pleegvormen te vervullen, één of meerdere personen in de plaats te stellen of als lasthebber aan te duiden voor het uitvoeren van alle of een deel van de tegenwoordige machten, de in de plaats gestelden te ontslaan en deze te vervangen door anderen; woonplaats te kiezen; en in het algemeen alle mogelijke bestuursdaden te stellen, hetgeen omvat daden van beheer, genot en beschikking onder bezwarende titel die in het kader van onderhavige volmacht vallen, kortom datgene te doen wat noodzakelijk of nuttig zal zijn, zelfs niet uitdrukkelijk in deze vermeld.

3. Persoonsrechtelijke handelingen en rechten van de patiënt

De lastgever verleent eveneens bevoegdheid aan de lasthebber, die aanvaardt, desgevallend met inachtneming

van de eventueel voormelde/hiernavermelde beginselen, om voor hem en in zijn naam:

- Ingeval van ziekte of letselongeval, alle maatregelen te nemen teneinde de lastgever de zorgen te bieden die de lasthebber noodzakelijk acht; de woonplaats en elke verblijfplaats van de lastgever te betreden; er alle noodzakelijke of gepaste beveiligingsmaatregelen te nemen; er toegang tot te verlenen.

- Ingeval het, uit noodzaak of voorzichtigheid, aangewezen zou zijn dat de lastgever niet langer alleen woont, voor de lastgever op zoek te gaan naar een rustoord dat aan zijn wensen en financiële mogelijkheden voldoet, zoals beoordeeld door de lasthebber; met de gekozen verzorgingsinstelling alle huisvestingsovereenkomsten af te sluiten en te ondertekenen, alsook alle vragen omtrent de uitvoering van deze overeenkomst te bespreken.

Daarnaast verklaart de lastgever diezelfde lasthebber uitdrukkelijk aan te wijzen overeenkomstig artikel 14, §1 van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt om in zijn naam en voor zijn rekening de rechten uit te oefenen die hem toegekend worden op grond van deze wet; de lastgever verleent de lasthebber bijgevolg de bevoegdheid om in zijn plaats op te treden voor wat betreft de uitoefening van alle rechten die hem krachtens voornoemde wet worden toegekend, voor zover en zolang de lastgever niet in staat zal zijn om deze zelf uit te oefenen. De lasthebber verklaart deze opdracht te aanvaarden.

Met betrekking tot de lastgeving inzake de rechten van de patiënt, verklaart de lastgever ingelicht te zijn over zijn recht om deze volmacht op elk moment te wijzigen of op te heffen, door een gedagtekend en ondertekend geschrift, zelfs onderhands, alsook te weten dat ingeval hij de mogelijkheid zou verliezen om zich uit te drukken, de thans aangewezen lasthebber de door hem geuite wil op geldige wijze zal vertegenwoordigen.

Bemerking:

Ondergetekende notaris wijst comparanten erop dat zij hieromtrent nog verdere stappen dienen te ondernemen, onder meer deze volmacht via hun arts zullen moeten laten toevoegen aan hun patiëntendossier. Beide comparanten verklaren hieromtrent voldoende geïnformeerd te zijn en hiervoor verder de nodige stappen te ondernemen, met ontslag van alle verantwoordelijkheid dienaangaande in hoofde van ondergetekende notaris.

A. D. Algemene voorwaarden

1. De lasthebber zal steeds te goeder trouw handelen en het belang van de lastgever en zijn naastbestaanden vooropstellen.

2. Indien de lasthebber NIET de echtgenoot/echtgenote van de lastgever is, worden de gelden en waarden van de

lastgever duidelijk afgescheiden van het persoonlijk vermogen van de lasthebber. De banktegoeden en effectenrekeningen worden ingeschreven bij door de overheid geaggregeerde financiële instellingen.

3. De lasthebber heeft de macht iemand in zijn plaats te stellen voor specifieke handelingen. Hij mag raad en advies inwinnen bij deskundigen van zijn keuze.

4. De lasthebber heeft de macht om alle mogelijke rechtshandelingen te stellen, daarmee ook bedoeld alle daden van beschikking van welke aard ook en alle proceshandelingen die zich zouden opdringen, en dit met betrekking tot alle aspecten van het volledig vermogen van de lastgever.

In uitvoering van deze algemene en uitdrukkelijke lastgeving zal de lasthebber de bevoegdheid hebben om voor de lastgever en in haar naam alle overeenkomsten, akten, notulen, processen-verbaal en andere welk danige documenten en stukken te doen opmaken of verlijden en te tekenen, alle vergaderingen bij te wonen en stemrechten uit te oefenen, en in het algemeen al het nodige te doen wat zich opdringt. Dit alles zonder dat een onjuiste of onvolledige omschrijving van de bevoegdheden aan de lasthebber kan worden tegengeworpen vermits deze volmacht algemeen is en het niet de bedoeling is enige bevoegdheid uit te sluiten.

5. De lasthebber zal vergoed worden voor de voorschotten en kosten die hij gemaakt heeft bij de uitvoering van zijn opdrachten. Hij mag deze bedragen rechtstreeks innen van de rekeningen van de lastgever.

6. Ten behoeve van de lasthebber wordt in onderhavige overeenkomst geen bezoldiging overeengekomen. In acht genomen de omvang van de door de lasthebber geleverde prestaties, kan aan de lasthebber door de vrederechter een bezoldiging worden toegekend in navolging van artikel 497/5 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

7. Informatieplicht.

De lasthebber zal ieder jaar in de loop van de maand januari aan de mede-echtgenoot en aan de kinderen een geschreven overzicht bezorgen van de inkomsten en uitgaven van het verlopen kalenderjaar, indien daarom wordt gevraagd.

#INGEVAL VAN VOLMACHT AAN SLECHTS ENKELE VAN DE KINDEREN

De lasthebber zal ieder jaar in de loop van de maand januari aan de kinderen van de lastgever die géén lasthebber zijn, een geschreven overzicht te bezorgen van de inkomsten en uitgaven van het verlopen kalenderjaar, indien daarom wordt gevraagd.#

8. Voor wat de rechten en plichten betreft van lastgever en lasthebber, zal gehandeld worden zoals bepaald in de artikelen 1984 tot 2010 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

A. E. Beëindiging

1. Onderhavige lastgeving wordt afgesloten voor een onbepaalde duur.

2. OF (als inwerkingtreding pas wanneer de lastgever zich bevindt in de toestand bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 BW): De buitengerechtelijke beschermingsmaatregel neemt een einde wanneer de lastgever zich niet meer bevindt in de toestand bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek, die toelaat om een rechterlijke beschermingsmaatregel te bevelen met betrekking tot de goederen. Wanneer de lastgever zich echter later opnieuw in een toestand bevindt bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek, die toelaat om een rechterlijke beschermingsmaatregel betreffende de goederen te bevelen, zal deze lastgevingsovereenkomst die de buitengerechtelijke bescherming regelt, opnieuw kunnen worden gebruikt.#

2. OF (als onmiddellijke inwerkingtreding): Deze volmacht kan worden gebruikt en deze overeenkomst geldt, zowel wanneer de lastgever wilsgeschikt is en zich niet in de toestand bevindt bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek, die toelaat om een rechterlijke beschermingsmaatregel te bevelen met betrekking tot de goederen, als wanneer de lastgever zich in een toestand bevindt die de aanstelling van een bewindvoerder toelaat.#

3. De lasthebber kan op elk ogenblik eenzijdig de lastgeving opzeggen en een einde maken aan de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, door deze opzeg schriftelijk ter kennis te brengen aan de lastgever en door de daaropvolgende schriftelijke kennisgeving daarvan aan de griffie van het vredegerecht van de verblijfplaats van de lastgever (en subsidiair van diens woonplaats) of aan een notaris (niet noodzakelijk de notaris die de lastgevingsovereenkomst heeft opgesteld), met opgave van de redenen voor deze beslissing.

Binnen de maand zal de lasthebber alle informatie en alle stukken die verband houden met de uitvoering van deze lastgevingsovereenkomst overmaken aan de lastgever indien deze laatste wilsgeschikt is en zich niet in een toestand bevindt als bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek, en aan de overblijvende lasthebber(s) indien de lastgever niet wilsgeschikt is of zich in een toestand bevindt als bedoeld in artikel 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek. De lasthebber zal binnen de maand alle andere maatregelen treffen die voortvloeien uit de beëindiging van de lastgevingsovereenkomst.

De opzegging van de lastgevingsovereenkomst zal worden geregistreerd in het centraal register door de griffier of de notaris aan wie de opzegging van de lastgevingsovereenkomst is ter kennis gebracht.

De griffier of de notaris aan wie de opzegging is ter kennis gebracht, brengt de griffier of de notaris die hebben gezorgd voor de vermelding van de lastgevingsovereenkomst in het centraal register op de hoogte van de beslissing om de overeenkomst te beëindigen. De notaris vermeldt de beëindiging van de lastgeving op de oorspronkelijke akte.

Wanneer er **een opvolgend lasthebber** werd aangesteld in de lastgevingsovereenkomst, dan neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, echter geen einde.

Wanneer er **geen opvolgend lasthebber** werd aangesteld, doch er meerdere lasthebbers werden aangeduid in de lastgevingsovereenkomst en er wordt een opzegging gegeven door één van de lasthebbers, dan neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, evenmin een einde. Zijn er meerdere overblijvende lasthebbers, dan zullen de overblijvende lasthebbers kunnen blijven handelen zonder de lasthebber die de lastgeving heeft opgezegd. Is er slechts één overblijvende lasthebber, dan zal de overblijvende lasthebber steeds afzonderlijk kunnen handelen.

4. De lastgever, die wilsbekwaam is en die niet onder bewind is geplaatst, kan op ieder ogenblik eenzijdig deze lastgevingsovereenkomst herroepen en aldus een einde stellen aan de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, door deze herroeping schriftelijk ter kennis te brengen aan de lasthebber of lasthebbers en door de daaropvolgende schriftelijke kennisgeving daarvan aan de griffie van het vrederecht van de verblijfplaats van de lastgever (en subsidiair van diens woonplaats) of aan een notaris (niet noodzakelijk de notaris die de lastgevingsovereenkomst heeft opgesteld), met opgave van de redenen voor deze beslissing.

Binnen de maand zal de lasthebber alle informatie en alle stukken die verband houden met de uitvoering van deze lastgevingsovereenkomst overmaken aan de lastgever en alle andere maatregelen treffen die voortvloeien uit de beëindiging van de lastgevingsovereenkomst.

De herroeping van de lastgevingsovereenkomst zal worden geregistreerd in het centraal register door de griffier of de notaris aan wie de herroeping van de lastgevingsovereenkomst is ter kennis gebracht.

De griffier of de notaris aan wie de herroeping is ter kennis gebracht, brengt de griffier of de notaris die hebben gezorgd voor de vermelding van de lastgevingsovereenkomst in het centraal register op de hoogte van de beslissing om de overeenkomst te beëindigen. De notaris vermeldt de beëindiging van de lastgeving op de oorspronkelijke akte.

Wanneer er een opvolgend lasthebber werd aangesteld in de lastgevingsovereenkomst, dan neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, echter geen einde wanneer de herroeping enkel betrekking heeft op één van de lasthebbers, tenzij uit de herroeping anders zou blijken.

Wanneer er geen opvolgend lasthebber werd aangesteld, doch er meerdere lasthebbers werden aangeduid in de lastgevingsovereenkomst, dan neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, evenmin een einde door de herroeping van de lastgeving door de lastgever, wanneer de herroeping enkel betrekking heeft op één van de lasthebbers. Zijn er meerdere overblijvende lasthebbers, dan zullen de overblijvende lasthebbers kunnen blijven handelen zonder de lasthebber waarop de herroeping betrekking heeft. Is er slechts één overblijvende lasthebber, dan zal de overblijvende lasthebber afzonderlijk kunnen handelen.

5. De buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, neemt eveneens een einde door het overlijden van de lastgever.

Zij neemt ten aanzien van de lasthebber een einde door het overlijden van de lasthebber, evenals door de plaatsing van de lasthebber onder een rechterlijke beschermingsmaatregel overeenkomstig artikel 492/1 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Wanneer een lasthebber overlijdt of onder bewind wordt geplaatst, eindigt de lastgeving ten aanzien van de overleden of onder bewind geplaatste lasthebber.

Wanneer één van de lasthebbers overlijdt of onder bewind wordt geplaatst en er een opvolgend lasthebber werd aangesteld in de lastgevingsovereenkomst, dan neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, echter geen einde.

Wanneer er geen opvolgend lasthebber is voorzien, maar meerdere lasthebbers werden aangeduid in de lastgevingsovereenkomst, neemt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, evenmin een einde. Zijn er meerdere overblijvende lasthebbers, dan zullen de overblijvende lasthebbers kunnen blijven handelen zonder de lasthebber die overleden is of onder bewind is geplaatst. Is er slechts één overblijvende lasthebber, dan zal de overblijvende lasthebber steeds afzonderlijk kunnen handelen.

6. De beëindiging van door de lastgever sub 1 respectievelijk sub 2 gegeven mandaat brengt niet automatisch de beëindiging van het door de lastgever sub 2 respectievelijk sub 1 gegeven mandaat met zich mee. De beide lastgevers kunnen aldus onafhankelijk van mekaar de door hun gegeven mandaat beëindigen.

Het overlijden van de lastgever sub 1 beëindigt het door lastgever sub 2 gegeven mandaat niet, net zo min als dit omgekeerd het geval is.

7. De vrederechter kan op elk ogenblik een rechterlijke beschermingsmaatregel bevelen die de lastgeving volledig beëindigt indien de vredechter vaststelt dat de lastgeving niet beantwoordt aan het belang van de lastgever, evenals indien de vredechter vaststelt dat de lasthebber zijn opdracht niet heeft aanvaard. De vredechter kan tevens te allen tijde volledig een einde maken aan de lastgeving indien de uitvoering ervan van dien aard is dat de belangen van de lastgever in gevaar worden gebracht of indien de lastgeving geheel vervangen moet worden door een rechterlijke beschermingsmaatregel die de belangen van de lastgever beter dient.

De vredechter kan ook een rechterlijke beschermingsmaatregel bevelen, een bewindvoerder aanstellen en een einde stellen aan de buitengerechtelijke bescherming wanneer en in de mate dat hij vaststelt dat dit noodzakelijk is en dat de bestaande wettelijke of buitengerechtelijke bescherming niet volstaat. Wanneer een buitengerechtelijke bescherming is georganiseerd en deze geen voldoende oplossing biedt voor de meerderjarige die valt onder toepassing van artikel 488/1 of 488/2, kan de vredechter een rechterlijke beschermingsmaatregel opleggen en dus een bewindvoerder aanstellen, en tevens de bestaande buitengerechtelijke bescherming beëindigen.

Indien een rechterlijke beschermingsmaatregel wordt opgelegd door de vredechter, die volledig onverenigbaar is met de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, wordt de buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, beëindigd.

De buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, blijft echter van toepassing in de mate dat hij verenigbaar is met de rechterlijke beschermingsmaatregel. De vredechter bepaalt, wanneer er onverenigbaarheid is, de voorwaarden waaronder de lastgeving verder kan worden uitgevoerd.

A. F. Wijziging van deze overeenkomst

1. De lastgever, die wilsbekwaam is en die niet onder bewind is geplaatst, kan op ieder ogenblik eenzijdig de beginselen wijzigen die de lasthebber bij de uitoefening van zijn opdracht in acht moet nemen en die zijn opgenomen in de lastgevingsovereenkomst. Hij moet dit dan schriftelijk ter kennis brengen van de griffie van het vredegerecht van de verblijfplaats van de lastgever (en subsidiair van diens woonplaats) of van de notaris die de lastgevingsovereenkomst heeft opgesteld, met opgave van de redenen voor deze beslissing.

De wijziging van de lastgevingsovereenkomst wordt geregistreerd in het centraal register dat wordt

bijgehouden door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat.

2. De vrederechter kan ingrijpen in de lastgeving die een buitengerechtelijke bescherming organiseert.

De vrederechter kan een beslissing treffen omtrent de uitvoering van de thans overeengekomen lastgeving (ambtshalve of op verzoek van de lastgever, de lasthebber, de procureur des Konings of iedere belanghebbende).

Als de vrederechter vaststelt dat de lastgever zich in de toestand bevindt bedoeld in de artikelen 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek, dat de lastgeving beantwoordt aan het belang van de lastgever en dat de lasthebber zijn opdracht heeft aanvaard, beveelt de vrederechter ofwel dat de lastgeving geheel wordt uitgevoerd ofwel dat de lastgeving gedeeltelijk wordt uitgevoerd overeenkomstig artikel 490/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek.

Als de vrederechter vaststelt dat de lastgever zich in de toestand bevindt bedoeld in de artikelen 488/1 of 488/2 van het Oud Burgerlijk Wetboek en dat de lastgeving niet beantwoordt aan het belang van de lastgever, kan de vrederechter een rechterlijke beschermingsmaatregel bevelen met toepassing van artikel 492/1, die de lastgeving geheel of gedeeltelijk beëindigt of een rechterlijke beschermingsmaatregel die daar bovenop komt.

De vrederechter kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk een einde maken aan de lastgeving indien de uitvoering ervan van dien aard is dat de belangen van de lastgever in gevaar worden gebracht of indien de lastgeving geheel of gedeeltelijk vervangen moet worden door een rechterlijke beschermingsmaatregel die de belangen van de lastgever beter dient.

De vrederechter kan eveneens de uitvoering van de lastgeving onderwerpen aan dezelfde vormvereisten als die welke gelden bij een rechterlijke beschermingsmaatregel. De vrederechter kan aldus alle regelen van het bewind van toepassing verklaren op de lasthebber, alsof die zou aangesteld zijn als bewindvoerder.

De vrederechter kan zich uitspreken over de voorwaarden en nadere regels tot uitvoering van de lastgeving (ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings of iedere belanghebbende).

De vrederechter kan ook een rechterlijke beschermingsmaatregel bevelen en een bewindvoerder aanstellen wanneer en in de mate dat hij vaststelt dat dit noodzakelijk is en dat de bestaande buitengerechtelijke bescherming niet volstaat. De buitengerechtelijke beschermingsmaatregel, vervat in deze overeenkomst, blijft dan van toepassing in de mate dat hij verenigbaar is met de rechterlijke beschermingsmaatregel. De vrederechter kan aldus ook een wijziging aanbrengen aan de

buitengerechtelijke bescherming. De vrederechter bepaalt, wanneer er onverenigbaarheid is, de voorwaarden waaronder de lastgeving, die in het bijzonder tot doel heeft om voor de lastgever een buitengerechtelijke bescherming te regelen, verder kan worden uitgevoerd.

3. De wijziging van door de lastgever sub 1 respectievelijk sub 2 gegeven mandaat brengt niet automatisch de wijziging van het door de lastgever sub 2 respectievelijk sub 1 gegeven mandaat met zich mee. De beide lastgevers kunnen aldus onafhankelijk van mekaar de door hun gegeven mandaat wijzigen.

A. G. Registratie

Onderhavige overeenkomst van lastgeving zal, zoals de lastgever dit verzoekt, door ondergetekende notaris ter registratie worden aangeboden in het daartoe bestemde register dat bijgehouden wordt door de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat in overeenstemming met artikel 490, 2de lid van het Oud Burgerlijk Wetboek.

A. H. Toepasselijk recht

Het Verdrag van 's-Gravenhage van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen voorziet de mogelijkheid rechtskeuze te formuleren met betrekking tot het toepasselijk recht op het bestaan, de omvang, de wijziging en het tenietgaan van de vertegenwoordigingsbevoegdheden, meer bepaald:

- het recht van een Staat waarvan de volwassene de nationaliteit bezit;
- het recht van een Staat waar de volwassene eerder zijn gewone verblijfplaats had;
- het recht van een Staat waar vermogen van de volwassene is gelegen, met betrekking tot dat vermogen.

Voor zoveel als nodig bepaalt de lastgever dat de geldigheid en de uitwerking van onderhavige buitengerechtelijke volmacht beheerst door het Belgisch recht.

#eventueel:

A. I. Verklaring van voorkeur ten aanzien van de bewindvoerder

De lastgever verklaart in overeenstemming met artikel 496, 1ste lid van het Oud Burgerlijk Wetboek, zijn voorkeur te kennen te geven betreffende een aan te wijzen bewindvoerder, indien de vrederechter, niettegenstaande de voormelde buitengerechtelijke lastgeving, ten zijnen behoeve een beschermingsmaatregel zou bevelen.

Hij verzoekt de bevoegde vrederechter in laatstgenoemde omstandigheden als zijn bewindvoerder over zijn persoon en over zijn goederen te willen aanwijzen [#] # facultatief en als zijn vertrouwenspersoon [#].

Indien [#] deze taak van bewindvoerder niet wenst of zou kunnen aanvaarden of deze zou willen beëindigen of in de onmogelijkheid zou zijn deze verder waar te nemen, gaat de

voorkeur van de comparant(e) naar [#] als vervanger hetzij als opvolger van eerstgenoemde. # *facultatief* Voor wat de vertrouwenspersoon betreft, wordt in gelijkaardige omstandigheden als vervanger op opvolger voorgesteld [#]. Huidige verklaring zal binnen de 15 dagen worden opgenomen in het centraal register van deze verklaringen overeenkomstig artikel 496, 4de lid van het Oud Burgerlijk Wetboek.#

A. J. Slotverklaringen

1. Bevestiging van identiteit

a. Ondergetekende notaris bevestigt dat de identiteit van de comparanten hem werd aangetoond aan de hand van hogervermelde bewijskrachtige identiteitsbewijzen.

b. Om te voldoen aan de verplichtingen opgelegd door de Hypotheekwet, bevestigt de notaris op zicht van uittreksels uit de registers van de burgerlijke stand dat de namen, voornamen, datum en plaats van geboorte van partijen overeenkomen met onderhavige vermelding.

1. Bekwaamheid

Comparanten verklaren over de nodige bekwaamheid te beschikken om deze rechtshandeling te stellen, niet te zijn getroffen door een beschermingsmaatregel of beschikkingsbeperking, en evenmin een verzoekschrift te hebben ingediend met het oog op het bekomen van een collectieve schuldenregeling.

1. Afschrift

Partijen worden geïnformeerd:

- dat een elektronisch afschrift (officiële kopie) van de huidige akte online op de website www.izimi.be beschikbaar zal zijn en met behulp van de ID-kaart of Itsme raadpleegbaar is;

- dat het elektronisch afschrift dezelfde juridische waarde heeft als een per post opgestuurd exemplaar;

- dat zij van ondergetekende notaris, op verzoek, een afschrift per post kunnen bekomen. Een eerste afschrift zal steeds kosteloos worden afgeleverd.

1. Notariële vaststelling

De comparanten verklaren dat deze akte de juiste weergave is van hun bedoeling en steeds voorrang heeft, zelfs indien de bedingen en voorwaarden van deze akte zouden afwijken van deze vermeld in vorige overeenkomsten met hetzelfde voorwerp. Daarenboven verklaren comparanten dat indien een bepaling van voormelde akte nietig is, zij zich ertoe verplichten een oplossing te zoeken dewelke zo dicht mogelijk aansluit bij de opzet van de initiële bepaling.

De comparanten erkennen dat de notaris hen gewezen heeft op de bijzondere verplichtingen aan de notaris opgelegd door artikel 9, §1, alinea's 2 en 3 van de Organieke Wet Notariaat en heeft uitgelegd dat, wanneer een notaris tegenstrijdige belangen of de aanwezigheid van onevenwichtige bedingen vaststelt, hij hierop de aandacht

moet vestigen van de partijen en hen moet meedelen dat elke partij de vrije keuze heeft om een andere notaris aan te wijzen of zich te laten bijstaan door een raadsman. De notaris moet tevens elke partij volledig inlichten over de rechten, verplichtingen en lasten die voortvloeien uit de rechtshandelingen waarbij zij betrokken is en hij moet aan alle partijen op onpartijdige wijze raad verstrekken.

De comparanten hebben hierop verklaard dat zich hier volgens hen geen tegenstrijdigheid van belangen voordoet en dat zij alle bedingen opgenomen in onderhavige akte voor evenwichtig houden en deze aanvaarden.

De comparanten bevestigen tevens dat de notaris hen naar behoren heeft ingelicht over de rechten, verplichtingen en lasten die voortvloeien uit onderhavige akte en hen op een onpartijdige wijze raad heeft verstrekt.

1. #OFWEL >5D OP VOORHAND#De comparanten erkennen ieder een ontwerp van onderhavige akte tenminste vijf werkdagen vóór ondertekening ervan ontvangen te hebben, namelijk op #, hetgeen zij als tijdig erkennen. Zij erkennen voorafgaandelijk aan deze dit ontwerp hebben nagelezen.#

#OFWEL <5D OP VOORHAND#De comparanten verklaren ons kennis te hebben genomen van het ontwerp van deze akte op # en dat deze termijn voor hen voldoende is geweest om het ontwerp goed te onderzoeken.#

2. Onderhavige akte werd integraal voorgelezen voor wat betreft de vermeldingen bevat in artikel 12, alinea 1 en 2 van de Organieke Wet Notariaat, evenals de wijzigingen die werden aangebracht aan het vooraf medegedeelde ontwerp van de akte.

3. De gehele akte, desgevallend inclusief de bijlage, werd door ons notaris ten behoeve van de comparanten toegelicht.

KWIJTING RECHT OP GESCHRIFTEN

Ondergetekende notaris bevestigt de ontvangst van de betaling van het Recht op geschriften zoals bedoeld in het wetboek diverse rechten en taksen.

Recht van vijftig euro (50,00 EUR) betaald op aangifte van de minuuthoudende notaris.

WAARVAN AKTE

Gedaan en verleden te # [REDACTED], in mijn kantoor, op datum als voormeld.

Nadat de akte en desgevallend de bijlage integraal werd(en) voorgelezen en werd(en) toegelicht, ondertekenen comparanten tegenwoordig als gezegd, #de tussenkomende partijen# en wij, notaris.

2) VRAGENLIJST DIEPTE-INTERVIEWS

- Kan u om te beginnen even toelichten wat de achterliggende gedachte is van een rechtskeuzebeding in een zorgvolmacht?
- Vindt u een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht relevant?
- Stelt u, tijdens de besprekingen met uw cliënt, voor om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht?
  - Zo ja, in welke situaties wordt het voorgesteld en in welke situaties niet? Van welke factoren hangt dat af?
  - Zo neen, om welke reden niet?
- Neemt u in een zorgvolmacht (automatisch) een rechtskeuzebeding op?
  - Zo ja, kan u even toelichten uit welke bewoordingen de clausule over het rechtskeuzebeding bestaat?
  - Zo ja, op wat voor soort clausules baseert u zich, zijn dat bijvoorbeeld clausules die voorgesteld zijn door de federatie van notarissen zelf?
  - Zo neen, om welke reden niet?
- Indien er in de zorgvolmacht een rechtskeuzebeding wordt opgenomen, welke rechtskeuze wordt er doorgaans gemaakt?
  - Stelt u, tijdens de bespreking met uw cliënt, voor om te kiezen voor een toepassing van het Belgisch recht?
- Bent u op de hoogte van de checklist die de European Law Institute heeft opgemaakt?
  - Zo ja, in welke mate bent u bezig met die checklist?
  - Zo ja, bent u van mening dat dergelijke checklist een goede houvast is bij het opnemen van een rechtskeuzebeding?
- Welke pijnpunten ondervindt u bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?
- Welke aandachtspunten/suggesties kunnen worden aangekaart bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?
- Denkt u dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de praktijk?
- Bent u van mening dat het wetgevend kader/verdragsrechtelijk kader nog verbeterd zou moeten worden?
  - Zo ja, welke verbeteringen stelt u dan voor?

- Waarom denkt u dat er nog veel EU-landen zijn die het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd?
  - Wat denkt u dat de oorzaak daarvan is?
  - Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen?

- Is de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 nu een vooruitgang?

3) TRANSCRIPTIE INTERVIEW RESPONDENT 1

Kan u om te beginnen even toelichten wat de achterliggende gedachte is van een rechtskeuzebeding in een zorgvolmacht?

Notaris: *"Je weet eigenlijk niet wat de mensen verder in hun leven gaan doen. Ze komen bij u om een zorgvolmacht te tekenen, maar het kan goed zijn dat zij beslissen om hun oude dag door te brengen in Spanje en daar verder zullen leven. En dan zit je natuurlijk vast dat als er iets met die persoon moet gebeuren, welk recht dan van toepassing is wanneer hij/zij bijvoorbeeld al enkele jaren in Spanje wonen. En dan is het belangrijk om zo een keuze te voorzien."*

Vindt u een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht relevant?

Notaris: *"Het hangt af van dossier tot dossier. Als mensen bij u komen en die ouders zitten al in een rusthuis, dan is het minder relevant. Je weet dat zij, spijtig genoeg, niet meer zullen buitengeraken. En als je dat dan helemaal moet beginnen uitleggen en ontleden...want sommige mensen lezen de aktes minder goed na. Maar je moet als notaris steeds alles goed toelichten. Je kan bij de voorbereiding van het dossier al de vraag stellen of het een optie is om dat op te nemen. Als ik het gevoel heb dat die mensen gewoon hier gaan blijven en geen buitenlands onroerend goed beschikken, dan is dat voor mij minder relevant om op te nemen."*

Senze: *"Nee inderdaad, dat klopt, dat klinkt ook logisch."*

Stelt u, tijdens de besprekingen met uw cliënt, voor om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht?

- **Zo ja, in welke situaties wordt het voorgesteld en in welke situaties niet? Van welke factoren hangt dat af?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Senze: *"U heeft in de vorige vraag al aangegeven dat dit afhangt of het duidelijk is dat de cliënt sowieso in België zal blijven of hij/zij hier al in een rusthuis zit. Dus dit zijn de situaties waarin het al dan niet wordt voorgesteld. Maar bespreekt u het wel sowieso met elke cliënt?"*

Notaris: *"De afspraak juist voor u was voor een zorgvolmacht en daar heb ik het niet besproken. Omdat die mensen ook al wat ouder zijn. Je merkt ook dat het voor hun moeilijk is om mij te verstaan. Dat heeft misschien ook met corona te maken, aangezien ik een mondmasker op heb en dan ook met dat scherm hiertussen. Je probeert je te beperken of toch goed uit te leggen dat je een volmacht gaat geven, dat je vermogen gaat beheerd worden door die persoon. We hebben het dan meer over of de zorgvolmacht onmiddellijk in werking mag treden of niet. Dus bij sommige mensen, waarvan ik weet dat zij niet meer naar het buitenland gaan, zal ik het niet bespreken. Dan wordt er ook gezegd van kijk de enige keuze die we moeten maken, is naar welk rusthuis we gaan. En dan wordt er niet besproken welke rechtskeuze zij willen doen."*

Senze: "Ja, inderdaad. En als je aanvoelt van oke die persoon is nog niet zo oud dat hij snel in rusthuis zou belanden, dan wordt het wel altijd voorgesteld om een rechtskeuzebeding op te nemen."

Notaris: "Ja, inderdaad. Tijdens het gesprek van de zorgvolmacht van zonet waren de kinderen van ongeveer 50 jaar er zelf ook bij en bij hen zal ik het er dan wel over hebben. Omdat je niet weet waar ze terecht gaan komen. Bij de oudere mensen van 90+ is het niet relevant om het te bespreken. Vind jij dat het verplicht is dat ik het moet zeggen tegen hun?"

Senze: "Nee, ik volg uw mening daar wel in. Inderdaad als het oudere mensen zijn, is het niet relevant om met nog meer informatie te komen. Het is sowieso al moeilijk voor hen om alles te begrijpen. Dus dan vind ik het ook niet relevant om in zo een situatie nog extra informatie te geven over iets wat eigenlijk niet relevant is voor hun, en het ook moeilijker te maken voor hun."

Neemt u in een zorgvolmacht (automatisch) een rechtskeuzebeding op?

- **Zo ja, kan u even toelichten uit welke bewoordingen de clause over het rechtskeuzebeding bestaat?**
- **Zo ja, op wat voor soort clauses baseert u zich, zijn dat bijvoorbeeld clauses die voorgesteld zijn door de federatie van notarissen zelf?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Senze: "Uit het voorgaande blijkt dat u het rechtskeuzebeding niet automatisch opneemt in een zorgvolmacht. Maar uit welke bewoordingen bestaat zo een clause dan als het wel wordt opgenomen in de zorgvolmacht?"

Notaris: "Dan moet ik zelf even kijken, want wij hebben ook modellen waarmee wij samenwerken".

Senze: "Ik wou ook nog vragen of u het ziet zitten om mij een model door te sturen, aangezien ik in mijn thesis ook verschillende modellen zal gaan analyseren."

Notaris: "Ja, geen probleem."

Senze: "Op wat voor soort clauses baseert u zich? Zijn dat clauses die worden voorgesteld door de Federatie van Notarissen?"

Notaris: "Ja, wij hebben een heel goede studiedienst als Federatie, dat wordt goed geüpdatet. Wij hebben ook Commissies die dat goed opvolgen en clauses voorstellen."

Senze: "Dus daarop baseren jullie zich dan?"

Notaris: "Ja, daar baseren wij ons altijd op."

(clause wordt nog toegestuurd)

Indien er in de zorgvolmacht een rechtskeuzebeding wordt opgenomen, welke rechtskeuze wordt er doorgaans gemaakt?

- **Stelt u, tijdens de bespreking met uw cliënt, voor om te kiezen voor een toepassing van het Belgisch recht?**

Notaris: *"Er wordt voornamelijk gekozen voor het Belgische recht."*

Senze: *"Dus het komt niet voor dat er bijvoorbeeld voor het Spaanse recht wordt gekozen."*

Notaris: *"Nee, ik heb dat nog niet gehad. We hebben nu iemand in het kader van een testament en dan zeggen we eerder dat ze beter naar een Spaanse notaris kunnen gaan. Je kan die dan niet goed inlichten wat dat Spaans recht juist is."*

Senze: *"Omdat u zelf daar misschien ook niet goed mee vertrouwd bent?"*

Notaris: *"Ik heb stage gedaan bij een Spaanse notaris, maar dat is ondertussen ook al tien jaar geleden. Het is niet dat die wetten allemaal ongewijzigd blijven. Dus je durft de cliënten dan niet echt garant stellen dat dat allemaal klopt, dus daarom heb ik liever het Belgisch recht."*

Bent u op de hoogte van de checklist die de European Law Institute heeft opgemaakt?

- **Zo ja, in welke mate bent u bezig met die checklist?**
- **Zo ja, bent u van mening dat dergelijke checklist een goede houvast is bij het opnemen van een rechtskeuzebeding?**

Notaris: *"Nee, dat doen wij niet."*

Senze: *"Ondanks dat jullie dat niet doen, bent u er wel van overtuigd dat dat misschien een goede houvast kan zijn?"*

Notaris: *"Ik denk dat dat zelfs ook niet gevraagd wordt. Het enige wat ze zeggen is dat je een rechtskeuze kan doen omwille van die en die redenen. Maar niet dat wij met een checklist rekening moeten houden."*

Senze: *"En gaat dat ook niet in de toekomst zo zijn dat jullie er wel rekening mee zouden houden?"*

Notaris: *"Jawel. Voor de Europese erfrechtverklaring heb je ook een checklist. Maar ik merk nog niet echt... Hasselt is ook geen internationale stad, dus ik kan mij voorstellen dat als je een notaris in Brussel bent, dat je dan meer internationale gevallen hebt. Maar bij ons zijn het mensen die sterven die van Hasselt zijn, of van Antwerpen of Leuven. Maar wij worden niet veel met internationale nalatenschappen geconfronteerd. En als dat zo is, dan maken zij een testament op volgens Belgisch recht en dan blijft het Belgisch recht van toepassing."*

Welke pijnpunten ondervindt u bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Notaris: *"Tot nu toe heb ik weinig problemen bij het opstellen van een zorgvolmacht. Je moet er goed op letten dat als iemand drie kinderen heeft en één kind regelt alle zaken, dat je toch de drie kinderen erbij betreft. Want anders kan dat erna wel ruzie veroorzaken."*

Senze: *"En ook betrekken in het gesprek of echt in de volmacht?"*

Notaris: *"In de volmacht."*

Senze: *"Dus alle drie kinderen hebben dan een volmacht?"*

Notaris: *"Ja. En dan zeggen we dat die apart kunnen handelen tot een bepaald bedrag. En als het huis moet verkocht worden, dan moeten de drie kinderen tekenen. Als je dat allemaal aan één kind geeft, dan krijg je al rap ruzie tussen de kinderen of wantrouwen. Dat creëert dan miscommunicatie en dan ontstaat er ruzie. Dus dan denk ik: beter voorkomen dan genezen."*

Dus ik zal dan tijdens het gesprek vragen hoeveel kinderen ze hebben en dan zou ik die alle drie betrekken, ook al heeft de persoon geen contact meer met één van de drie kinderen. Dan weet je eigenlijk al 'pas op met de zorgvolmacht'. Want de zorgvolmacht is eigenlijk een alternatief voor de bewindvoerder, waar de vrederechter alles gaat controleren. En dan heb ik het soms wel moeilijk dat ik denk van: 'ja ik ga hier iemand een zorgvolmacht geven, de vrederechter geeft machtiging, dat wordt niet gecontroleerd, en dat kind mag niet meedoen'. Dus je moet heel goed informeren aan de mensen dat ze alle kinderen erbij moeten betrekken, want anders kan uw zorgvolmacht ongeldig worden verklaard door het andere kind."

Senze: *"En als die persoon dan tegen u zegt dat hij geen contact meer heeft met één van die drie kinderen, dan raadt u toch nog aan om alle drie de kinderen daarin op te nemen?"*

Notaris: *"Je voelt de bui dan al hangen. De vrouw/man komt te overlijden en de andere kinderen erven sowieso, want je kan je kind niet onterven zelfs al zou er een testament zijn. En als dat kind dan ziet dat er een volmacht was en zegt: 'mijn broer heeft hier alles zitten regelen', dan krijg je al ruzie. Dan gaat die uitzoeken wat heeft die allemaal betaald, die heeft zichzelf bevoordeeld,..."*

Senze: *"Stel dat ze nu wel goed contact hebben met de drie kinderen, maar één kind wil het voor zoveel verkopen en de andere niet. Hoe wordt dat dan opgelost?"*

Notaris: *"Zolang de ouders leven, zal je moeten wachten met het te verkopen. En als de ouders sterven en je bent in onverdeeldheid, dan kan je zus altijd naar de rechtbank gaan op grond van artikel 815 oud BW. Dus dan moet je naar de rechtbank voor de uit de onverdeeldheidtrekking."*

Welke aandachtspunten/suggesties kunnen worden aangekaart bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Niet behandeld

Denkt u dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de praktijk?

Senze: (geeft duiding van de doelstellingen van het Haags Verdrag)

Notaris: *"Ja ik denk dat wel. Dat gaat vooral zijn voor oude mensen die hun dag gaan slijten in het buitenland of die daar willen gaan wonen. Dan heeft het wel zijn voordelen dat er een rechtskeuzebeding kan worden opgenomen."*

Bent u van mening dat het wetgevend kader/verdragsrechtelijk kader nog verbeterd zou moeten worden?

- **Zo ja, welke verbeteringen stelt u dan voor?**

Notaris: *"Nee, daar heb ik niet direct een opmerking over. Ik vind de zorgvolmacht tot nu toe heel goed geregeld."*

Waarom denkt u dat er nog veel EU-landen zijn die het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd?

- **Wat denkt u dat de oorzaak daarvan is?**
- **Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen?**

Notaris: *"Misschien omdat ze hun eigen wetten eerst willen laten gelden, minder invloed van Europa. De bedoeling was om een eengemaakte Europa te hebben, maar iedereen heeft toch zijn eigen wetten. Dus misschien was het toch moeilijk te implementeren in een bepaalde wetgeving. Bij ons is het blijkbaar wel gelukt."*

Senze: *"En ik dacht misschien zelf ook omdat bepaalde lidstaten niet in zo een rechtskeuze voorzien in hun eigen rechtsstelsel. Dus dan is het misschien onlogisch om een Verdrag te gaan ratificeren die in een mogelijkheid voorziet om een rechtskeuze te maken, terwijl ze dat in hun eigen rechtsstelsel niet zijn voorzien. Dus ik dacht dat het misschien daar mee te maken had."*

Notaris: *"Ja, dat kan. Je hebt dan het internationaal privaatrecht dat stilletjes aan wordt omgezet in Europese regels, maar dat zij zoiets hebben dat ze er nog niet klaar voor zijn om daarvan af te zien. Dus ik kan mij daar wel iets bij voorstellen. Want uiteindelijk vraag ik mij ook af: 'hoe groot is de vraag?' Wij worden niet geconfronteerd met duizenden dossiers waarbij je daar mee te maken zou hebben. De vraag is gewoon ook niet groot. Het is niet dat dat zo een prangend probleem is, we zitten ondertussen ook nog met corona. Dus minder mensen zijn geneigd om naar het buitenland te vertrekken, omdat daar misschien een lockdown is of ze kunnen erna niet meer terugkeren naar België waar hun familie woont."*

Senze: *"Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen?"*

Notaris: *"Ik denk door het belang ervan te laten inzien, door voorbeelden uit de praktijk. Het probleem is dat je te maken hebt met verschillende rechtsstelsels, verschillende interpretaties. Dus dan kan er wel gezegd worden van: 'kijk doordat je dit doet, sluit je al die misinterpretaties uit en dat zorgt dan weer voor rechtszekerheid'. Ik denk dat dat het grote voordeel is dat je rechtszekerheid kunt krijgen."*

Is de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 nu een vooruitgang?

Notaris: *"Ja, ik denk dat het goed is dat we dat gedaan hebben en dat we niet achter hinken op de rest. Voor mij in de praktijk heeft het niet veel gevolgen gehad. Het is gewoon een clause die we erbij krijgen, maar meer ook niet."*

4) TRANSCRIPTIE INTERVIEW RESPONDENT 2

Kan u om te beginnen even toelichten wat de achterliggende gedachte is van een rechtskeuzebeding in een zorgvolmacht?

Notaris: *"Wij zitten op een paar kilometer van Maastricht en Wallonië. Wij zijn wel vaker bezig met grensoverschrijdende gevallen. Ik heb de afgelopen jaren één keer gehad dat een koppel dat in Vroenhoven woonden erna in een rusthuis in Maastricht is terechtgekomen. Zij hebben een Nederlandse levenstestament opgemaakt. Zij hebben dat onmiddellijk in werking laten treden. Voor de rest komt het nog steeds weinig voor. Wij zetten het wel rechtskeuzebeding wel standaard in de zorgvolmacht. Er wordt standaard gekozen voor het recht van de verblijfplaats. Stel je voor dat ze willen emigreren naar Spanje, dan hebben ze op z'n minst een zorgvolmacht dat werkt. We nemen rechtskeuze voor Belgisch recht, dan weten we dat het in orde is, en als je dan erna naar Nederland zou verhuizen, dan heb je een zorgvolmacht dat werkt en dan is het het Belgische recht wat van toepassing zal blijven. Je weet ook nooit wat de toekomst brengt, dus daarom zetten wij het er standaard in. Het is dus meer uit voorzorgsprincipe dat wij het er standaard inzetten."*

Vindt u een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht relevant?

Niet behandeld

Stelt u, tijdens de besprekingen met uw cliënt, voor om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht?

- **Zo ja, in welke situaties wordt het voorgesteld en in welke situaties niet? Van welke factoren hangt dat af?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Notaris: *"Ja, wij stellen het eigenlijk altijd voor tijdens de bespreking en nemen het standaard op in de zorgvolmacht."*

Neemt u in een zorgvolmacht (automatisch) een rechtskeuzebeding op?

- **Zo ja, kan u even toelichten uit welke bewoordingen de clause over het rechtskeuzebeding bestaat?**
- **Zo ja, op wat voor soort clauses baseert u zich, zijn dat bijvoorbeeld clauses die voorgesteld zijn door de federatie van notarissen zelf?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Senze: *"U heeft al aangegeven dat u het rechtskeuzebeding standaard opneemt in de zorgvolmacht. Uit welke bewoordingen bestaat die clause?"*

Notaris: *"Wij hebben een goede Federatie voor notarissen die veel kennis delen. Qua zorgvolmacht is er een model dat de Federatie voor notarissen ter beschikking stelt, maar niet qua rechtskeuzebeding (als ik mij goed herinner). De exacte bewoordingen zal ik u doormailen. Wij*

hebben een korte bewoording van het rechtskeuzebeding. Ik zie niet in waarom het meer uitgebreid zou moeten zijn."

Indien er in de zorgvolmacht een rechtskeuzebeding wordt opgenomen, welke rechtskeuze wordt er doorgaans gemaakt?

- **Stelt u, tijdens de bespreking met uw cliënt, voor om te kiezen voor een toepassing van het Belgisch recht?**

Notaris: *"Er wordt meestal gekozen voor het recht van de gewone verblijfplaats. Als er bijvoorbeeld een Belg in Nederland gaat wonen en die komt hier advies vragen, dan stuur ik hem door naar een Nederlandse collega."*

Bent u op de hoogte van de checklist die de European Law Institute heeft opgemaakt?

- **Zo ja, in welke mate bent u bezig met die checklist?**
- **Zo ja, bent u van mening dat dergelijke checklist een goede houvast is bij het opnemen van een rechtskeuzebeding?**

Notaris: *"Nee, daar heb ik nog nooit van gehoord."*

Senze: *"Denkt u dat zo een checklist een meerwaarde kan bieden?"*

Notaris: *"Ik heb de indruk dat mensen er hier niet echt mee bezig zijn. Zij willen gewoon dat er voor hen gezorgd wordt als zij het zelf niet meer kunnen. De mensen zijn niet zo bezig met een rechtskeuze."*

Welke pijnpunten ondervindt u bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Notaris: *"Het is vrij standaard. Recht van nationaliteit, recht van verblijfplaats, dan heb je alles wat je moet hebben eigenlijk. Dus ik ondervind niet echt pijnpunten. Als een cliënt bijvoorbeeld een Spaans vermogen heeft, dan zeggen wij eerder 'bevraag u in Spanje'. In Nederland wordt er vaak samengewerkt met lokale notarissen."*

Welke aandachtspunten/suggesties kunnen worden aangekaart bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Notaris: *"Het is vrij praktisch opgesteld, de keuzes lijken me logisch."*

Senze: *"Het is ook maar een korte clause eigenlijk."*

Notaris: *"Ja, het is heel beperkt eigenlijk. Het Verdrag klinkt heel oud, maar het is nog maar vrij recent in werking. Ik heb de indruk dat er nog niet veel problemen rond gekomen zijn."*

Denkt u dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de praktijk?

Notaris: *"Ik ben niet echt op de hoogte van de doelstellingen."*

Bent u van mening dat het wetgevend kader/verdragsrechtelijk kader nog verbeterd zou moeten worden?

- **Zo ja, welke verbeteringen stelt u dan voor?**

Notaris: *"Ook hier hebben wij nog geen problemen ondervonden. Grensoverschrijdende transacties komen gewoonweg niet veel voor."*

Waarom denkt u dat er nog veel EU-landen zijn die het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd?

- **Wat denkt u dat de oorzaak daarvan is?**
- **Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen?**

Senze: *"Slechts dertien Staten hebben het Haags Verdrag geratificeerd, waarom denkt u dat het er zo weinig zijn."*

Notaris: *"Ik weet het niet, maar ik denk dat de politieke noodzaak het niet toestaat. De noodzaak voor een grensoverschrijdend aspect is er niet echt. Ik denk dat het daarom zo weinig wordt geratificeerd. Veel landen zeggen 'we steken onze energie in iets anders' aangezien het maar voor een paar mensen zijn."*

Senze: *"Op welke manier zouden we daaraan tegemoet kunnen komen?"*

Notaris: *"Je kan de noodzaak niet creëren, natuurlijk. Het is sowieso een vooruitgang voor die paar mensen, je hebt iets nuttig gedaan voor die paar mensen."*

Is de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 nu een vooruitgang?

Notaris: *"Ja sowieso, voor de mensen die geholpen zijn, is het een goede zaak. Ik weet niet of het er veel zijn. Het is iets wat enkel in de toekomst kan groeien. De zorgvolmacht bestaat sinds 2015 en groeit nu enorm. Dus misschien dat ook de grensoverschrijdende situatie relevanter zullen worden. De relevantie zal hopelijk gaan groeien, maar op dit moment is het nog te vroeg."*

5) TRANSCRIPTIE INTERVIEW RESPONDENT 3

Kan u om te beginnen even toelichten wat de achterliggende gedachte is van een rechtskeuzebeding in een zorgvolmacht?

Notaris: *"Om te bepalen welk recht toepasselijk is in een internationale context, opdat men weet welk recht men moet toepassen in geval van twijfel/discussie. Het Haags verdrag voorziet wat er gebeurt als er geen rechtskeuze wordt gemaakt, en voorziet ook de mogelijkheid van een rechtskeuze. Ik denk dat veel landgenoten verkiezen dat hun onbekwaamheid beheerst wordt door het Belgische recht, namelijk het recht dat zij kennen. Het Verdrag is niet door veel landen geratificeerd en ieder IPR doet zijn eigen ding ermee. Naar Belgisch IPR is de zorgvolmacht geldig."*

"Ik heb nu toevallig met mijn cliënt en een Spaanse notaris van gedachten gewisseld. De Spaanse notaris wist mij te bevestigen dat Spanje niet is toegetreden tot het Verdrag. Terwijl Spanje toch één van de landen is waar cliënten een tweede eigendom hebben. Dus dit houdt in dat een Belgische zorgvolmacht, die naar Belgisch recht uitwerking behoudt in geval van onbekwaamheid, naar Spaans recht als een gemeenrechtelijke volmacht wordt beschouwd, dus die zal in geval van onbekwaamheid niet meer langer bruikbaar zijn. Die personen gaan een zorgvolmacht tekenen die naar Belgisch recht wel bruikbaar blijft na onbekwaamheid, terwijl die naar Spaans recht niet meer bruikbaar is. Dus ze moeten zowel in België als in Spanje een volmacht tekenen. Veel heeft ermee te maken dat Belgische zorgvolmacht niet in het Spaans Centraal Register voor Lastgevingsovereenkomsten wordt ingeschreven. Er zijn 3 constitutieve voorwaarden om van een zorgvolmacht te spreken:

- *hij moet op papier gemaakt worden;*
- *hij moet uitdrukkelijk vermelden dat hij geldt in geval van onbekwaamheid; en*
- *hij moet ingeschreven worden in het centraal register lastgeving (CRL)*

Dus ook naar Belgisch recht is de inschrijving in het CRL een constitutieve geldigheidsvereiste."

"Eens men vastgoed heeft in buitenland is het toch handig om in beide landen een zorgvolmacht te tekenen. Als één van de partners onbekwaam wordt, kan het zijn dat je het moet verkopen of schenken en dan zit je vast..."

Senze: *"Ja, en ook voor hun eigen gemoedsrust is het belangrijk dat ze weten dat hun volmacht volledig in orde is."*

Notaris: *"Inderdaad. Er zouden teksten circuleren (cfr Europese Erfrechtverordening) om een soort Europese wetgeving te maken inzake de te beschermen personen. Dat zou ons alleen maar kunnen helpen. Veel mensen hebben de neiging om te emigreren naar Spanje, dus het enigste dat je kan adviseren is dat zij hun zorgvolmacht ook in Spanje tekenen."*

Senze: *"Ja, inderdaad. Maar daaromtrent zijn de cliënten precies toch wat meer terughoudend?"*

Notaris: "Het zijn extra kosten hé. Ik denk ook dat wij als Belgische notarissen nog iets meer gesensibiliseerd mogen worden om de zorgvolmacht in het Frans op te stellen als ze een eigendom hebben in Frankrijk. Die vertalingen zullen natuurlijk ook wel het kostenplaatje verhogen".

Vindt u een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht relevant?

Niet behandeld

Stelt u, tijdens de besprekingen met uw cliënt, voor om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht?

- **Zo ja, in welke situaties wordt het voorgesteld en in welke situaties niet? Van welke factoren hangt dat af?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Notaris: "Ik bespreek het niet apart, maar het zit er standaard in".

Senze: "En stel nu dat er een cliënt voor u zit en het eigenlijk duidelijk is dat die persoon niet meer naar het buitenland zal gaan en eigenlijk binnen een korte periode in het rusthuis gaat belanden, zijn dat voor u situaties om te zeggen dat u het toch uit de akte laat?"

Notaris: "Je weet het nooit hé. Dus ik laat het er gewoon altijd in."

Neemt u in een zorgvolmacht (automatisch) een rechtskeuzebeding op?

- **Zo ja, kan u even toelichten uit welke bewoordingen de clausule over het rechtskeuzebeding bestaat?**
- **Zo ja, op wat voor soort clausules baseert u zich, zijn dat bijvoorbeeld clausules die voorgesteld zijn door de federatie van notarissen zelf?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Notaris: "Ja, het rechtskeuzebeding zit er standaard in."

Senze: "En uit welke bewoordingen bestaat de clausule?"

Notaris: "Onderhavige overeenkomst zal worden beheerst door, en geïnterpreteerd overeenkomstig, het Belgisch recht. Voor zoveel als nodig bevestigt de Declarant rechtskeuze te maken voor het Belgisch recht, in toepassing van artikel 15 van het Haags Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen. Elk geschil betreffende de geldigheid, de uitlegging of de uitvoering van deze overeenkomst zal definitief worden beslecht door de rechtbank van eerste aanleg van West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk en door het Hof van Beroep te Gent."

Senze: "Zijn de clausules van het rechtskeuzebeding gebaseerd op voorstellen van de Federatie?"

Notaris: "Dat weet ik niet van buiten."

Indien er in de zorgvolmacht een rechtskeuzebeding wordt opgenomen, welke rechtskeuze wordt er doorgaans gemaakt?

- **Stelt u, tijdens de bespreking met uw cliënt, voor om te kiezen voor een toepassing van het Belgisch recht?**

Notaris: *"Er wordt gekozen voor het Belgische recht. Ook als het een Fransman is, dan wijs ik erop dat we gekozen hebben voor het Belgische recht en ik vraag of ze het er mee eens zijn. Ik zou de aktes ook niet tekenen als er niet gekozen wordt voor het Belgische recht en dan zal ik zeggen dat hij die zaken maar moet gaan regelen in eigen land."*

Bent u op de hoogte van de checklist die de European Law Institute heeft opgemaakt?

- **Zo ja, in welke mate bent u bezig met die checklist?**
- **Zo ja, bent u van mening dat dergelijke checklist een goede houvast is bij het opnemen van een rechtskeuzebeding?**

Notaris: *"Nee. Dat zijn ook zo artikels van geloof. Sommige notarissen hebben lange zorgvolmachten, sommige korte. Iedereen bezorgd ons een wenslijstje en we steken het er maar allemaal bij. En dan krijg je van die aktes van 29 pagina's om er toch maar voor te zorgen dat je zo volledig mogelijk blijft. Ik heb zelf lange aktes. Als ik de checklist zou krijgen, dan zou ik ervoor zorgen dat het er zeker allemaal instaat en dan zal de akte weer wat langer worden. Ik wil vermijden dat mijn cliënten aan één of andere loket moeten discussiëren 'mag het nu wel of mag het nu niet'."*

Senze: *"Bent u van mening dat zo een checklist wel zal zorgen voor een goede houvast?"*

Notaris: *"Ik sta altijd open voor alle mogelijke suggesties. Die checklist is een eenmalige aanpassing van het model."*

Welke pijnpunten ondervindt u bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Notaris: *"Ik ondervind niet echt pijnpunten. Natuurlijk als je een zorgvolmacht tekent met een buitenlander, dan is het een moment om te vragen welk recht zij van toepassing willen laten verklaren."*

Welke aandachtspunten/suggesties kunnen worden aangekaart bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

Niet behandeld

Denkt u dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de praktijk?

Senze: (geeft een uitleg over de doelstellingen van het Verdrag)

Notaris: *"Het hangt af van het aantal landen dat partij is natuurlijk. Ze zouden beter het Haags Verdrag omzetten in een Europese Verordening, dan hebben we bereikt wat we willen bereiken, en dan heb je geen nationale ratificatieprocedures en is het dwingendrechtelijke en supranationaal opgelegd voor de hele Unie. De doelstellingen zijn maar zo succesvol als het aantal landen dat de Conventie onderschrijft. De landen die wij het meeste nodig hebben zijn: Frankrijk, Italië en Spanje. Spanje is voor ons een grote lacune."*

Senze: *"Het is inderdaad enkel goed voor de Staten die het bekrachtigd hebben."*

Bent u van mening dat het wetgevend kader/verdragsrechtelijk kader nog verbeterd zou moeten worden?

- **Zo ja, welke verbeteringen stelt u dan voor?**

Notaris: *"Ik beheers de Conventie niet zo goed om daar een uitspraak over te doen. Men zou het beter via een Verordening installeren. Dat is de beste aanpak. Professor WEYTS heeft eens een artikel geschreven dat gaat over het vrije verkeer van notariële akte. Ik denk dat hij daarin schrijft dat volmachten niet meer geapostilleerd moeten worden. Dus daarvoor geldt het principe van vrije verkeer van notariële akte. Maar als je met een land als Spanje te maken hebt, dan moet je sowieso apostilleren. Als het niet geapostilleerd is, is het niet goed. Dus men negeert soms wel dwingende regelgeving. Dus het idee van vrije verkeer van notariële akte, daar kan nog aan worden gewerkt."*

Senze: *"Ik ga zeker het artikel eens opzoeken. Dat is misschien nog interessant om in mijn thesis te verwerken."*

Waarom denkt u dat er nog veel EU-landen zijn die het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd?

- **Wat denkt u dat de oorzaak daarvan is?**
- **Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen?**

Notaris: *"Geen flauw idee. Wij hebben zorgvolmachten gekopieerd van de Fransen. Dat is een goed idee gebleken. Misschien is er weinig ratificatie omdat er ook weinig landen het kennen zo een zorgvolmacht. Spanje kent het wel, dus dan begrijp ik het ook eigenlijk niet goed waarom ze het niet geratificeerd hebben."*

Senze: *"Ik dacht misschien ook omdat ze eerder hun eigen nationale regels willen toepassen?"*

Notaris: *"Nee, je kan je landgenoten toch maar een dienst bewijzen door het te ratificeren, want dan geef je hen de kans om te kiezen voor bescherming in het recht van hun gewone verblijfplaats, waar anders de aanknopng de nationale wet zal zijn. Dat is toch niet te doen. Stel nu dat hier een*

Spanjaard woont en die wordt onbekwaam, dat is dan toch totaal niet praktisch om te zeggen hoe moeten we dat hier naar Spaans recht gaan oplossen... Het aanknopingspunt van verblijfplaats is de meest logische aanknopng, maar in WIPR wordt er ook nog aanknopng genomen met de nationale wet."

Senze: *"Hoe zouden wij dan de lidstaten een beetje warmer kunnen maken om het te ratificeren?"*

Notaris: *"Ik zou het op Verordeningsniveau voorzien. Anders is het aan de Europese Commissie om die zaken te verbeteren. Alles wat te maken heeft met zorg, familie, gezinnen, huwelijksvermogensrecht, nalatenschappen... dat is allemaal gelukt. Dus het is niet dat er voor de familiale thema's geen raakvlak bestaat."*

Senze: *"Dus het zou goed zijn als we gewoon dezelfde lijn kunnen doortrekken."*

Notaris: *"Verdragen van Den Haag hebben voor mij een eigen bestaansrecht. Dat is ruimer dan de Europese Unie. Waarom zou Europa niet onmiddellijk implementeren in een Verordening, dan is het vanaf de eerste keer in heel Europa geregeld. En dan moet je niet wachten totdat iedere lidstaat die zaken heeft goedgekeurd."*

Is de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 nu een vooruitgang?

Notaris: *"Ik denk van wel. Voor die buitenlanders die in België wonen en de zorgvolmacht willen tekenen naar Belgisch recht, omdat zij niet geconfronteerd willen worden met wetgeving uit het vaderland/moederland waar ze misschien heel weinig binding mee hebben. Ook een buitenlander heeft recht op zelfbeschikking. Ik wil iedereen helpen, wat zijn/haar nationaliteit is interesseert mij niet."*

6) TRANSCRIPTIE INTERVIEW RESPONDENT 4

Kan u om te beginnen even toelichten wat de achterliggende gedachte is van een rechtskeuzebeding in een zorgvolmacht?

"De lastgever heeft zo de keuze het recht te kiezen dat van toepassing zal zijn op de zorgvolmacht. Zo kan lastgever, ook al heeft deze bijvoorbeeld de Nederlands nationaliteit, ervoor kiezen dat toch het Belgisch recht van toepassing is, doordat België bijvoorbeeld de staat is waar zijn vermogen is gelegen."

Vindt u een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht relevant?

"Gezien wij een grensgemeente zijn is dit zeker relevant. Ons cliënteel heeft vaak banden met zowel België als Nederland en kan hierdoor het meest aangewezen kiezen."

Stelt u, tijdens de besprekingen met uw cliënt, voor om een rechtskeuzebeding op te nemen in de zorgvolmacht?

- **Zo ja, in welke situaties wordt het voorgesteld en in welke situaties niet? Van welke factoren hangt dat af?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

"Wij nemen steeds een rechtskeuzebeding op in de zorgvolmacht."

Neemt u in een zorgvolmacht (automatisch) een rechtskeuzebeding op?

- **Zo ja, kan u even toelichten uit welke bewoordingen de clausule over het rechtskeuzebeding bestaat?**
- **Zo ja, op wat voor soort clausules baseert u zich, zijn dat bijvoorbeeld clausules die voorgesteld zijn door de federatie van notarissen zelf?**
- **Zo neen, om welke reden niet?**

Onze clausule luidt letterlijk als volgt:

"De lastgevers, gebruik makend van de bevoegdheid van artikel 15 van het Haags Verdrag van 13 januari 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen, kiezen voor de toepassing van het Belgisch recht op de zorgvolmacht.

Zij zijn bevoegd deze keuze te maken omdat zij de Belgische nationaliteit hebben, hun gewone verblijfplaats zich bevindt in België, alsook België de staat is waar de vermogens van de volwassenen zijn gelegen, met betrekking tot dat vermogen op heden."

Indien er in de zorgvolmacht een rechtskeuzebeding wordt opgenomen, welke rechtskeuze wordt er doorgaans gemaakt?

- **Stelt u, tijdens de bespreking met uw cliënt, voor om te kiezen voor een toepassing van het Belgisch recht?**

"Gezien ons notariaat in België gelegen is, zijn wij voornamelijk op de hoogte van de Belgische rechtsregels omtrent zorgvolmachten om deze reden zullen wij dan ook steeds kiezen voor het Belgisch recht. Indien de cliënt zijn vermogen voornamelijk in een ander land gelegen is, raden wij aan om in dat land ten raden te gaan."

Bent u op de hoogte van de checklist die de European Law Institute heeft opgemaakt?

- **Zo ja, in welke mate bent u bezig met die checklist?**
- **Zo ja, bent u van mening dat dergelijke checklist een goede houvast is bij het opnemen van een rechtskeuzebeding?**

"Neen"

Welke pijnpunten ondervindt u bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

/

Welke aandachtspunten/suggesties kunnen worden aangekaart bij de opstelling van zo een rechtskeuzebeding in de zorgvolmacht?

/

Denkt u dat de doelstellingen van het Haags Verdrag 2000 worden bereikt in de praktijk?

"Neen"

Bent u van mening dat het wetgevend kader/verdragsrechtelijk kader nog verbeterd zou moeten worden?

- **Zo ja, welke verbeteringen stelt u dan voor?**

"Een uniforme samenwerking tussen alle verdragsluitende staten, zodat de rechtskeuze ook niet langer nodig is."

Waarom denkt u dat er nog veel EU-landen zijn die het Haags Verdrag 2000 nog niet hebben geratificeerd?

- **Wat denkt u dat de oorzaak daarvan is?**
- **Op welke manier zou daaraan tegemoet kunnen worden gekomen? /**

"Angst om te veel autonomie te verliezen"

Is de ratificatie door België van het Haags Verdrag 2000 nu een vooruitgang?

"Ja, dit geeft aan het cliënteel de keuze het toepasselijk recht te kiezen wat zij zelf wensen, zolang ze een band hebben met de staat."